

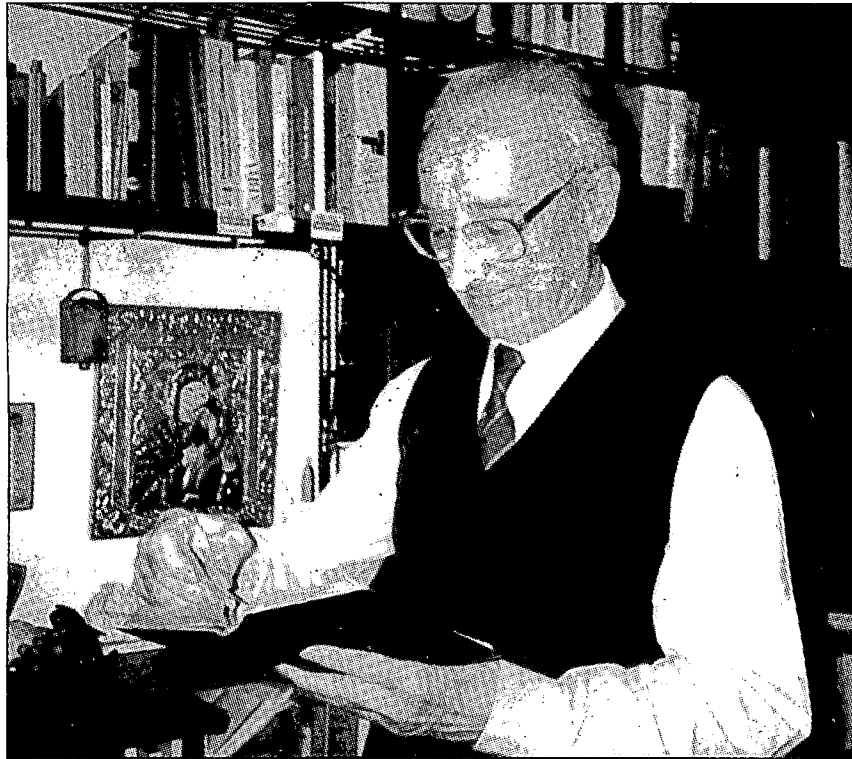
Entrevista a Miquel Meler, sacerdot i pedagog terapeuta

«L'evangelització dels disminuïts passa per mostrar la tendresa de Déu»

Defensa la integració dels disminuïts fins a cert punt, però no es cansa de parlar de la seva dignitat com a éssers humans i de la set de Déu que tenen. Mn. Miquel Meler i Muntané viu apassionat per l'Evangeli. Va ser professor a la Universitat de Barcelona i el primer director de Blanquerna. Meler va assumir l'herència intel·lectual d'Alfredo Strauss i Jeroni de Moragas i va institucionalitzar la pedagogia terapèutica, actualment més coneguda amb el nom d'educació especial.

La seva tesi de llicenciatura feia referència a la formació religiosa del paralític cerebral. Avui explica que «l'evangelització d'aquestes persones cal fer-se a partir de l'Evangeli, del Parenostre, de les actituds de Jesús, de les promeses del Regne, mostrant la tendresa de Déu». En fi, Meler ens recorda que «Déu vol la nostra felicitat».

Pàgines 8-9

Encarnar-se, lema de les II Jornades d'Apostolat Seglar

Organitzades per la Delegació General d'Apostolat Seglar de Barcelona, conjuntament amb les altres delegacions que coordina (Joventut, Universitària, Obrera i Pobles i Comarques), han tingut lloc les II Jornades d'Apostolat Seglar a Begues.

El tema elegit girava al voltant del fet de l'encarnació en el seu sentit més complet: no tan sols consisteix a arrel·lar-se i inserir-se en la realitat, amb persones concretes, a la nostra societat, sinó també viure una experiència molt més rica, que afecta tota la qüestió pastoral i espiritual, amb fortes repercussions en la relació del sacerdot amb els laics.

La immersió dels cristians en la realitat humana i social de cada moment, per transformar-la tal com Déu vol, implica que la cultura, els mitjans de comunicació, la ciència, la tecnologia, la pau, la justícia i la igualtat esdevinguin llocs teològics.

Les Jornades van ser un bon moment de reflexió entre el ministeri presbiteral i el laicat.

Pàgina 10

Estem preparats per parlar de la mort?

Viure, un camí d'esperança

Estem preparats per parlar de la mort? Aquesta va ser la pregunta que es va plantejar a l'Institut de Formació de la Fundació Pere Tarrés. Per intentar respondre a aquest interrogant es va comptar amb l'assistència de diversos experts en el tema des dels camps de la filosofia, la psicologia clínica i el voluntariat.

Tots els participants a la taula rodona van coincidir a assenyalar que no estem preparats per parlar de la mort obertament i amb naturalitat, ja que la societat tendeix a amagar-la. Amb tot, es pot adquirir una perspectiva de la mort estimant plenament la vida, d'aquesta manera, morir no és una cosa inevitable, sinó la culminació de tota una vida il·luminada per l'amor.

Pàgines 5-7

10 Reunió dels bisbes de la Tarraconense

19 Joan Pau II prepara la seva visita a Nigèria

30 Mor l'escriptor Jaume Fuster

Editorial

Algèria: xoc de civilitzacions

Finalment, la força dels mitjans de comunicació ha aconseguit que mirem vers un territori geogràficament ben proper, Algèria, i contemplem l'horror que allà s'està vivint des de fa anys, però que és creixent en una macabre espiral de violència.

Com en els darrers anys, l'inici del Ramadà ha estat el moment d'un nou esclat d'assalts contra la població civil d'Algèria amb vessaments de sang que superen tota capacitat d'imaginació.

Des de l'inici de la crisi, amb l'anul·lació de les eleccions de 1992, el govern algerià ha atribuït tota la responsabilitat a l'integrisme islàmic. No és pot negar la participació dels grups fonamentalistes armats en aquestes massacres, ells mateixos ho reconeixen, però cada cop és menys clar que tota la violència vingui només d'aquests grups.

Hi ha hagut un cert interès en demonitzar l'islamisme i voler explicar el drama algerià en termes de guerra de religió o, utilitzant una teoria més elaborada, com una manifestació del xoc de civilitzacions vers el qual el món s'encaminaria, en paraules de P. Huntington.

Però la situació, lluny de clarificar-se, cada cop és més confusa i és total la manca d'informació del que veritablement està passant, de qui són els protagonistes del conflicte, de quins són els interessos en joc, tant els algerians com els internacionals.

En qualsevol cas, no es pot oblidar en l'arrel

del conflicte la situació de la societat algeriana i el procés de desestructuració i desestabilització que de manera constant ha viscut des de la invasió colonial francesa de 1830.

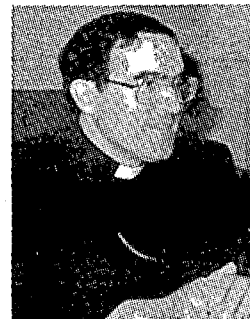
El colonialisme centralitzador francès, una guerra d'alliberament especialment cruenta (1954-1962) i una dictadura comunista amb trets estalinistes mantinguda entre 1965 i 1978 varen tenir com a resultat una economia absolutament precària, una societat desarrelada i desestructurada, una crisi social, cultural i política absoluta i una presència i un protagonisme de l'exèrcit en la vida política. No s'hi valen, doncs, les simplificacions del conflicte que sovint amaguen interessos inconfessables.

Ara Europa comença a mirar amb preocupació la situació algeriana. Tard, com sempre, es comença a reflexionar sobre què es pot fer per evitar, si més no, les massives carnisseries d'éssers humans inclosos els nadons, les dones o els ancians.

No és pas fàcil formular les respostes a curt termini, però cal forçar totes les possibilitats de pressió sobre el govern algerià per començar a abordar mesures que trenquin la dramàtica espiral violenta.

Alhora caldrà no oblidar el mig i el llarg termini. El fonamentalisme islàmic no és estrictament o tan sols una qüestió religiosa, sinó quelcom que té molt a veure amb la precària situació social i econòmica de grans masses de la població del planeta i no únicament d'Algèria.

Sumari

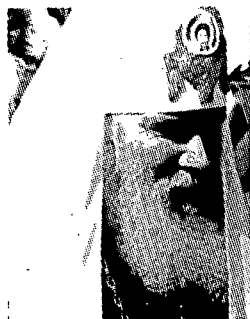
10

Reunió dels bisbes de la Tarraconense

19

Joan Pau II prepara la seva visita a Nigèria

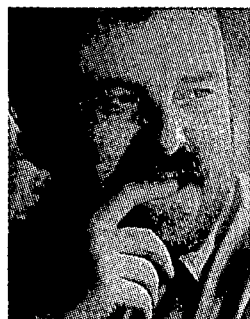
20

Estira-i-arronsa entre el Vaticà i l'Església ortodoxa

29

Mn. Mas, autor d'un sistema d'escriptura universal

30

Mor l'escriptor Jaume Fuster

CATALUNYA+ CRISTIANA

Direcció: Mn. Manuel Valls i Serra

Coordinació: Núria Oriol i Palarea

Redacció: Glòria Carrizosa, Miquel Àngel Codina, Francesc Gamissans, Marta Puyol, David Vidal

Assessorament lingüístic: Meritxell Cucurella Jorba

Col·laboradors: Núria Albert, Montserrat Albert, Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Pietat Campmajó, Oriol Camps, J. Carrera Planas, Rosa Collell, Guillem Farré, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Justo López Melús, Jaume Mora, Josep Nadal, Francesc Nicolau, Francesc Riu, Pere Saumell, Pere Tena, Josep Ventura, P-J Ynaraja

Corresponsals: Miriam Díez, GIRONA; Jaume Montaña, LLEIDA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA; Raquel Planas, VIC

Fundadors: Mn. Joan Jarque i Jutglar i Mn. Francesc Malgosa i Riera

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció: C/ Puiggarí, 5-7 - 08014 BARCELONA - Tel. 490 59 88, Fax 490 20 35 - Internet: Catcris@idgrup.ibernt.com

Gerència: Jaume Vinyals i Rovira

Publicitat: Magda Revetllat i Barba

Promoció: Jordi Baig i Juncosa

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado i Minguez

Impressora: Impressions Intercomarcals S.A. Cra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. (93) 878 84 03. Fax (93) 878 82 12 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - D.L.B. 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP
International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 11.180 ptes.
Resta d'Europa: 21.684 ptes.
Amèrica i Àfrica: 26.884 ptes.
Àsia i Oceania: 37.804 ptes.

en primer pla

Cuba després del cicló Wojtyla

Ha passat el cicló Wojtyla i les aigües cubanes han tornat al seu curs. Per fer un balanç d'aquest viatge hem recollit les declaracions d'alguns experts polítics i econòmics que donen la seva visió de l'esdeveniment. Però en primer lloc, tenim el testimoni d'un cristià cubà, fidel en els moments difícils, del qual mantindrem el seu nom en anonimat per no perjudicar-lo. D'ell rebem el missatge més colpidor: posar a la llum el difícil dia a dia a l'illa caribenya. Contactar amb ell ha estat possible gràcies a l'escolapi Genís Samper, que durant aquells dies també va ser a Cuba.

«La vivència de la fe durant aquests anys ha estat marcada per la fidelitat, sense importar el preu que s'hagués de pagar amb altes dosis de patiment, marginació i incertesa. La meua vivència de la fe em va fer decidir quedar-me al país, encara que tenia l'opció de marxar», afirma aquest testimoni. «Comprenc les persones que van abandonar l'illa, perquè volien alliberar-se d'unes estructures que sentien opressives i limitadores de la seva llibertat personal i dels seus fills, volien escollir el tipus d'educació que rebrien.»

Aquest cristià continua explicant: «Nombrosos cristians a Cuba van perdre la fe sota la vigència d'una ideologia materialista i atea o bé a causa de la por. Altres van preferir dissimular les seves creences per aconseguir promocions laborals, poder viatjar a l'estranger o accedir a carreres universitàries. Però moltes persones —continua dient—, sobretot d'edat avançada, van convertir-se en catequistes i no van renunciar a formar els seus fills com a cristians. Van ser uns anys en què va créixer la fe de molts. Amb tot, algunes persones creien que Déu s'havia oblidat del poble cubà... Va ser l'època de les Unitats Militars d'Ajuda a la Producció (UMAP), on sota el compliment del servei militar obligatori s'amagaven campaments de treballs forçats pels religiosos i homosexuals. El cardenal Jaime Ortega hi va participar, com tants d'altres.»

Aquest testimoni confessa que la dècada dels vuitanta va suposar un canvi: es van començar a respectar més els cristians. El primer ministre d'aleshores va fer una visita al continent americà i es va entrevistar amb el teòleg brasiler Fray Beto. El tema de la religió començava a ser descongelat i es donaven noves oportunitats de diàleg entre l'Església catòlica i les autoritats civils cubanes. Era un diàleg cautelos i complex, marcat per les desconfiances mútues i amb el llast de la influent comunitat cubana de l'exterior que no entenia el que estava passant.

«La caiguda del mur de Berlín, el 1989, amb l'aparent fracàs d'un model social que semblava etern, va

trencar molts somnis del poble cubà i va començar a canviar l'arrel de les estructures econòmiques» —diu el nostre testimoni. «Va ser el moment en què molts cubans van voler tornar al transcendent. I les esglésies van començar a batejar de nou molts infants.»

Es va desenvolupar una pastoral més àmplia i es va comptar amb més sacerdots, religiosos i religioses i laics compromesos, encara que no eren suficients per la urgència de la pastoral del moment.

«Un dels fets més colpidors d'aquells anys va ser la realitat dels *balseros*, que sumada a la despenalització del dòlar va provocar l'aparició de fortes desigualtats socials» —ens recorda aquest cristià. «Va ser quan els

bisbes cubans van escriure la carta pastoral *L'amor tot ho espera*. Nos joves van començar a venir a les esglésies, al marge de les opinions de les seves famílies. Perquè en aquests 40 anys, les tres generacions que convivia a l'illa van passar per un procés curiós: els avis van mantenir la fe, encara que van renunciar als signes externs (les imatges del Sagrat Cor o de la Mare de Déu del Coure), els fills són marxistes convençuts o bé oportunistes; els néts, ja universitaris, retornen a la fe.»

«Durant aquests dies previs a la visita papal veure l'arquebisbe de l'Havana parlar davant de les càmeres de televisió ha estat molt impactant, com l'anunci d'una

nova era. Ens queden moltes coses per viure —conclou aquest testimoni— però els cristians demanem al Senyor de fer la seva voluntat i ser lliures de triomfalismes i que no permeti que la llum d'aquests dies viscuts a Cuba ens cegui: la resurrecció de Jesús passa pel Divendres Sant.»

C.C.

El poble cubà es va bolcar en l'acollida a Joan Pau II.

tunitats de diàleg entre l'Església catòlica i les autoritats civils cubanes. Era un diàleg cautelos i complex, marcat per les desconfiances mútues i amb el llast de la influent comunitat cubana de l'exterior que no entenia el que estava passant.

«La caiguda del mur de Berlín, el 1989, amb l'aparent fracàs d'un model social que semblava etern, va

Gorbatxov: Joan Pau II porta la pau

Mijail Gorbatxov ha seguit des de Moscou pas a pas la visita del Pontífex a Cuba. Segons declara «el pare de la perestroika» al diari italià *La Stampa*, «Joan Pau II és un humanista que ha comprès les tragèdies del comunisme, les raons de la seva degeneració. Però també ha entès molt bé la realitat d'un cert capitalisme, la seva brutalitat, el seu caràcter buit. Jo veig en ell un home que defensa els drets de la vida humana. Algú que voldria que hi haguessin menys pobres, menys famolencs, menys malfalties, menys injustícies al món».

Gorbatxov defineix el viatge papal com un gran esdeveniment: «Centenars de milions de persones han comprès que Joan Pau II ha anat a Cuba per dir al món que és necessari acabar amb l'aïllament

d'aquest país, amb l'embargament, amb les sancions. Joan Pau II porta la pau, és necessari inclinar-se davant d'aquest gest, davant d'aquesta opció.»

«L'embargament és injust i inútil»

Tad Szulc, historiador i periodista nord-americà, és un analista privilegiat d'aquest viatge pontifici, ja que ha publicat dues famoses biografies tant de Fidel Castro com de Karol Wojtyla. «La visita del Papa ha posat en evidència que Castro ha decidit que l'Església catòlica sigui la garantia de la transició pacífica del seu règim al futur govern de l'illa», opina Szulc. El seu coneixement de la realitat cubana li permet afirmar que «la

visita del Sant Pare podria crear les condicions per al naixement d'un moviment democràtic cristià capaç de convertir-se en protagonista de la transició. Naturalment això demanarà temps.»

Gary Stanley Becker, premi Nobel d'Economia i membre de l'Acadèmia Pontificia per a les Ciències, no ha dubtat a qualificar l'embargament d'«humanament injust, econòmicament inútil i políticament perjudicial». Segons l'economista, encara hi ha una gran resistència per part del govern dels Estats Units a aixecar l'embargament perquè «els polítics nord-americans són presoners d'una política que van escollir fa trenta anys, quan encara existia la guerra freda. Els autèntics promotors de l'embargament són pocs, però ningú no té el

valor per assumir la responsabilitat d'eliminar-lo. Alguns exiliats cubans a Miami són ferotgement anticomunistes i exigeixen aquest tipus de sancions. I els polítics tenen por d'oposar-se a ells i perdre els seus vots». Becker es mostra contundent davant l'embargament econòmic que pateix Cuba.

Precisament, un recent estudi de la prestigiosa revista *Foreign Affairs* revela que, entre el 1993 i el 1996, els Estats Units van adoptar sancions contra 35 nacions. Segons la publicació, aquest recurs continuat a les sancions com a instrument de política exterior és contraproduent, ja que contribueixen poc a aplicar els objectius polítics i acaben imposant cares conseqüències a les empreses.

C.C.

Pelegrinatges a TERRA SANTA

El País de Jesús, com a
«pelegrins de la Paraula»

Del 16 al 23 de febrer

De l'11 al 18 de maig

Del 3 al 10 d'agost

Del 21 al 28 de setembre

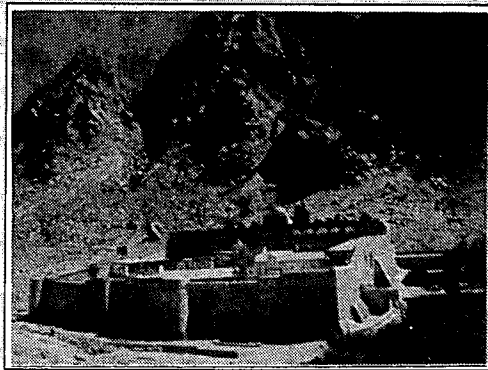
Del 16 al 23 d'octubre

Del 9 al 16 de novembre

Del 28 de desembre

al 4 de gener

Anar-lo a conèixer és una bona
preparació per al Jubileu
de l'any 2000.

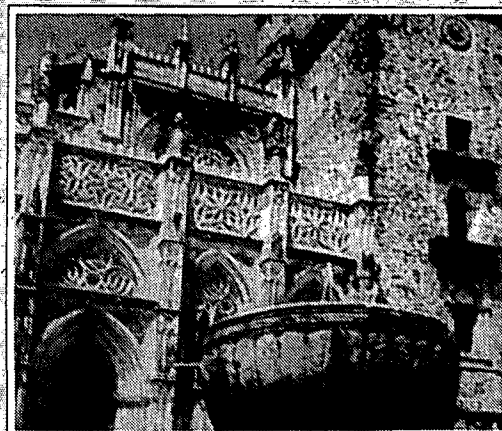

Del 8 al 20 de març

RUTA DE L'ÈXODE

(Sinaí / Jordània / Jerusalem)

Tot refent el camí cap a la
Terra Promesa.

Del 15 al 24 d'abril

EXTREMADURA

Arrels històriques i religiositat del
país dels «conquistadors».

AMB L'ASSISTÈNCIA TÈCNICA DE

MERCATRAVEL S.A.

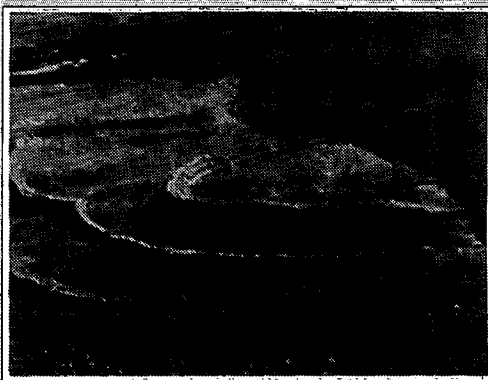

De l'1 al 9 de juny

RUTA MONÀSTICA CENTREEUROPEA

(França / Suïssa)

Alguns dels camins d'Europa,
que continua fent camí.

De l'1 al 9 de juliol

IRLANDA

L'Illa Maragda

Als extrems de la civilització
durant l'alta Edat Mitjana.

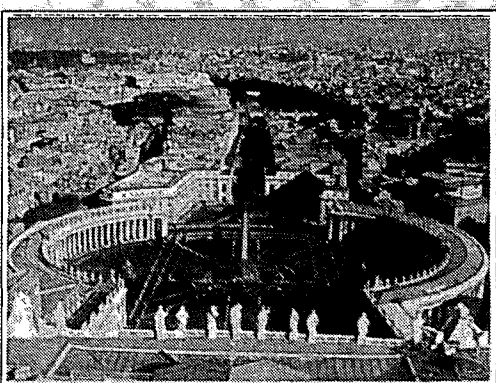

De l'1 al 13 d'agost

CANADÀ: Costa Oest i Muntanyes Rocoses

Alberta i Colúmbia Britànica, amb
les seves belles naturals.

PODEU DEMANAR MÉS INFORMACIÓ

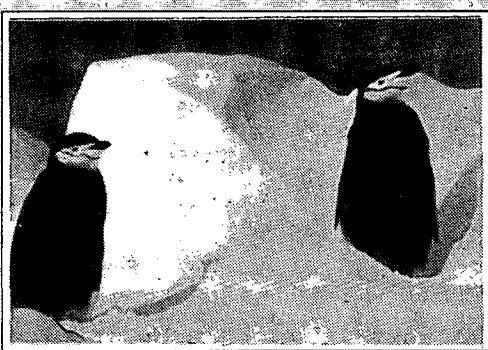

Del 5 al 10 d'octubre

ROMA

amb Nàpols / Pompeia / Subiaco

Com qui va a les pròpies fonts:
cristianes i culturals.

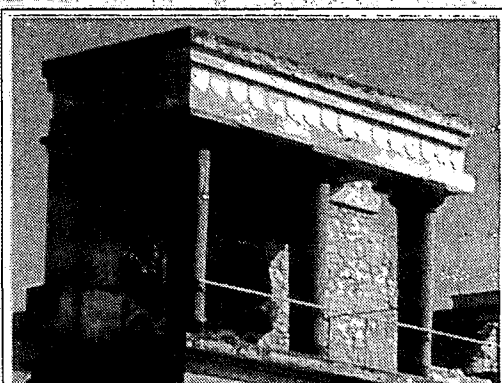
Del 26 novembre al

12 de desembre

XILE / ARGENTINA

i creuer a l'estret de Magallanes

Tot l'encant dels Andes i del
majestuós con sud-americà.

Del 27 de desembre al

3 de gener

XIPRE i CRETA

Història i cultura de les grans illes
de la Mediterrània oriental.

Parlar de la mort en veu alta

■ La societat rebutja tractar obertament el fet de morir

«Estem preparats per parlar de la mort?» Aquesta va ser la pregunta que es va plantejar el mes de gener passat a l'Institut de Formació de la Fundació Pere Tarrés. Per intentar respondre a aquest interrogant es va comptar

amb l'assistència de Francesc Torralba, doctor en filosofia i en teologia, cap acadèmic de la Càtedra de la Universitat Ramon Llull i director del Programa de Postgrau d'Acompanyament en el Sofriment i en la Mort de

l'Institut de la Fundació Pere Tarrés; Maria Àngels Bovet, psicòloga clínica de l'Hospital Evangèlic, i Carme Raset, ATS i voluntària del programa d'Acompanyament en la Mort de la Fundació Amics de la Gent Gran.

Tots els participants en la taula rodona van coincidir a subratllar que no estem preparats per parlar de la mort obertament i amb naturalitat.

Maria Àngels Bovet treballa en la unitat de cures pal·liatives i coneix molt de prop la realitat de la mort a través dels malalts terminals que atén. Per a ella, «el fet de treballar amb malalts que es moren i amb famílies que pateixen m'ajuda a valorar més la vida i les petites coses quotidianes. Conviure amb la mort fa reviure intensament la vida».

I és que la mort no es pot deslligar de la vida. Des del moment que naixem comencem a recórrer el camí que ens condueix cap a la mort, l'etapa final. Segons Concepció Poch, professora d'ètica i filosofia i assessora pedagògica del postgrau Acompanyament en el Sofriment i en la Mort, preguntar-se pel sentit de la mort és preguntar-se pel sentit de la vida. Per a ella, «la pedagogia de la mort només és l'últim capítol de la pedagogia de la vida. Eduquem per a la vida, però també ens hauríem d'educar per a la mort, que és una part integrant de la vida». Poch creu que hi hauria d'haver una preparació per acceptar la mort, tot i que reconeix que «mai no estarem del tot preparats».

PER QUÈ REBUTGEM LA MORT?

Francesc Torralba opina que és paradoxal que les persones no estiguin preparades per mirar la mort cara a cara, quan es tracta d'una qüestió que afecta tota la humanitat i que a més és irreversible.

Per a Torralba, hi ha una sèrie de raons exteriors i circumstàncies que expliquen el perquè d'aquest rebuig a la mort: l'educació en la família i en l'escola emmascaren el caràcter finit de la persona i no s'integra el fet de morir; la societat, a la vegada, teoritza sobre aquesta realitat; la por psicològica, que «fa que amaguem el cap sota l'ala davant dels problemes que no tenen una solució definitiva» i el pudor estètic, ja que està mal vist parlar de la

La persona que sap que la seva fi és a prop, necessita algú al seu costat.

mort. En aquest sentit, Concepció Poch afirma que «fins i tot als que treballem en aquest tema se'ns ha acusat de morboses i macabres, i d'estar obsessiats per la mort».

Aquestes són algunes de les raons que ajuden a entendre la causa que sigui difícil i incòmode parlar de la mort. Però també hi ha uns altres motius que impedeixen apropar-se a aquesta realitat, que Francesc Torralba qualifica de «raons filosòfiques». En primer lloc, cal subratllar la

resistència de l'ésser humà a tractar misteris. Segons Torralba, les persones senten vertigen davant d'aquests misteris en els quals no se sap situar i davant dels quals creu que és millor guardar silenci. Per a Maria Àngels Bovet, «la por de morir és certa perquè és un pas desconegut». D'altra banda, Carme Raset creu que «costa menys morir si desdramatitzem i desmitifiquem la mort, si acceptem morir una

mica cada dia». Una altra raó es troba en la dificultat de verbalitzar aquest misteri, és a dir, «en la incapacitat de traduir en paraules l'experiència de la mort».

Com a últim motiu, Torralba assenyala la «crisi de les grans narracions simbòliques». Cada cultura ha desenvolupat, durant segles, una sèrie de relats de caràcter simbòlic sobre el sentit del món, de l'home i de la mort. La crisi d'aquestes narracions està lligada a «la crisi de la metafísica

i al procés de secularització de les nostres societats occidentals, que deixen la persona desprotegida», assegura Francesc Torralba.

AFRONTAR EL QUE ÉS INEVITABLE

Acceptar la mort és un fet molt dur i no sempre es té el valor necessari per afrontar-la. És en aquests moments

quan es planteja la «mentida pietosa». Tothom té dret a conèixer la veritat sobre les coses que l'afecten. La mentida i la manca de sinceritat destrueixen la confiança, especialment important pel que fa a la relació entre el malalt i el metge.

Mai no s'ha d'enganyar el malalt si la seva situació és realment greu. Si demana una resposta cal donar-li, sempre tenint en compte la capacitat de la persona per conèixer-la i assimilar-la, les seves pors i les seves esperances. No s'han de tancar les portes a l'esperança ni afegir sofriments addicionals.

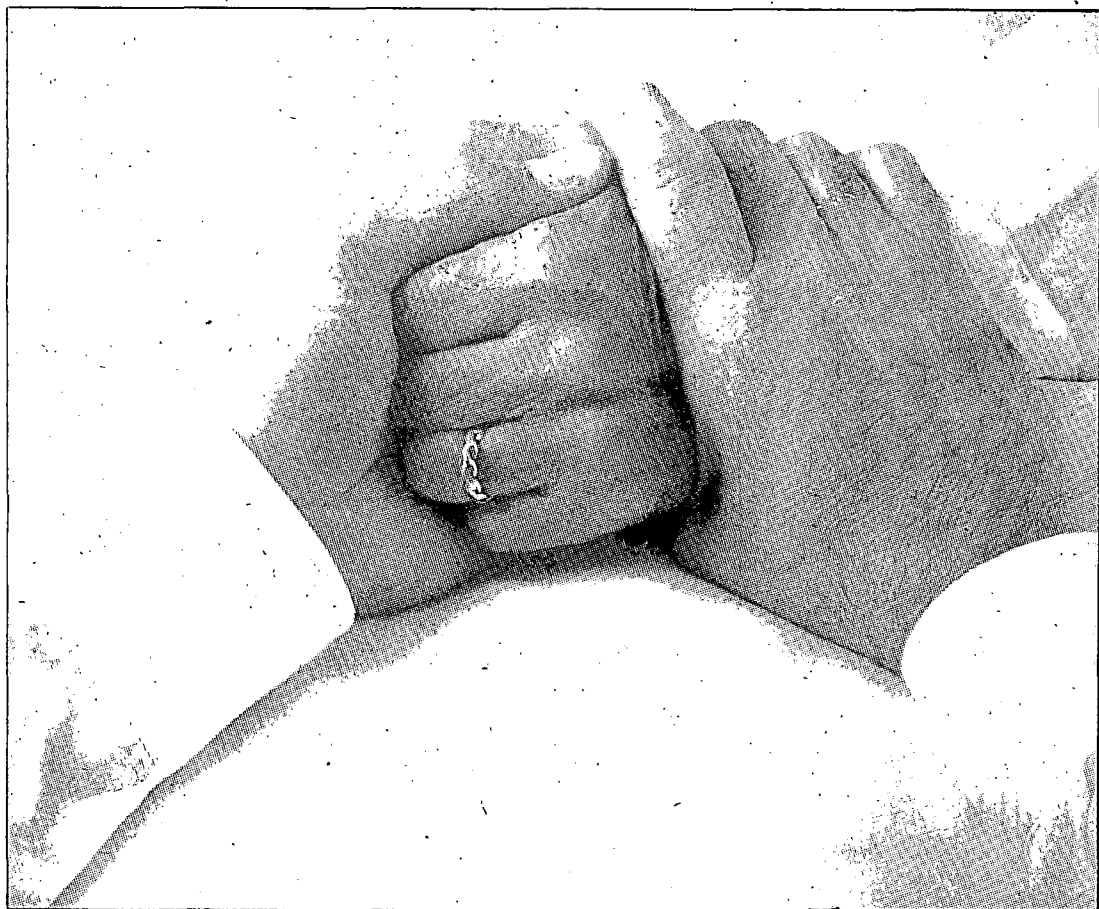
La nostra societat intenta amagar el dolor i el sofriment, per això es fa molt

(Segueix)

RESIDÈNCIA HORITZÓ

Per a 24 persones grans. Al centre de Badalona, a la Rambla, davant del mar. Ascensor, calefacció, salons i habitacions individuals amb bany. Tracte personalitzat.

Fundació Horitzó, tel. 384 61 10 (matins)

En l'acompanyament no pot faltar l'amor ni la humanitat.

diffícil parlar de la mort, quan seria necessari aprendre a tractar aquest tema amb naturalitat i des de diferents perspectives, segons subratlla Concepció Poch, com la biomèdica, la social, la psicològica, la pedagògica i l'espiritual. Però això continua sent una assignatura pendent, segons reconeix Carme Raset: «No estem preparats per parlar de la mort. Tot i que una voluntària com jo —afegeix—, es prepara cada dia i perd la por. Ajudo a acceptar la mort d'una manera serena i positiva.»

No obstant això, el panorama educatiu canvia i hi ha un interès més gran pel tema de la mort. En aquest sentit, l'Institut de Formació de la Fundació Pere Tarrés organitza un postgrau sobre l'Acompanyament en el Sofriment i en la Mort. El seu director, Francesc Torralba, afirma que «aquest acompanyament necessita una gran capacitat de compenetració, fortaleza moral i una sensibilitat per posar-se en la pell de l'altre. La finalitat del postgrau és pensar i treballar actituds diferents des del diàleg i la responsabilitat». Concepció Poch, assessora pedagògica del postgrau, explica que «ajudem aquells professionals que tenen la necessitat d'acompanyar en el procés de la mort com en el treball gerontològic o amb malalts terminals».

La persona que sap que el seu final és a prop, necessita algú al seu costat. A Maria Àngels Bovet, l'experiència al costat dels malalts terminals li ha ensenyat que «si dones la mà a la persona que mor i li dius que ets al seu costat per escoltar-lo, per parlar de tot

«La mort no es pot deslligar de la vida. Des del moment que naixem comencem a recórrer el camí que ens condueix cap a la mort»

el que vulgui i que estàs per ella, és molt important per a aquesta persona. Tot i que no tots els malalts volen aquest acompanyament».

Bovet constata que la presència al costat del malalt ha de ser acollidora, propera i respectuosa. «Arriba un moment en què la mirada dels malalts et parla», explica. I no únicament els malalts necessiten ajuda per fer front a aquesta situació, també la família pre-

cisa atenció i suport per preparar-se per a la separació.

EL FINAL DEL CAMÍ

Elisabeth Kübler-Ross és psiquiatra i durant vint-i-cinc anys ha treballat a diferents hospitals a les seccions de malalts terminals. Ella estableix cinc fases per les quals passa el pacient davant de la proximitat de la mort. En

Com t'agradaria morir?

- Conscient i sense por (Núria Espert)
- Viu (Antonio Ozores)
- Somiant amb la vida (Jorge Valdano)
- Sense saber-ho (Maria Teresa Campos)
- No em vull morir. Estimo la vida (Lolo Sáinz)
- De cap manera (Paco Buyo)
- En pau i sense adonar-me'n (Antonio Ferrándiz)
- Sense dolor i en pau (Margarita Landi)
- Sa (Juan Tamariz)
- En pau (Inocencio Arias)
- Sense dolor (Marisa Paredes)
- Mai i sense adonar-me'n (Jordi Estadella)

ABC / Blanco y Negro

primer lloc, destaca la fase de negació. Maria Àngels Bovet explica que el mecanisme de defensa «consisteix a aferrar-se a la vida i negar l'evidència. Per això és bo sentir-se acompanyat i tenir un suport».

Una altra fase és la de la ira, en la qual el malalt es comporta d'una manera agressiva amb el metge, el personal sanitari i la família. L'etapa següent és la del regateig o la del pacte: el malalt «negocia amb Déu». Mira amb valentia la seva situació i demana més temps de vida.

La depressió és la reacció més important, la més freqüent i la que dura més. Al final, arriba l'acceptació serena de la mort. Des de la seva feina en les cures pal·liatives, Bovet afirma que el més important és que el malalt «sàpiga que ets al seu costat. Tal com s'apropa el moment, creix l'angoixa. Els professionals també plorem, també ho passem malament. El nostre acompanyament s'ha de basar en el compromís, l'amor i la humanitat».

ELS NENS DAVANT DE LA MORT

Per a Bovet és important que s'eduqui els nens en la mort i que des de l'escola es plantegi el tema. Concepció Poch és autora del llibre *De la vida i de la mort*, on reflexiona sobre la mort i ofereix unes propostes didàctiques i material per treballar el tema de la vida i de la mort tant a l'aula com a la llar.

Poch pensa que «som els adults els que rebutgem la mort. Si no hem resolt

Els joves i la mort

Fa quatre anys la delegació de Pastoral de la Salut de l'arquebisbat de Barcelona va publicar una enquesta anomenada *Viure el morir*, on es va preguntar a 635 adolescents de vint escoles públiques de Barcelona i les rodalies sobre la mort i els aspectes relacionats amb ella.

La majoria dels enquestats, el 84%, creu que és bo parlar d'aquest tema, mentre que un 13% creu el contrari.

Un 42% ha vist alguna vegada algun mort, i només el 34% ha estat alguna vegada en un enterrament. Entre les raons que tenen per no participar dels ritus socioreligiosos hi ha la negativa dels pares a què es presenciïn aquesta mena d'actes. D'aquestes dades es desprèn que en la cultura actual els joves mantenen molt poc contacte amb la mort real.

El 36% creu que morir és llei de vida o el destí. Un 19% ho relaciona amb un motiu transcendent. La meitat dels adolescents, el 53%, voldria saber què hi ha després de la mort, mentre que un 22% no en voldrien saber res.

R.M.J.

(Segueix)

aquest tema i ens fa por i angouxa, com parlar-ne al nen?» Per a ella, al nen no cal parlar-li obertament de la mort si ell no ho pregunta, però s'ha de contestar «amb molta sinceritat i segons la perspectiva de l'infant».

Segons Concepció Poch, cal una educació en el sofriment i en l'acceptació de la pèrdua «perquè la mort és la gran pèrdua, però abans d'arribar-hi es passa pel sofriment».

Poch és professora de filosofia i ètica de secundària, i comprova que els joves tenen inquietuds sobre la mort. Per això, convida els adults a treballar el tema per poder parlar-ne sense tabús.

Per a aquesta professora és important acabar amb la idea que els nens no entenen la mort: «Ho comprenen segons el seu nivell i volen saber. Tot i que fins als vuit o nou anys no capten el seu veritable sentit, sí que perceben el concepte de pèrdua, que l'altre se n'ha anat i que la mort és irreversible.»

«La nostra societat intenta
amagar el dolor i el
sofriment. Per això és
molt difícil parlar de
la mort»

Pel que fa a la pròpia mort, la doctora Kübler-Ross afirma que els nens que estan greus intueixen la seva mort. Els més grans no volen parlar del tema per no ferir els familiars i causar-los més sofriment. Segons Concepció Poch, «no se'ls ha de mentir si realment estan malament i ho pregunten, però tampoc no cal parlar d'una manera crua. Se'ls ha

Un moment de la
taula rodona.

de convidar a expressar el que senten».

MIRAR CAP ENDAVANT

Francesc Torralba opina que perdre la por a la mort no implica necessàriament el desig de morir, «sinó que possibilita la capacitat d'afrontar la radical finitud de la persona humana». Segons Torralba, el desig de morir és, habitualment, conseqüència del sofriment. Per això, «cal trobar fórmules perquè les persones no pateixin i desitgin viure».

Tothom recorda Ramon Sampedro, el tetraplègic gallec a qui «es va ajudar a morir». Pel que es veu, ell no va trobar la via per desitjar viure.

Les reaccions a aquest fet han arribat des de tots els àmbits. Alguns partits polítics han demanat que es reguli legalment la possibilitat de l'eutanàsia, i l'associació Dret a Morir Dignament també demana que el «dret a l'eutanàsia sigui reconegut en la Constitució». Davant d'aquestes postures hi ha la Federació Nacional de Lesionats Medul·lars, que s'ha mostrat contrària a la decisió de Sampedro perquè «la majoria de discapacitats no compartim les seves conviccions i som partidaris de la vida», o el testimoni del sacerdot tetraplègic, Luis de Moya, que afirma: «Sóc un milionari que ha perdut mil pessetes. Les mil pessetes són la mobilitat. Els milions, el fet de

ser persona, poder estimar i ser estimat, pensar, parlar...»

LA FORTALESA DE LA FE

«En l'últim moment, fins i tot la persona més atea diu: "resa per mi"», assegura Carme Raset.

La fe cristiana ajuda a suportar aquelles situacions en les quals els consols humans són inútils. Per als creients, la mort és el pas cap a la vida, la veritable esperança. Si el Mestre va ressuscitar, també ho faran els que el segueixen. En aquest sentit, Concepció Poch recorda el comportament d'uns pares creients davant de la pèrdua d'un fill: «Els pares que tenen fe suporten millor la mort del fill. Està comprovat. La duresa del fet és el mateix per a un pare creient que per a un no creient, però té un altre consol i l'esperança que retrobarà el fill perdut.»

Jesucrist se situa davant de la mort d'una manera conscient i l'accepta. Això no li treu que tingui por, tristesa, angouxa i soledat davant de la mort: «Pare, si ho vols, aparta de mi aquesta copa» (Ll 22,42). Quan arriba el moment, no es defensa ni canvia el seu missatge i confia plenament en Déu. L'Evangeli desafia el fet dur, dolorós i desconcertant de la mort, i l'il·lumina sota la llum de la fe.

Rosa María Jané Chueca

Ànimes de color salmó

El 12 de gener, Ramon Sampedro fou trobat mort a casa seva, al carrer de l'Encarnació. Tenia 53 anys i en feia vint-i-cinc que estava prostrat al llit a causa d'un accident que el va deixar tetraplègic, i que el mantenia paralytitzat del coll cap avall. El novembre de 1996 va publicar *Cartas desde el infierno*, on recollia les seves vivències, amargors i desitjos de morir. Va titular el llibre d'aquesta manera perquè deia que «el tetraplègic és un mort que té residència a l'infern».

Amb motiu de la seva mort, l'eutanàsia ha tornat a les pantalles i a la premsa. Per això, vull presentar l'experiència d'una parapègica que també pot donar llum i comunicar esperança als impeditos, als malalts i també als que ens creiem sans, i infondre valor a l'existència tot i que sigui la més precària.

El seu nom és Olga Bejarano. Té trenta-tres anys i viu a Logronyo. El maig de 1997 va patir una aturada cardíaca i va entrar en coma. Ho va superar, però no podia parlar ni menjar. Avui dia es comunica gràcies a un quadern; s'alimenta amb una sonda; se li ha practicat una traqueotomia i respira amb l'ajuda d'una màquina.

Ha escrit un llibre, *Voz de papel*, on explica la seva dramàtica existència. Un dinamisme vitalista traspua totes les seves pàgines i acaba contagiando a tothom l'amor a la vida. Fins i tot l'humor aflora en les seves pàgines. És la punta de l'iceberg de qui està ple d'amor i de... Déu.

Olga afirma: «Sóc conscient que hi ha gent que pensa que a les persones com jo és millor treure-les del mig. Entenc que és més còmode i més econòmic legalitzar l'eutanàsia que donar ajudes econòmiques perquè persones com jo tinguin una millor qualitat de vida. Fins que m'arribi l'hora lluitaré i viuré amb alegria, perquè el sofriment m'ha ensenyat moltes coses boniques i ha donat sentit a la meua vida.»

A tots aquells éssers anònims que han après a lluitar contra les adversitats sense rendir-se els anomena «ànimes de color salmó»: «Les truites i els salmons es passen la vida nedant contra corrent. La lluita continuada durant tota la seva existència els converteix en una deliciosa vianda. Algunes persones, des de trenc d'alba fins a fer-se fosc, han de viure lluitant sense parar perquè no se'ls emporti el corrent. Aquest esforç té una recompensa: l'interior d'aquesta persona es transforma per a bé i quan aquesta persona arriba al final de la seva existència, potser la seva ànima és de color salmó.»

P. Lluís M. Origlia Roasio
Barnabita de Sant Adrià de Besòs

MATRIMONI de mitjana edat busca persona o persones per a les feines de casa. Pot ser un matrimoni (amb o sense fills) o dues germanes solteres, casades o viudes (amb o sense fills). S'ofereix habitatge (110 m²) a la mateixa finca on vivim nosaltres, al centre de Barcelona (plaça Catalunya). Retribució a convenir. Edat mínima 38/40 anys. Es valoraran informes. No busquem una «minyona» ni una «serventa», sinó un/uns col·laboradors que seran tractats —com esperem ser-ho nosaltres— a la llum de l'evangeli. Contestarem totes les cartes. Confidencialitat garantida.

Apartat de correus 5.579 - 08080 Barcelona

l'entrevista

«Un mestre és un company de camí en l'aventura de la vida»

■ Entrevista a Miquel Meler i Muntané, capellà i pedagog terapeuta

L'apassionament de Miquel Meler per l'Evangeli i per la transmissió d'aquest a tots els éssers humans és colpidor. Miquel Meler ha estat rector durant molts anys al Penedès i professor a la Universitat de Barcelona, a més de ser el primer director de Blanquerna. Ara viu a Barcelona, on diu missa a la Sagrada Família i imparteix cursos al Seminari i a l'Aula de Gent Gran de la Universitat i defensa que «mai no és tard per aprendre». Meler va assumir l'herència d'Alfred Strauss i Jeroni de Moragas i va institucionalitzar la pedagogia terapèutica en l'àmbit universitari.

—Pedagogia terapèutica i educació especial són el mateix?

—La diferència és nominal. El canvi de nomenclatura va venir de la mà dels americans i també dels anglesos. Els alemanys, però, defensaven el nom de pedagogia terapèutica, la *Heilpädagogik*, que el doctor Strauss definia com una educació que cura i que té la naturalesa mèdica i educativa pel fet de situar-se entre la pediatria i la pedagogia. Avui som molt pocs els pedagogs terapeutes. Ara hi ha psiquiatres, psicòlegs clínics, psicopedagogs, sociòlegs... i tots ells es preocupen d'aquesta disciplina. Parlar de pedagogia terapèutica pressuposa que hi ha un element curatiu i que hi ha una deficiència. Avui el concepte engloba realitats ben diferents i sentim parlar més aviat d'educació de nens amb necessitats específiques.

—En quina mesura la pedagogia terapèutica és un humanisme?

—Per a mi la pedagogia terapèutica es caracteritza per la seva dimensió humanista, això és, per un pas o retorn a la humanitat, per una tendència a la màxima plenitud d'allò humà que hi ha en l'home.

—Aquesta pedagogia és compatible amb la integració?

—A Catalunya, a partir dels anys seixanta, hi va haver una explosió de centres d'educació especial, alguns creats per l'Administració i altres per entitats privades, moltes d'elles d'Església. Més tard, va ser quan van arribar dels països nòrdics les normes d'integració educativa i es va optar per la integració a centres que no eren especials sinó genèrics. La integració gairebé va fer desaparèixer els centres específics. No es volia que aquests nens estiguessin separats. I ara sembla que hi ha un

retorn: es veu que la integració no sempre és possible. Parlem ja d'una segona fase d'integració que acaba. A Catalunya aquesta integració s'ha fet amb prudència.

—Si es tanca la via a la integració hi ha el perill de crear ghettos.

—El nen amb un dèficit —dificultat de comprensió, personalitat inestable, analfabetisme— és un nen que no segueix. Encara que hi hagi equips d'atenció psicopedagògica no hi ha prou recursos humans per poder-lo atendre. I què passa? Que el nen es va quedant enrere i se sent més marginat que abans. El bon mestre fa comprendre als companys que no han de compadir l'alumne deficient, sinó que aquest és diferent perquè té menys intel·ligència, de la mateixa manera que un altre és més alt o més gras.

Però parlem de mainada amb poca retentiva que requereixen atencions especials. Si la minusvalidesa és molt seriosa el nen no es pot integrar. S'han fet molts esforços i hi ha una preocupació gran. Avui els centres específics segueixen existint i l'Administració els potencia perquè sap que són imprescindibles. Durant una època hi havia com a paradigma la idea de crear una petita ciutat on tots els serveis estiguessin assegurats. Aquest espai existia en un

país nòrdic on tots els nois tenien la seva caseta a peu pla, tenien centres recreatius i tots eren minusvàlids. Tot estava previst, massa previst. A Toledo hi ha un centre millor, al meu entendre. És un centre per a tetraplègics i paraplègics i està enfocat a la rehabilitació i a l'aprenentatge. Fan servir els recursos i quan els han aprofitat marxen.

—Creu en la integració?

—Hi crec i la voldria, però...

—Després dels centres d'educació especial quins recursos hi ha per a aquests nens i nenes?

—Un cop es finalitza l'estada als centres d'educació especial, hi ha els tallers. Sovint són els mateixos centres que fan una petita formació professional. Són feines rutinàries, no pots de-

ser productius, tot i que sabem que omplir capsetes amb llapissos té un valor de mercat mínim. Ens hem de preguntar, però, quina empresa voldria, encara que fos per ser peons, aquesta gent. Hi ha l'atur, la competitivitat...

—L'atenció a la diversitat introduïda per la reforma escolar comportarà millores?

—Guanyem en coneixement i comprensió del dèficit però el camí és llarg. Hi ha un detall pel que fa al llenguatge que mostra un avenç: ja no es parla de nens anormals sinó de discapacitats, deficientes, minusvàlids o nens amb necessitats específiques d'educació. El terme ja no és ofensiu.

—La seva tesi de llicenciatura feia referència a la la formació religiosa del paralític cerebral. Com s'aconsegueix aquesta formació?

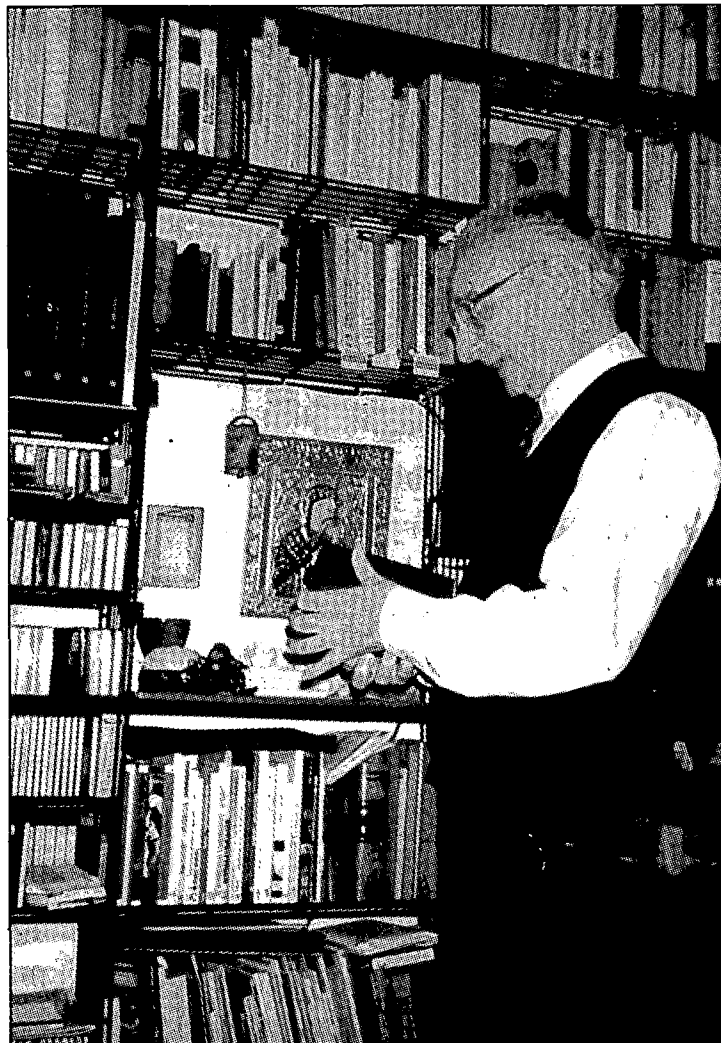
—Cal precisar d'entrada que la paràlisi cerebral és la seqüela d'una lesió encefàlica. La persona que la pateix la viu i s'adona de la seva situació, i s'ha de compartir amb ella aquest patiment. Però que hi hagi paràlisi no implica que existeixi un dèficit intel·lectual en absolut. L'evangelització d'aquestes persones s'ha de fer a partir de l'Evangeli, del Pare nostre, de les actituds de Jesús, de les promeses del Regne, tot mostrant la tendresa de Déu. Déu vol la nostra felicitat.

La fe és un do de Déu que no es pot transmetre només amb conceptes: a un paralític cerebral no t'hi pots acostar amb abstraccions religioses, però sí amb tendresa.

—L'Església està atenta a aquesta problemàtica?

—Gràcies a Déu no estem davant un problema numèricament alarmant. El que s'observa és un cert contagi social per eliminar barreres arquitectòniques i també es veu compassió.

Al meu entendre l'Església s'hi hauria d'implicar més: la pobresa no és només el qui no té casa, els deficient també són pobres a la seva mesura. Manca

Miquel Meler al seu despatx de Barcelona.

manar a aquests joves que et facin un treball fi. Fan feina útil però rutinària. El taller ha de ser professionalitzat i això vol dir que calen monitors i recursos. Els tallers han d'entretenir i també

Miquel Meler i Muntané

Capellà i pedagog terapeuta

sensibilitat, tot i que s'ha guanyat en comprensió i compassió. Insisteixo que el problema és greu pel qui el pateix però és petit en tants per cent. Em refereixo al paralític cerebral: pel que fa als cecs hi ha temes de tipus social que ja s'han aconseguit. I els minusvàlids físics cada cop tenen més possibilitats amb mitjans de transport o petites ajudes econòmiques. La paràlisi cerebral no és un problema social gaire visible però cada cop va sortint més.

—Parlem encara de persones marginades?

—Cal conèixer que malgrat els esforços realitzats en tots els sentits, el subjecte disminuït esdevé en realitat un ésser marginat. Sembla que comporta una enorme contradicció parlar de perfecció humana—qualitat de vida—quan el subjecte d'aquesta vida porta un altre grau de disminució. Atès que a l'Evangeli es postula per a tots els homes vida, i vida en plenitud, per què no posem en joc totes les possibilitats, fins i tot la santedat? Si no hi ha recurs a una mínima transcendència hom resta abocat a la més desoladora absurditat de vida, quan el subjecte d'aquesta vida porta un altre grau de disminució. Ja ni caldria plantejar-se el tema de la qualitat de vida, sinó el més patètic del sentit de la pròpia existència.

Meler ha estat un pioner de l'educació especial.

parlava de l'avortament i l'eutanàsia: jo els deixava dir però després deia la meua. Com a cristià sentia que tenia la obligació, per ètica professional i convicció cristiana, d'expressar el meu punt de vista.

—Què destacaria dels inicis de Blanquerna?

—Vam viure intensament la renovació pedagògica i ens va tocar obrir camins. Eren els anys setanta i vam introduir la metodologia personalitzada. Es tractava que l'alumne anés fent

me no fem cap capellà. Els capellans han de ser persones de diàleg.

—Es considera bel·ligerant amb els seus escrits?

—No gens, però si hi ha alguna cosa de la qual discrepo la dic, això sí!

—Què fa avui Miquel Meler?

—Torno a la universitat com a conferenciant a l'Aula de Gent Gran de la Universitat de Barcelona. El que comença ara es refereix al tema de les missions de jesuïtes al Paraguai i a la pel·lícula *La Missió*, que es va realitzar sobre aquests experiments. Si bé la meua dèria no és la història, en visionar aquesta pel·lícula vaig quedar colpit. He estudiat el tema durant molts anys i el que es va fer és la revisió d'un somni meravellós i d'una injustícia insuportable.

També faig cursos bíblics a la parròquia de la Sagrada Família i continuo escrivint. Ara la gent gran som més nombrosos que abans i tenim possibilitats d'aprendre. Hi ha qui considera que la gent gran no és apta per aprendre segons quin tipus de coses. Fa poc he estat en unes jornades de formació permanent per a capellans i hi he anat a aprendre. Han estat uns dies meravellosos a Montserrat. Mai s'és massa gran per aprendre, mai.

Miriam Díez i Bosch

«A Catalunya, a partir dels anys seixanta, hi va haver una explosió de centres d'educació especial»

L'educació com a projecte

—Li va ser difícil accedir a la universitat sent capellà?

—No, no hi havia problemes. Jo era gran i havia estat professor molts anys al seminari a Tarragona i a Múrcia. Van ser uns anys apassionants. Llegíem Maritain, descobríem Teilhard de Chardin, a qui jo anomeno el pedagog dels temps moderns. Era l'època meravellosa del Concili Vaticà II. A mi el fet de ser pedagog i professor i capellà se m'han complementat perfectament. Jo m'he d'apropar als altres com a capellà i pedagog alhora, sóc una sola peça. A vegades convé que la persona sàpiga quina és la motivació última que ens mou a fer les coses. Quan jo era estudiant a la universitat, ja de prevere, ja es

ell mateix els estudis. Cada cop apostavem més pels seminaris i menys per les classes magistrals.

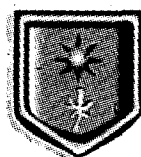
—Què és per a vostè un mestre?

—És un company de camí en l'aventura de la vida, una vida que per a cadascú és singular i irrepetible. La seva posició ha de ser equilibrada i no dominant. Jo segueixo creient que és notable gosadia exercir el magisteri. Perquè estimo que la posició del mestre se situa en un pla diferent, més elevat, del que representaria un destre ensinistrador.

—Cal intensificar la presència de la pedagogia als seminaris?

—I tant! Ara mateix jo estic fent un curs als seminaristes de primer any. M'il·lusiona molt, i respon al meu leit motiv: si no treballem per formar l'ho-

CASA D'ESPIRITUALITAT DEL SANTUARI D'EL MIRACLE

LA CASA D'ESPIRITUALITAT del Santuari d'El Miracle, lloc ideal per a la reflexió, la pau i la pregària; per a gaudir de la bellesa i la solitud de la natura i per al retrobament amb Déu i amb un mateix, organitza:

Recés de
Cap de Setmana
per a Joves

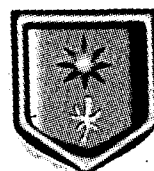
MARÇ, del 13 al 15

Director: P. Daniel Codina, monjo
(Comença i acaba a la tarda)

★ De tant en tant, és bo, necessari i enriquidor dedicar uns dies de recés a pensar i meditar sobre nosaltres mateixos i sobre Déu que ens estima.

★ Per a JOVES, individualment o en grup, la CASA D'ESPIRITUALITAT D'EL MIRACLE disposa d'unes instal·lacions i serveis adients per a recessos, convivències, trobades, jornades i reunions, sol·licitant-ho prèviament.

Per informació, inscripcions i reserves:
CASA D'ESPIRITUALITAT
Telèfon: (973) 48 00 45
Fax: (973) 48 02 43
25287 EL MIRACLE (El Solsonès)

Barcelona

diòcesis

Col·locació d'una estàtua de sant Joan Bosco a la Sagrada Família

■ Joan Puigdollers és l'autor de l'escultura

BARCELONA.— El 12 de gener va ser enlairada a la façana del temple de la Sagrada Família de Barcelona una imatge de sant Joan Bosco, fundador de la Congregació Salesiana i de les Filles de Maria Auxiliadora.

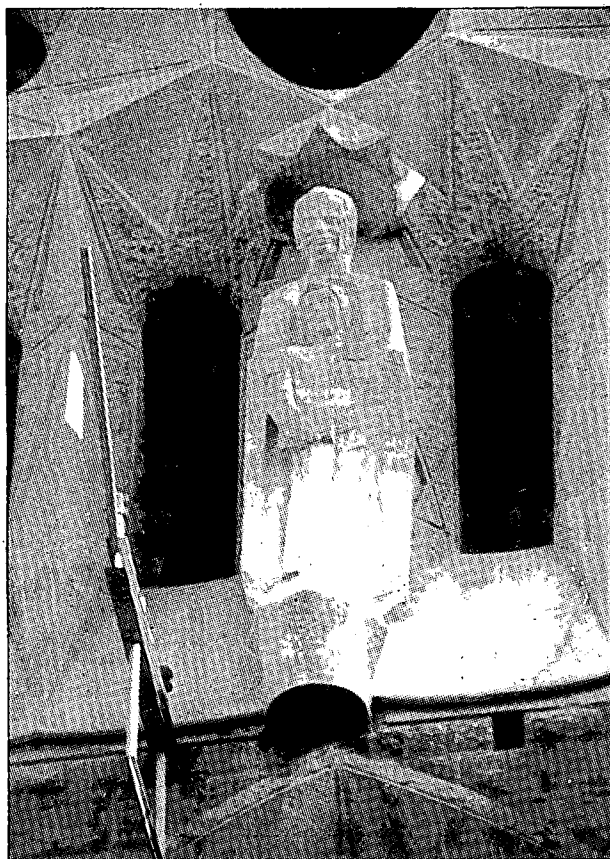
L'estàtua ha estat col·locada en un dels nous finestrals, a la part dreta de la façana de la Passió, al costat de la de sant Antoni Maria Claret i Joaquina de Vedruna. Posteriorment, compartirà espai amb la noves estàtues de sant Josep Oriol i el pare Manyanet.

La talla, d'uns tres metres d'alçada, feta amb pedra de travertí romà, és obra de l'escultor català Joan Puigdollers i Olm, antic alumne i actualment professor de l'Escola Professional Salesiana de Sarrià. També són d'ell les conegudes estàtues del sant que es poden contemplar a la plaça d'entrada al monestir de Montserrat, a la casa provincial dels salesians, a la façana de l'Escola Professional de Sarrià i a la parròquia de sant Joan Bosco de Barcelona. També té altres reproduccions repartides per la península i l'estranger.

La imatge de sant Joan Bosco va ser beneïda per Domènec Valls, pare provincial dels salesians el dia 24 de gener, festivitat de Sant Francesc de Sales, patró principal de la Congregació i de la Família Salesiana.

Al matí a la plaça de la Sagrada Família es va celebrar una festa jove amb els grups Peti qui peti, d'animació infantil, i Ahab, una formació de música amb missatge. Posteriorment, es va fer una visita guiada a les obres del temple.

Després de la missa concelebrada a la cripta del temple, presidida pel pare Domènec Valls i per Mn. Bonet, es va

Estàtua de Sant Joan Bosco.

nil amb molts serveis com centres escolars, parròquies, cases de recés, de colònies, centres juvenils i d'esplai. Els salesians també treballen en el món universitari i editorial, a zones de marginació de les grans ciutats i a les missions, especialment a Costa d'Ivori, a l'Àfrica Occidental.

Josep Mascaró

Salesià

beneir la imatge i es va fer una representació teatral d'alguns fragments del musical *Don Bosco*, interpretats per un grup de joves, en el marc incomparable de la façana de la Sagrada Família.

Don Bosco va visitar Barcelona l'any 1886 i va acceptar els terrenys del Tibidabo per edificar un temple al Sagrat Cor. És un símbol que la reproducció de sant Joan Bosco estigui a la façana de la Sagrada Família, ja que aquest sant va iniciar la seva carrera educativa oferint als joves orfes una llar on poguessin viure en un ambient de família.

L'obra de sant Joan Bosco va ser molt prolífica i actualment els salesians de Catalunya, Andorra i l'Aragó estan presents en el món juve-

Com viure l'encarnació

BEGUES.— Els dies 2 i 3 de febrer una seixantena de preveres van assistir a les II Jornades d'Apostolat Seglar, organitzades per la Delegació General d'Apostolat Seglar i les altres Delegacions que coordina (Joventut, Universitària, Obrera, Pobles i Comarques). El tema d'enguany va girar al voltant de diversos aspectes de l'encarnació, segons les paraules de sant Pau: «M'he fet tot amb tots, per salvar-ne tants com pugui» (1 Cor 9, 19.22).

Moltes vegades, quan es parla d'encarnar s'entén només com arrelar-se a la realitat, a les persones concretes, a la nostra societat. De fet, es tracta d'una realitat molt més rica i completa, que afecta tots els aspectes pastorals i espirituals, amb fortes repercussions en la relació del prevere amb els laics.

Mn. Joan Torra, vicari episcopal de Vic, va posar els fonaments teològics de l'encarnació i va dir que per a l'encarnació són llocs teològics la cultura, els mitjans de comunicació, l'economia, la ciència i la tecnologia, la pau i la justícia, la igualtat, etc.

Mons. Victorio Oliver, president de la Comissió Episcopal d'Apostolat Seglar, va desenvolupar les conseqüències pastorals de l'Encarnació i va explicar que aquesta sempre necessita una recerca constant.

El moment central de la trobada va ser una taula rodona de testimonis on van participar els preveres Joan Cabot, Josep A. Sáiz, Pep Solé, el religiós M. Bellmunt i l'arquebisbe Ricard Maria Carles. Tots ells van donar un testimoniatge personal, concret i engrescador sobre com vivien l'encarnació en la seva vida pastoral.

Antoni Matabosch

Delegat General d'Apostolat Seglar

Els bisbes preparen la visita «ad limina»

BARCELONA.— Els dies 4 i 5 de febrer de 1998 ha tingut lloc la reunió número 144 de la Conferència Episcopal Tarraconense, a la Casa d'Espiritualitat Maria Immaculada de Tiana. La reunió ha estat presidida per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Lluís Martínez Sistach, i hi han assistit tots els seus membres.

Els bisbes han dedicat la major part del temps a acabar de preparar la visita *ad limina Apostolorum*, que duran a terme del 15 al 22 d'aquest mes. En aquesta visita col·lectiva, que els bisbes realitzen cada cinc anys, s'expressa la comunió eclesial amb la seu de Roma i el successor de Pere.

D'altra banda, els bisbes han seguit tractant l'aplicació de les resolucions del Concili Provincial Tarraconense. Han estudiat l'esborrany del directori de l'arxiprestat, i el de pastoral del turisme i temps lliure. Santuaris i pelegrinatges i la preparació del directori marc de pastoral sacramental.

Els bisbes han nomenat Eduard Vilamajó president del Moviment de Joves Cristians de Comarques JARC, i han reelegit per a un nou trienni com a vicesecretari de la Conferència Episcopal Tarraconense el diaca Aureli Ortín, de Barcelona.

C.C.

Telèfon de la Pregària

93 - 417 54 49

Obert cada dia de les 22 a les 24 h.

La solidaritat autèntica ve de dins i s'expressa eminentment en la pregària. Truca'ns en les teves necessitats i pregarem. Per la línia telefònica, passarà la veu, l'amor i el poder de Déu.

Associació Amor de Déu

Emotiva trobada d'antics seminaristes a Santes Creus

■ La jornada es va convertir en una sincera acció de gràcies

SANTES CREUS.— Els exalumnes del Seminari Pontifici de Tarragona que van ingressar en aquest centre vocacional l'any 1945 van reunir-se el desembre passat en una emotiva trobada que va tenir com a marc el monestir cistercenc de Santes Creus, a la comarca de l'Alt Camp. Al cap de 52 anys dels estudis al seminari, el retrobament va esdevenir una sincera acció de gràcies, tant pels que van arribar al presbiterat, cinc d'ells, com pels laics.

Una cinquantena de persones van gaudir de la jornada, que va coincidir amb els quaranta anys de l'ordenació sacerdotal d'algunes d'elles. Els preveres Ramon Blas, Francesc Gallart i Jaume Gabarra van concelebrar l'Eucaristia, l'acte central del dia. Mossèn Josep Ramon Pascual va dirigir els cants, i el rector del monestir, Emilià Clemente, va exercir de mestre de cerimònies. Els antics seminaristes i els seus acompanyants van poder assistir a

la projecció d'un magnífic documental audiovisual que recull la història i la vida monàstica de Santes Creus, i posteriorment van realitzar una visita guiada al cenobi.

El dinar de germanor va possibilitar el record de les anècdotes i les vivències del temps de reclusió al seminari, ben diferent de l'actual. Eladi Huguet va pronunciar un sentit parlament que va trobar resposta en les emotives paraules de Mn. Pascual i Mn. Gallart. Emilià

Els assistents a la trobada davant del monestir de Santes Creus.

Clemente va obsequiar tothom amb unes «Neules de l'Abat», producte de rebosteria típic del monestir cistercenc.

Els sacerdots assistents a la trobada van qualificar-la de «plena de goig, que constitueix alhora un suport moral al nostre ministeri». No es descarta la

possibilitat de realitzar una jornada similar l'any 2000 en la qual serien convidats els antics seminaristes pertanyents a la promoció anterior i posterior als reunits en aquesta ocasió.

Joan Boronat

Barcelona

Lliurament de certificats a alumnes de l'Escola d'Aprenents

Mn. Portabella lliura el certificat a un alumne.

BARCELONA.—

El president de la Fundació d'Escoles Parroquials, Mn. Lluís Portabella i Alòs, va presidir el dimecres 28 de gener l'acte de lliurament de certificats a 60 alumnes de l'Escola d'Aprenents Sant Genís dels Agudells de Barcelona. Aquest centre, pertanyent a la Fundació d'Escoles Parroquials de l'arquebisbat de Barcelona, dona una resposta educativa i

social a alumnes de 14 a 18 anys que no han pogut continuar dins l'ensenyament reglat i els prepara per integra-los al món laboral.

Mn. Portabella va recordar que la vida té moments gratificants, com trobar-se tots els membres de la comunitat educativa per lliurar els certificats a una promoció d'alumnes, i va destacar la satisfacció que havien de sentir tots aquells que els rebien. Va aplicar la paràbola del llaurador a l'aprenentatge rebut a l'escola, en el sentit que aquest era com les llavors del sembrador. «A partir d'ara pertoca a cadascun dels alumnes fer que els ensenyaments rebuts arrelin, que no es trepitgin, que no caiguin sobre la roca dura, que no els asfixiïn les males herbes i que puguin donar molt de fruit», va manifestar Portabella.

C.C.

SANTS I SANTES per ajudar a viure

Tres nous testimonis cristians:

- **Martí**, el soldat romà que va partir la seva capa per abrigar un pobre...
- **Rosa**, la noia peruana que va voler viure fora de tota mida el seguiment de Jesús...
- **Andreu**, l'inquiet jove galileu que allà al Jordà va trobar-se amb el Messies i li va canviar la vida...
I també Maria en els variats rostres de les seves advocacions:
- La **Mare de Déu del Carme**, la mirada serena, la crida a la contemplació, la rosada que fecunda la terra...

Els sants i les santes no s'acaben!

Ignasi Marqués, Joan Llopis, Josep Lligadas i Carme Raventós ens ofereixen aquests quatre nous llibrets de la col·lecció Sants i Santes, de 20 pàgines cada un, com a nous estímuls en el camí cristià.

Preu de cada llibret: 225 ptes.

Subscripció als 12 llibrets del curs 1997/98: 1.975 ptes.

La col·lecció es publica també en castellà.

CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA

Rivadeneyra, 6, 7 (matins) - 08002 BARCELONA

(Tel. 93 / 302 22 35 - Fax 93 / 318 42 18)

Barcelona

La parròquia de Sant Ambrosi celebra el seu 25è aniversari

■ Venerada per primer cop una relíquia del sant bisbe

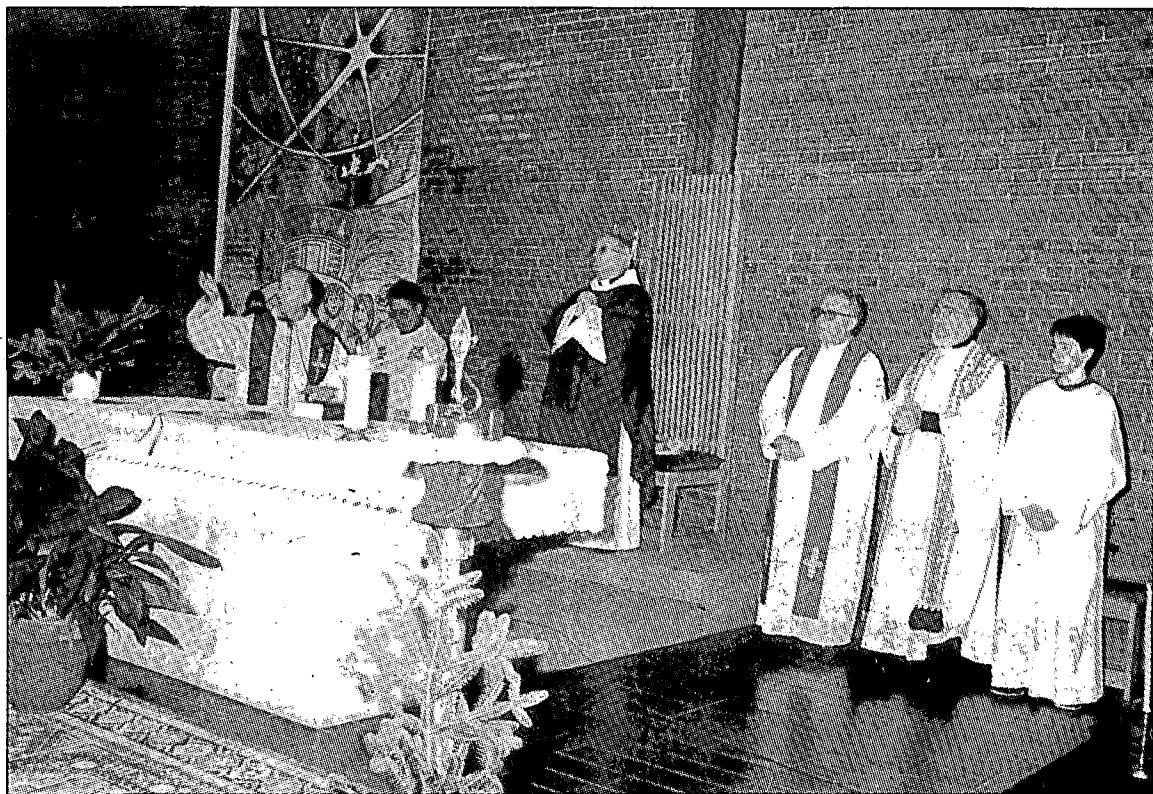
BARCELONA.— Sota el lema «25 Nadals, 25 Pasqües» la parròquia de Sant Ambrosi, del barri de la Pau de Barcelona, ha començat els actes per commemorar el 25è aniversari de la seva fundació. En la festivitat de Sant Ambrosi el bisbe de la demarcació, Mons. Jaume Traserria, va oficiar l'Eucaristia que va obrir una sèrie d'actes programats fins al proper mes de maig.

En aquell primer dia de celebracions es va venerar per primer cop una relíquia del sant bisbe obtinguda recentment a la basílica de Milà. Tot i coincidir amb el pont de la Puríssima els fidels hi van assistir i la gran nau de la moderna església es va omplir. Fins al diumenge 17 de maig, data en què l'arquebisbe Ricard M. Carles presidirà l'Eucaristia que clourà el 25è aniversari, s'han programat diversos actes festius per a nens, joves, adults i ancians.

Actualment s'estan fent obres de manteniment del temple, molt malmès en les parts de ciment armat que es troben a la intempèrie. Ja s'ha restaurat el campanar, coronat ara per una creu d'acer inoxidable i provist d'un rellotge que ha col·locat l'Ajuntament.

Els Pares Redemptoristes van ser els qui l'any 1973 van inaugurar l'església de Sant Ambrosi, construïda, com tot el barri de la Pau, per l'Obra Sindical del Hogar. Els pares Santos

Mons. Jaume Traserria concelebra l'Eucaristia amb els sacerdots que han servit a la parròquia.

Nuín i Dionisio López en foren els primers rectors, ajudats per diversos coadjutors entre els quals va destacar, per la seva dedicació llarga i intensa i per ser l'únic sacerdot que ha mort exercint el ministeri en aquesta parròquia, el pare Ricardo Colmenares.

El 1983 els Redemptoristes van demanar al cardenal Jubany de deixar la parròquia, que va passar a ser regida pel clergat diocesà, sent Mn. Segismundo García el tercer rector. Aquest va continuar el bon treball deixat pels seus predecessors, ajudat bàsicament pel mateix equip. Des de 1994 Mn. Ignasi Marqués és el rector de la parròquia.

C.C.

Solidaritat amb Intermón

MONTORNÈS DEL VALLÈS.— Des de fa quatre anys, el grup de joves de les catequesis de la parròquia de Montornès realitzen cada Nadal diverses activitats amb la finalitat de recollir fons per enviar a Intermón i col·laborar així amb algunes campanyes solidàries que l'organització du a terme en favor del Tercer Món. El resultat de la campanya Nadal Solidari s'ha fet públic recentment, aquest any els joves de Montornès han aconseguit 172.000 pessetes.

Una de les activitats va ser la rifa d'una panera de Nadal en què hi havia exclusivament productes del Comerç Just i Solidari. D'aquesta manera es van donar a conèixer també els principis que inspiren el comerç just fet amb dignitat. L'elaboració de melmelades i la seva venda posterior va ser el reclam més eficaç i exitós de la tenda que els joves van muntar al poble els dies de Nadal i Sant Esteve, i on es van vendre, a més, objectes oferts per fidels de la mateixa parròquia.

Jordi Delgado i Francesc Feliu

Ajuda'ns a oferir **cada setmana**
el valor cristià de les notícies

Posa un anunci a *Catalunya Cristiana*

Informació i assessorament publicitari personalitzat. Truqueu al tel. (93) 490 59 88.

Clausura del procés diocesà de nou monges mínimes i una laica

BARCELONA.— S'ha tancat el procés diocesà de beatificació de nou religioses mínimes i una laica, mortes màrtirs durant la revolució del 1936, que provocà la persecució religiosa més intensa de tota la història de l'Església.

Com tantes altres persones, van ser assassinades per odi a la fe i són avui un exemple d'amor a Déu i a l'Església. Van morir poc després d'esclatar la guerra, el 23 de juliol. Els seus noms són: Montserrat, Lucrècia (laica), Margarita, Josefa, Asunción, Trinidad, Enriqueta, Mercedes, Filomena i Maria de Jesús. Els mateixos botxins van dir en assassinar-les: «Però que valentes que són aquestes monges!»

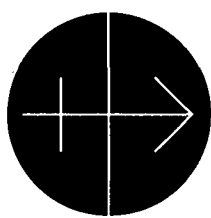
La clausura del procés diocesà de beatificació es va fer al saló del tron del Palau Episcopal, ple a vessar. L'acte va ser presidit pel cardenal Ricard Maria Carles i el bisbe emèrit Ramon Daumal, jutge delegat per a la causa. Prèviament, el promotor de justícia de la diòcesi, Mons. Jaume Riera, havia certificat que els documents i les còpies d'aquests eren autèntics. Els papers es van tancar i segellar en tres caps de fusta, on també es va posar l'acta de la sessió. Els originals es queden a Barcelona i només poden ser oberts amb el permís de l'arquebisbe Ricard Maria Carles.

El procés ha anat relativament de pressa per l'enorme interès i esforç de les

germanes mínimes a promoure'l, pel fet que es tracta d'un martiri, i perquè hi ha proves documentals molt importants, com les fotos dels cadàvers de les serve-

tes, on es veu que van ser afusellades. Ara queda el procés a Roma, que sempre tarda més. Tot i això, hi ha un fet que pot accelerar les coses, ja que es comenta que Joan Pau II vol declarar el segon mil·lenni com el dels màrtirs, i per tant es podria donar preferència als seus processos.

Miquel Mundet

Ajuda a l'Església Necessitada

Associació Pública Universal dependent de la Santa Seu
Ferrer del Río, 3 - 28028 MADRID - Tel. (91) 725 92 12

Filial: Luis Antúnez, 24, 2n 2.ª - 08006 BARCELONA - Tel. (93) 237 37 63

C/c. 1260-2110027312. Banco Central Hispano. Vía Augusta, 6. 08006 Barcelona

MISSES a favor de l'Església de l'Europa de l'Est i del Tercer Món

¿Sap que milers de sacerdots de l'Església Missionera i de l'Europa de l'Est no més poden subsistir gràcies als estipendis de Santes Misses que "Ajuda a l'Església Necessitada" fa arribar a aquests vertaders deixebles de Crist avui dia?

COL-LABORI amb la missió evangelitzadora d'aquests milers de sacerdots, ENCARREGANT la celebració de Misses —al mateix estipendi de la seva diòcesi— a través de la nostra associació. Ells aplicaran la Santa Missa per les SEVES INTENCIONS.

● Desitjo que es celebrin
MISSES per les següents intencions:

.....
.....
.....

Envio Ptes. com a DONATIU

Per: Gir ☐ Transf. ☐ Xec ☐

Nom i cognoms:

Carrer i núm.:

C. Postal i Ciutat:

TARRAGONA

Acabada la primera fase de restauració de l'església de Falset

TARRAGONA.— El mes de desembre es van cloure els treballs de restauració de la teulada del temple parroquial de Santa Maria de Falset. Les obres formen part de la primera fase, en què se substituirà l'entramat de fusta del sostre per una nova estructura de formigó i de ferro, i es farà la renovació de les teules, de la conducció de les aigües pluvials i de l'arrebossat de la part posterior de la falsa façana.

A la primavera està previst l'inici de la segona fase de restauració de l'església de Falset, que incidirà en la rehabilitació de la cúpula del cimbori i millores en la torre del campanar. Per al finançament de les obres es compta amb una aportació econòmica de la Diputació de Tarragona, de l'Ajuntament de Falset i les aportacions voluntàries dels fidels.

Joan Boronat

Magisteri

Carta Dominical

Ricard M. Carles

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

L'«art» d'obrar el bé

A la darrereria de l'octubre, vaig tenir l'ocasió de celebrar l'Eucaristia a l'església de la Mare de Déu del Roser, de Cerdanyola del Vallès, com a inici de les activitats del curs del Servei d'Assistència i Formació Religioses (Safor), de la Universitat Autònoma de Barcelona. Davant d'aquella comunitat, integrada per professors i alumnes universitaris, em van semblar molt suggerents les lectures que havien triat els sacerdots encarregats del Safor.

Deia la lectura primera: «Vaig demanar al Senyor

que em donés enteniment i em fou concedit; vaig clamar a l'Esperit de la saviesa, i vingué a mi.» Normalment diem que l'enteniment és la capacitat de l'home racional, de la persona racional, i que la saviesa és la capacitat d'arribar al fons del coneixement de la nostra existència. És a dir, una cosa és ser molt intel·ligent, arribar a saber moltes, tenir un gran domini de moltes ciències, i una altra cosa —ben diferent—, tenir la saviesa.

La paraula «saviesa» és de la mateixa arrel que «assaborir» i vol dir sobretot tenir el seny d'encertar el sentit de la vida, de respondre a les preguntes de sempre sobre la persona humana i el perquè de la vida. En el fons, la saviesa, per al creient, equival a posar la nostra intel·ligència en sintonia amb la de Déu; és a dir, pensar i fer allò que Déu espera que fem amb la nostra intel·ligència cadascun de nosaltres. Una definició força encertada de la saviesa podria ser: Fer un ús correcte de la intel·ligència. No fer servir mai la intel·ligència, que Déu ens ha donat, per a fer-nos mal a nosaltres mateixos o als altres. No seria saviesa fer un mal ús d'aquest gran do que Déu ens ha donat.

Per això, davant d'aquella comunitat universitària, em va semblar oportú —a la llum de la paraula de

Déu proclamada— demanar-los que no separessin mai la intel·ligència de la bondat, perquè també això és una gran saviesa. I és que, com diu el llibre de la Saviesa—en formava part el fragment (7,7-16) que es va llegir—, cal que la nostra actuació estigui sempre a l'alçada dels dons que hem rebut. I els dons que ha rebut l'home de Déu podem constatar que són cada dia més grans.

Amb un notable realisme, la lectura afegeix que «Déu és qui condueix els savis pel bon camí». Perquè també els savis poden anar pel mal camí... I diu també l'autor sagrat: «Perquè nosaltres i les nostres paraules, amb tot l'enteniment i amb tot l'art d'obrar el bé, estem en les seves mans.» Una expressió ben feliç, aquesta: «Amb tot l'art d'obrar el bé.» ¿És que vol dir que per a l'Esperit Sant obrar el bé és un art? Això mateix.

Aquesta frase em recorda que el gran teòleg Urs von Balthasar diu en una obra seva que nosaltres som alhora un artesà i una obra d'art. Una obra d'art, perquè som obra de Déu. Però també som un artesà, perquè som cridats a col·laborar amb els dons de Déu i a construir-nos en el bé. Un bon propòsit per a aquest any 1998, dedicat a l'Esperit Sant.

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach

Arquebisbe de Tarragona i Prímat

El joc, un problema social

Fa poc, la Comissió Nacional del Joc ha publicat les quantitats jugades l'any 1996 en les diverses comunitats autònomes: més de tres bilions de pessetes! Un rècord ben trist. Les autònomes que han jugat més diners són Madrid, amb 531.000 milions, i Catalunya, amb 513.000 milions. A Espanya les quantitats jugades en les diverses modalitats mantenen una estabilitat ben envejable, per sobre dels 3 bilions de pessetes en els últims cinc anys.

A la llum d'aquestes quantitats ja es pot afirmar que la ludopatia és un greu problema social. A més, a Espanya hi ha 450.000 jugadors adults patològics, cosa que representa un 1,5 per cent de la població adulta.

El joc és una activitat normal en la vida humana; facilita el desenvolupament psicopatològic i social de l'infant i de l'adult. Tanmateix, un altre tipus de joc, ben diferent, és el joc d'atzar. És el joc que es posa al servei de l'interès apassionat per obtenir uns guanys fàcils i ràpids. Quan el joc es converteix en una passió, podem descobrir fàcilment la tensió, el desassossec i la incertesa del jugador que ho confia tot a un enrevessat càlcul de probabilitats.

La crisi econòmica, el baix cost de l'aposta, les possibilitats d'obtenir molts diners i els valors socials fonamentats en el diner, són algunes de les causes d'aquestes xifres esfereïdores. A més, al nostre país es dona una major facilitat que no pas en molts altres països d'Europa per accedir a les màquines de joc.

No podem oblidar, des del punt de vista familiar, les tràgiques conseqüències dels jocs d'atzar, com són la tristesa i la desesperació que amarguen

la vida de pares i fills, quan en el joc han estat gastats diners imprescindibles per a la família. Gran nombre d'homens i de dones són immersos en el mar capriciós de la sort: els premis són la seva màxima aspiració. Aquestes persones es converteixen en autèntics patidors de l'atzar. No van gaire errats els qui qualifiquen de «droga» aquest món del joc.

En aquest sentit, s'ha escrit que «el joc s'ha convertit d'una manera deliberada i perillosa en una mena de droga: per als usuaris, en primer lloc, com un sedant que aliena de les greus dificultats econòmiquesocials». I un grup cristià del món del treball manifestava que el joc era «per a la hisenda pública un estimulants radical del seu desmesurat i especulatiu afany recaptador».

En la societat s'han d'estimular les virtuts que ajuden a perfeccionar l'home, com és ara l'esforç, la tenacitat, la constància, l'estalvi, la moderació... Per això és bo que siguin premiades aquelles activitats en les quals intervenen les facultats veritablement «humanes». Cal evitar que els joves o els adults —homens o dones— entrin en el laberint insidiós de l'ambició dels guanys fàcils i a vegades injustos.

Cada setmana, et portem
LA BONA NOTÍCIA
a casa teva

Et podem portar **DE FRANC** **a TERRA SANTA** **o a ROMA**

SUBSCRIU-TE a
«CATALUNYA
CRISTIANA»
i podràs guanyar
un dels
DOS VIATGES
a TERRA SANTA
o a ROMA per
a dues persones

Amb «CATALUNYA
CRISTIANA»
ÉS MOLT FÀCIL
GUANYAR

SORTEIG VÀLID NOMÉS PER A **NOVES SUBSCRIPCIONS**

- 1 Emplena la butlleta de subscripció amb totes les teves dades.
- 2 Tria la forma de pagament que et vagi més bé.
- 3 Retalla la butlleta per la línia de punts i envia-la per correu al més aviat possible.

4 De seguida que rebem la teva butlleta, et lliurarem per correu el teu primer exemplar de *Catalunya Cristiana* i el **certificat de participació** per al sorteig de **dos viatges a Terra Santa o a Roma** per a dues persones.

Aquesta CAMPANYA començarà l'1 d'abril i s'acabarà el 31 de març de 1998. El sorteig dels viatges es farà davant de notari, abans del 15 de maig de 1998.

Nom
Adreça.....
Població.....D.P.....
Província.....Tel

☐ Se subscriu a "**CATALUNYA CRISTIANA**" català/castellà per l'import anual (52 números) de 11.180 ptes.

El pagament de l'esmentada subscripció el faré mitjançant

☐ domiciliació bancària ☐ xec nominatiu que adjunto per valor de 11.180 ptes.
(en aquest cas empleueu l'ordre de domiciliació)

Sol·licito fer el pagament a través de:

- ☐ 1 sol rebut de 11.180 ptes.
☐ 2 rebuts mensuals consecutius de 5.590 ptes.
☐ 4 rebuts mensuals consecutius de 2.795 ptes.

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa.....Agència.....
Adreça.....

Senyors,

Els prego que, a partir d'ara i fins a nou avís, paguin els rebuts que els presentarà **FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA** per la meua subscripció a "**CATALUNYA CRISTIANA**" amb càrrec al meu compte corrent/lílibreta

Entitat Oficina DC Compte

Data.....

Signatura del titular del compte/lílibreta:

opinió

Zoom

Israelians i palestins, per avatars de la història, estan condemnats a entendre's. Això és, potser, el que no acaben de capir els actuals dirigents del poble d'Israel, per més raons bíbliques que exhibeixin. Perquè, si històricament aquella és la seva terra, també ho és per als palestins que durant centenars d'anys l'han tingut com a seva i l'han administrada. Calen moltes renúncies perquè les banderes puguin onejar amb llibertat, amb respecte de tots amb tots.

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

Satanàs i els exorcistes, avui

«**E**l satanisme avança perquè cada vegada hi ha menys exorcistes en l'Església catòlica.» Aquest és un crit i un repte que llança en la revista italiana *Vita Pastorale*, un dels exorcistes actuals més famosos del món, Gabriele Amorth, que ha obert un debat entre els teòlegs i estudiosos de la Bíblia.

El pare Amorth, sacerdot i religiós paulí i exorcista a Roma, confessa que rep moltes peticions per exercir aquest servei pastoral a persones posseïdes del dimoni de països com Alemanya, Àustria, Suïssa i Holanda. El pare Amorth treu una conclusió provocadora: «La disminució de capellans exorcistes fa que moltes persones s'adrecin a mags, a sectes satàniques i a gent sense escrúpols que se n'aprofiten econòmicament i que viuen experiències dramàtiques i traumàtiques.»

Però l'acusació del religiós va més enllà. Segons ell, els cristians han deixat de creure en la presència del «Príncep d'aquest món», frase que l'Evangeli aplica a Satanàs. El pare Amorth assegura que en els estudis

eclesiàstics, els dimonis ja no existeixen i que als seminaris i a les universitats catòliques s'ha deixat d'estudiar aquella part de la teologia que tracta de la rebel·lió del dimoni. Justament quan el satanisme és present a tots els països, diu ell, l'exorcisme és considerat com un tabú i es té per una espècie de llenguatge cultural d'èpoques desfasades.

En la revista esmentada, prestigiosos teòlegs italians responen a aquestes acusacions. Mons. Rino Fisichella, professor de teologia fonamental en la Pontificia Universitat Gregoriana de Roma, després de recordar les paraules del papa Pau VI sobre el dimoni, «un ésser viu, espiritual, pervers i pervertidor», convida els cristians a no baixar la guàrdia, però recorda també que l'inventor de la mentida i de la discòrdia mai no podrà derrotar Aquell que ha vençut el mal i la mort, Jesucrist.

El teòleg i escriptor Franco Arduoso considera que han caigut molts prejudicis sobre l'existència de Satanàs; i que amb encert l'Església és sòbria a l'hora de parlar del dimoni.

Per la seva banda, el biblista Bruno Maggiori, des de les pàgines del periòdic catòlic *Avvenire*, adverteix del perill de veure dimonis per totes bandes, quan el mal és més en l'interior de l'home que en forces exteriors.

La polèmica continua i les opinions són contrastades, però la conducta més agressiva prové d'aquells que estan obsessionats pel dimoni.

Podria ser que una de les proves més evidents de la realitat del dimoni fossin les discussions i les desavinences sobre la seva pròpia existència, que ell mateix provoca, per tal de confondre i dividir encara més els creients.

Notes insignificants

Germà Adrià

El meu confident

Una religiosa una mica gran, gairebé com jo, i que porta dos grups de reflexió de l'Evangeli amb presos, em va demanar que li expliqués com em relaciono amb Déu.

La meua relació amb Déu li haig de dir que no li sabia explicar. Que a mi, ignorant, no m'agraden els malabarismes teològics, i que no pretenc entendre Déu ni les seves coses (suposo que Ell aconsegueix entendre'm una mica).

Li haig de dir que Déu, sense pretendre-ho ni buscar-ho és, des de fa temps, el meu acompanyant, el meu guia i el meu escorta. És el meu confident en tot, arreu i en tots els problemes i alegries. I la veritat és que no em preocupa com passa això.

Sé que parlem molt sovint. Que li parlo al carrer, als bars i també a les esglésies (no gaire). Sé que a Déu, que jo sempre confonc amb Jesucrist, el puc interpel·lar que, fins i tot, li puc retreure la seva aparent fredor davant del sofriment de tants germans meus. Sé que a Jesucrist, que segons s'endevina al seu Evangeli es va trobar impotent en molts casos, li puc confiar les meves llàgrimes ocultes davant de la meua total impotència i desorientació en gairebé tots els problemes i conflictes dels meus germans (que són molts germans i molts problemes). Sé que Jesucrist té paraules encertades i oportunes per a tot. Que n'hi ha prou obrint l'Evangeli i llegint-lo. Que la seva doctrina (doctrina?) és tot optimisme davant de la vida i que tota és Vida. I com que Ell va tractar amb els més rebutjats de la seva societat, li puc parlar de cadascun dels meus germans, també rebutjats, oblidats i marginats per la nostra societat. I així, parlem tots dos.

Ell sorgeix sense voler-ho davant de qualsevol trobada, de qualsevol discussió, davant de qualsevol situació il·lògica al carrer o a la presó. Sempre embolico Jesucrist en els meus assumptes. Suposo que l'empipo massa. Però no faig invocacions com em van ensenyar durant el noviciat. Faig imprecacions, queixes, comentaris... Li faig preguntes que, obertament, no em contesta gairebé mai, però que no queden sense resposta.

¿És possible viure sense Déu al costat? ¿És possible servir el proïsme sense comptar amb la col·laboració de Jesucrist servidor?

Tribuna

Josep Ricart i Oller

Coses que el Papa va deixar a l'Havana

Sens dubte, l'últim viatge de Joan Pau II a Cuba ha estat un esdeveniment històric. S'han trobat dues persones obstinades que finalitzen el segle amb un càrrega «anti» de signe contrari (antiimperialista l'un, anticomunista l'altre) però que s'han entès perquè han connectat amb la saviesa del cor. «No es trobaran l'àngel amb el dimoni —va anunciar Fidel—, sinó dos àngels que estimen molt els pobres.»

L'allau de paraules mítiques no es va aturar des de l'arribada del Papa: drets humans, llibertat, democràcia, reconciliació, justícia social... i les multituds se'n van fer ressò amb la calidesa del Carib. Els fruits d'aquesta visita «pastoral» (que ha tingut evidents connotacions sociopolítiques) encara és aviat per valorar-los. Tanmateix, hi ha coses que el Papa va deixar a l'Havana perquè ja eren allà abans del seu viatge. Ho reflecteixen aquests fragments de cartes que, des de fa uns anys, travessen l'Atlàntic i mantenen unes amistats iniciades l'any 1986 quan vaig visitar l'illa. Són dues persones creients, esperançades i revolucionàries, encara que no militants del partit comunista: Walfredo és un intel·lectual relacionat amb el món del cinema i Hilda és una religiosa, treballadora social.

QUE EL MÓN S'OBRI A CUBA I QUE CUBA S'OBRI AL MÓN

Còm es viu aquest procés a l'interior del país? «La situació cubana és difícil i molt complexa. Em demano si no estarà en els plans de la Providència que a Cuba li toqui aportar en els seus tempteigs i les seves mai no vistes (que jo sapiga) circumstàncies, alguna fórmula imaginativa i plausible de socialisme democràtic que serveixi de pista als grans problemes dels pobles d'Amèrica Llatina.

Déu vulgui que sigui així perquè ningú amb sentit comú vol un desenllaç apocalíptic de la situació que vivim. Un pas important per a la progressiva normalització de la vida i una solució diàfana d'infinat de problemes serà la suspensió de l'anacrònic i irracional embargament econòmic que mantenen els Estats Units a Cuba, el resultat del qual és l'augment de les molèsties quotidianes que pateix el poble i la dilació del projecte social. Quant a matisos i diversos problemes pendents de solució opino, en l'esperit del nostre episcopat, que el camí a seguir és el del diàleg a tots els nivells i la meta, la reconciliació de tots amb tots, difícil però no impossible, sempre que estigui animada d'un esperit de recta

intenció i bona voluntat.» (Walfredo, 17-II-1995)

«Tinc pau, aquella que neix del dolor profund de qui creu trobar-se al millor camí, el més evangèlic i directe per construir el Regne en un país pobre i, de sobte, descobreix que aquest tampoc és. Em falta llum per trobar una mica més d'esperança humana que respongui a les necessitats del poble, perquè sé i sento que el capitalisme no és solució i que les democràcies als nostres països no són res més que la disfressa dels poderosos per ser agradables i enlluernar els que, bloquejats per la urgència econòmica, pateixen de ceguera política.» (Hilda, 17-VIII-1992)

L'ESGLÉSIA RECLAMA MÉS LLIBERTAT

El Papa va insistir-hi molt. Llibertat per anunciar l'Evangeli i arribar al poble. Llibertat per fer present el Regne de Déu enmig de la societat cubana. Així ho fa, des de fa temps des del seu raonament de Torriente, Hilda, com també molts d'altres cubans. «Estic molt contenta amb la combinació de pastoral que faig al voltant del meu treball amb malalts i necessitats. És quelcom exigent, però quina missió no ho és. A poc a poc, casa meua s'ha convertit en la casa del poble on tots vénen per raons a vegades completament alienes a la medicina, a buscar una mica d'esperança. La meua vida privada fa temps que es va acabar, però puc dir-te que el cent per u també es compleix. Rebo molt més del que puc oferir i quan aconseguixo donar el darrer medicament que pot servir per a un dels meus, després de vacillar una mica, repeteixo lentament: "Amb una infinita confiança perquè Tu ets el meu Pare." I això enrobusteix la meua confiança, perquè les persones som essencialment comunió.»

CRÉIXER EN HUMANITAT

Hilda va viure una situació familiar molt dura quan va tenir lloc la mort de la seva mare. I va tirar endavant «gràcies a la bonica solidaritat sostinguda d'aquest poble que sembla haver assolit la civilització de l'amor.

«Ara et comparteixo la meua reflexió, pensant en la persona que m'agradaria ser. M'agradaria ser una persona interiorment harmònica, lliure d'afeccions i en comunió amb tots, capaç de gaudir de cada moment com si fos l'últim, perseverant en les tasques que comença, acompanyant silenciosa del dolor de l'altre, especialista en veure què és positiu de cada gest, de cada paraula, de cada ésser humà. M'agradaria ser aquella persona, oberta a la gratuïtat del que és humà, al do recíproc del tot universal, agraïda i simple com la terra, capaç de rebre i d'entregar. M'agradaria ser aquella persona, amant amb igual intensitat de la persona que voldria ser i d'aquella que és en realitat.» (Hilda, 5-II-1994)

Aquestes són algunes de les coses que el Papa va deixar a l'Havana perquè ja hi eren abans del seu viatge, encara que les va reafirmar amb la seva presència.

Punt de vista

Enric Blancafort i Mumbrú

Partit per la Independència
Tinent d'alcalde de Sant Feliu de Codines

Resposta en llibertat

La bestiesa i l'aristocràcia de la supèrbia van tancar de sang la democràcia altre cop el divendres 30 de gener passat, fou el torn de Sevilla. ETA va tornar a atemptar contra la vida de dues persones que justament treballaven per transformar-la des de l'àmbit polític, l'únic àmbit legítim des de la representativitat social per lluitar per als nostres ideals personals i col·lectius, que a la vegada en han de proporcionar força per albirar una societat més rica i justa en tots els aspectes.

Els fèretres d'Alberto Jiménez-Becerril i la seva esposa Ascensión García Ortiz, el dissabte 31 de gener a la catedral de Sevilla, agredien la validesa democràtica no solament d'un càrrec electe, sinó de tots els qui som ciutadans. Els assassins sense escrúpols han fet paradoxalment de la seva mort la seva raó d'existir. No sé què busquen, però on es nega la vida la llibertat és una mentida.

Vaig representar el meu partit a la Mesa del Pacte Antiterrorista de Madrid i el dissabte 31 de gener als actes de Sevilla. La capital andalusa estava trasbalsada i es va abocar a donar l'últim adéu a les víctimes de la barbàrie. Actes com la manifestació de la tarda van fer possible que la gent honesta se sentís altre cop valenta per salvar-se en aquesta lluita que ens és estrangera, costosa, perillosa i incerta, cal anorrear els criminals. El govern primer, i després els partits membres de la Mesa de Madrid, hem de respondre amb efectivitat aprofitant aquest alè ciutadà, cal acabar amb aquest ultratge al poble.

Que l'esgarriança no ens faci fer marxa enrere, ens distregui o aturi, en tot cas que ens esperoni a intensificar el nostre treball diari en favor dels altres i del nostre país. Cal que continuem enarborant els nostres desitjos de llibertat, justícia, pau, fraternitat i amor; com a catalans ens pertoca de seguir lluitant, i fer-ho sense por, per a la nostra emancipació nacional des del respecte al projecte de país que cadascú defensi. Que res en atordeixi. Ens hem d'acabar de creure que podem conrear amb sinceritat una veritable solidaritat fraternal de justícia social, i no tan sols de paraules, sinó d'acció i en la vida quotidiana, si ens en convencem serà veritat i haurem bastit una moderna entitat nacional atenta a tothom.

Humor

Cartes del lector

Els germans de Cuba

Sr. Director,

Hem de donar les gràcies als germans de Cuba per la feina ben feta que han dut a terme. Ens han donat una lliçó d'organització, entusiasme, fe, respecte i estimació envers el Sant Pare. I sobretot, per la seva alegria desbordant que s'encomanava i emocionava. No estaria malament que els imitéssim. Seria una manera d'animar les nostres reunions eucarístiques, que sovint es caracteritzen per una certa seriositat, propera gairebé a una missa de difunts. Cal remarcar les cançons vives, planeres i exuberants de joia santa, que van ser executades amb la màxima cura i preparació. El seu exemple ens esperona significativament. A l'Estartit fa temps que hem començat a treballar en aquesta línia. L'*Al-leluia* de la missa de Joan Pau II a Santa Clara ja ha ressonat a l'humil temple del nostre poble mariner.

GENÍS DE TERA i TEIXIDOR
L'Estartit

Rectificació personal

Sr. Director,

En el número 954 de *Catalunya Cristiana* va sortir publicada una carta meua que feia referència a un grup de dones cristianes que denunciaven la discriminació que pateixen per part de la jerarquia de l'Església. Segons *La Vanguardia*, aquesta iniciativa havia rebut el suport de la Facultat de Teologia de Catalunya, de l'abat de Montserrat i de l'abadessa de Sant Pere de les Puel·les. Jo, pecant de massa crèdul i poc prudent, vaig acceptar com a certes aquestes adhesions. No vaig parlar abans amb el degà de la Facultat de Teologia de Catalunya, el Dr. Joan Busquets, un bon amic a qui conec des de fa anys i aprecio de debò. Vull rectificar el que vaig publicar.

Mn. JOSEP CAMPO i LLEÓ
Barcelona

Els perills de l'eutanàsia

Sr. Director,

L'eutanàsia vol dir posar fi a la vida de persones disminuïdes, malaltes o moribundes. L'acció o omisió que produeix la mort per tal de suprimir el dolor constitueix un assassinat greument contrari a la dignitat de l'ésser humà, al respecte al Déu creador i a la convivència social, on s'introdueix un element d'alta perillositat pel risc d'abusos. La cura ordinària d'un malalt mai no es pot interrompre encara que la mort es consideri imminent. Les cures pal·liatives, en les quals la medicina catalana és capdavantera, són una forma privilegiada de solidaritat desinteressada que cal encoratjar.

Els perills de la legalització de l'eutanàsia són: l'augment d'homicidis (a Austràlia, per cinc eutanàsies hi ha hagut quatre homicidis) i la pèrdua de qualitat i confiança en la medicina. A Holanda, per

Un Infant Jesús de veritat

Sr. Director,

Jesús ha vingut a casa nostra. Faltaven tres dies per al 25 de desembre, però tenia pressa. Ha vingut abans d'hora i, com acostuma a fer sempre Nostre Senyor, ens ha sorprès. Era difícil reconèixer-lo. Tenia el cos nafrat, febra alta i mirada trista. No parlava, només gemegava.

A un senyor que comprava regals per als seus fills li van robar la cartera. El nostre «petit Jesús», tot innocent, li digué que coneixia aquell lladre. Tot seguit, l'home va portar l'infant a la comissaria perquè revelés el nom de l'escrutxaques. Van bastonejar el nen, ja que no havia parlat. Ell no sabia el nom del lladre, tan sols el coneixia de vista. El senyor volia a tot preu venjança i va triar la víctima més innocent. Va portar el noi a casa seva i va obligar els seus fills a estovar-lo. Després d'endollar la planxa, li va fer diverses cremades al cos. Va voltar dos dies pels carrers, dormint al ras, com té per costum. Finalment, es va fer trobadís.

Ha passat cinc dies entre nosaltres. Ara somriu, parla i ens mostra que té un cor en el qual es troba de debò aquell racó d'innocència on Déu fa estada. Hem descobert en aquest infant la imatge de Jesús nat a Betlem. La germana que pacientment l'ha curat ha tingut com a recompensa una abraçada i com a regal unes llàgrimes. El nostre «petit Jesús» no sap fer res més, ningú no li ha ensenyat el que és l'amor. Li ha faltat una mare. Per Nadal tots els nens i les nenes del món busquen una mare i nosaltres hem procurat donar-li l'amor i la companyia que necessitava. Déu es fa present en tots aquests infants oblidats, maltractats i refusats per la societat.

MARIA NÚRIA SOLÀ
Carmelita de la Caritat
Libreville

exemple, gairebé no hi ha hospitals amb cures pal·liatives i mols ancians viatgen a Bèlgica per curar-se per por que els enviïn abans d'hora amb sant Pere.

Dr. J. M. SIMÓN i CASTELLVÍ
President de Metges Cristians de Catalunya
Barcelona

Consells no, solucions sí

Sr. Director,

En el número 957 de *Catalunya Cristiana* el germà Adrià dona una sèrie de consells, però cap d'ells m'acaba de convèncer. Ell comenta que és amic

de molts pobres i de persones que viuen al carrer, però no aporta solucions als seus problemes. Només els diu paraules buides. Si la Vini està malalta, en lloc dir-li que es vengui carnalment perquè no dormi al carrer, per què no l'acull a casa seva o per què no la porta a la casa dels pobres de les Missioners de la Caritat? Cal solucionar els problemes dels altres no tan sols amb paraules sinó amb fets.

FRANCESC PONS
Banyoles

Conèixer els nostres grans

Sr. Director,

«Quan els grans ocells de la soledat fan niu a prop de la nostra ànima, és difícil remuntar el vol», afirma el protagonista de la pel·lícula *La força d'un mateix*. Aquest home jove no sap com reprendre el rumb quan moren la seva àvia, la seva mare, la noia de qui estava enamorat i molts amics seus. Ha de treure forces de la debilitat i no deixar-se aclaparar per la nostàlgia. Els joves, generalment, acostumem a anar a poc enterraments. Però recordem amb especial estimació els moments que hem passat amb persones grans, com els nostres avis. Recordem aquells instants viscuts al seu costat, la fesomia arrugada, les mirades, les paraules plenes de saviesa que sortien dels seus llavis. En acompanyar-los podem comprendre una mica més el llarg camí que és la vida. Quan ja se n'han anat, ens agradaria haver compartit amb ells més temps i pensem que, de veritat, els trobarem a faltar. Sento admiració per aquelles persones que saben estar amb els ancians. No cal fer res, únicament estar. Perquè quan ens falten, t'adones que la millor herència és haver-los conegut.

CARME SELGA SANS
Barcelona

La llei del català

Sr. Director,

El Partit Popular i Convergència i Unió es lloen de defensar la vida, però per firmar a favor de la píndola abortiva (RU48) no hi van rumiar massa. En canvi, per posar-se d'acord sobre la llei del català han gastat tant de temps que ens han esgotat a tothom. És evident que, per a tots els partits, la llei del català està per damunt de la vida humana.

MARIA TERESA LLADÓ
Barcelona

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les vint línies mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar l'adreça i el telèfon. *Catalunya Cristiana* es reserva el dret de publicar les que consideri oportú i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

església en el món

Vaticà

Joan Pau II prepara la seva visita a Nigèria

■ El viatge suposa el relançament del diàleg amb l'Islam

ROMA.— L'Oficina d'Informació de la Santa Seu acaba de publicar el programa de la visita del Pontífex a Nigèria, amb motiu de la beatificació del sacerdot Cyprian Michael Iwene Tansi. El viatge es farà entre el 21 i el 23 de març. Durant aquests dies el Papa visitarà les ciutats d'Abuja, Enugu i Onitsha.

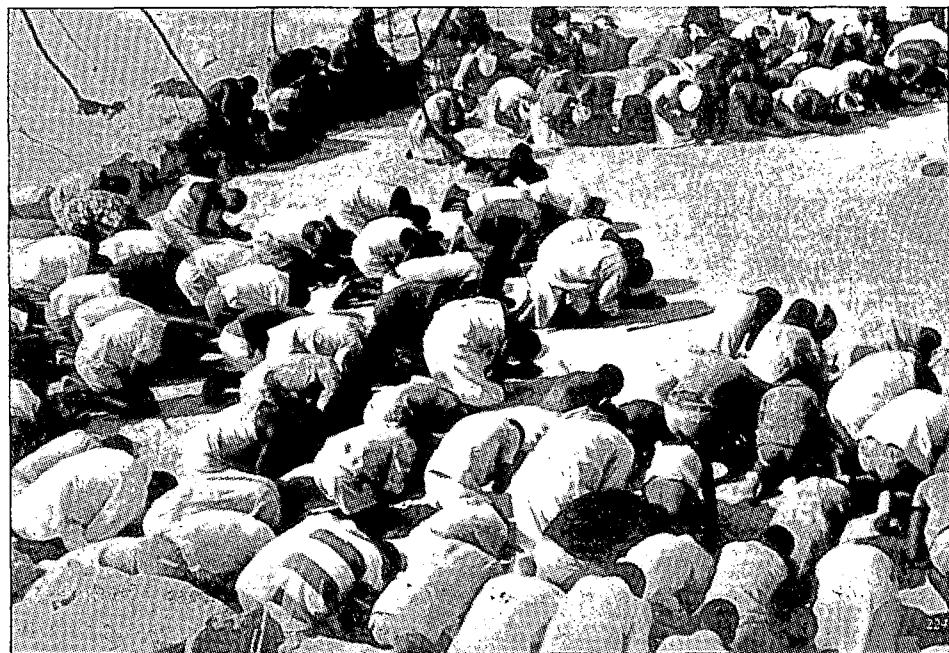
Nigèria és el proper país que rebrà Joan Pau II. Aquest país africà és el més poblat del continent negre i gairebé el 50% de la població és musulmana. En aquest sentit, el viatge suposarà una bona oportunitat per impulsar el diàleg amb l'Islam.

El cardenal Francis Arinze, nigerià i president del Consell Pontifici per al Diàleg Interreligiós, creu que la convivència entre el catolicisme i l'Islam es veu amenaçada pel fundamentalisme i afirma: «Un musulmà que viu amb plenitud l'Alcorà i segons els camins de Déu, no cometrà actes violents contra els seus germans i germanes. Els cristians i musulmans autèntics condemnen unànimement la violència.»

Una altra de les friccions entre el

cristianisme i l'Islam és que els cristians consideren que les estructures governamentals no han de promoure la religió, mentre que els musulmans no fan gaires distincions entre la política i la religió.

La població del país se situa al voltant dels 111 milions d'habitants, dels quals només un 11% són catòlics. Malgrat aquest percentatge, la situació de l'Església catòlica és esperançadora. En l'última dècada, el nombre de les vocacions sacerdotals s'ha triplicat: al 1985 es van ordenar 60 sacerdots diocesans; al 1995 aquests xifra va pujar fins als 202. El mateix ha passat amb les vocacions a la vida religiosa: al 1985 hi havia 1.521 religioses; al 1995 el nombre va créixer fins a 3.000.

Gairebé el 50% de la població nigeriana és musulmana.

Nigèria és el país més gran d'Àfrica i també el que té la població més jove. El 45% dels seus habitants són nens i adolescents que encara no han complert els setze anys. Gairebé la meitat de la població és analfabeta.

El Papa acaba de visitar una dictadura, Cuba, i es disposa a visitar-ne una altra: Nigèria, que ha viscut durant breus períodes la democràcia, fins que el novembre de 1993 el general Sani Abacha va pujar al poder mitjançant un cop d'Estat. (Zenit)

Mons. Jacques Perrier, nou bisbe de Tarbes i Lourdes

ROMA.— El Papa ha acceptat la dimissió de Mons. Jean Sahuquet, bisbe de Tarbes i Lourdes, per la seva edat. Per succeir-lo, Joan Pau II ha nomenat Mons. Jacques Perrier, bisbe coadjutor de la mateixa diòcesi.

Prelat de Tarbes i Lourdes des de 1988, Mons. Sahuquet va néixer el 18 de novembre de 1923 a Nîmes. Va ser ordenat prevere el 29 de juny de 1948 a la diòcesi d'Albi. El 25 de febrer de 1979 va ser ordenat sacerdot.

El seu successor, Mons. Jacques Perrier, va néixer el 4 de desembre de 1936, va ser nomenat bisbe coadjutor de Tarbes i Lourdes el 30 de maig de 1997. Des de 1991 havia ocupat la seu de Chartres. Va ser ordenat sacerdot el 21 de març de 1964 per la diòcesi de París. El 16 de setembre de 1990 va ser ordenat prelat. (APIC)

El Papa convida els bisbes polonesos a treballar per la reconciliació

ROMA.— El 16 de gener passat el Sant Pare va rebre els bisbes polonesos en la visita *ad limina*. Joan Pau II va destacar l'insubstituïble paper de l'Església per «curar les ferides del passat recent, enfrontar-se a la cultura de la mort i a la concepció laica de la vida». El Papa va dir que la caiguda del comunisme «ha descobert barreres de divisió fins ara poc visibles i ferides que només poden curar-se amb l'amor diví i humà». Igualment, va assenyalar la importància de la influència de l'Evangeli en la nova societat polonesa per «arribar a una visió integral de l'home i del món». (Zenit)

COREA DEL SUD

Els catòlics condemnen una execució massiva

SEÜL.— El comitè catòlic per als drets de l'home ha reprovat el govern de Corea del Sud per l'execució de 23 detinguts, la més massiva des de 1978. El comunicat del Ministeri de Justícia defensa aquestes execucions en nom de la Llei i de l'«ordre social i moral». Segons el comitè catòlic, la pena capital no té més justificació que la llei del Talió, que no té efecte sobre la criminalitat. També acusa el govern sortint del president Kim Young-sam de tenir molt poca compassió humana cap aquests vint-i-tres condemnats, molts d'ells catòlics. Els observadors polítics subratllen que la crisi econòmica i l'increment de l'atur poden portar a un augment de la criminalitat. Per la seva banda, el nou president, el catòlic Kim Dae-jung, havia afirmat al juny que cal abolir la pena de mort.

Des que Corea va aconseguir la seva independència al 1948, 908 persones han estat executades i 36 estan condemnades a mort. (APIC)

Rússia

Bloquejades les negociacions entre el patriarcat de Moscou i el Vaticà

El patriarca de Moscou, Alexis II.

■ Ucraïna continua sent el principal obstacle

MOSCOU.— La cimera entre el Vaticà i l'Església ortodoxa russa, primer contacte oficial després de l'anul·lació a última hora de la trobada que s'hauria d'haver celebrat entre el Papa i Alexis II el mes de juny passat, no ha aconseguit bons resultats. L'objectiu de la reunió era analitzar les relacions entre les dues Esglésies a Rússia i a la resta de països de la Comunitat dels Estats Independents.

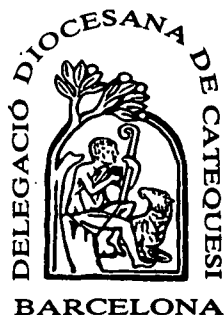
La trobada entre els representants del patriarcat ortodox i una delegació catòlica ha confirmat que els problemes que dificulten el diàleg entre les dues Esglésies es concentren en el creixement dels catòlics en terra ortodoxa i la situació d'Ucraïna. La reunió va durar dos dies i no va aconseguir resultats positius. Les dues parts van constatar que «la situació no ha canviat per millorar» des de l'última reunió, celebrada a Bari el maig de 1997. No obstant això, el Patriarcat de Moscou ha anunciat que les dues delegacions han acordat enviar una missió conjunta d'estudi a Ucraïna per intentar resoldre el problema.

D'altra banda, l'Església ortodoxa

considera que els catòlics no tenen la paraula a Ucraïna, on viu una comunitat d'uns cinc milions de grecocatòlics, anomenats *uniates* pel seu lligam amb Roma. L'Església grecocatòlica va sortir de la clandestinitat de l'època comunista el 1990, després d'haver estat integrada forçosament a l'ortodòxia per voluntat d'Stalin el 1946. Els problemes han sorgit en el moment en què el nou règim ha reconegut l'Església grecocatòlica d'Ucraïna.

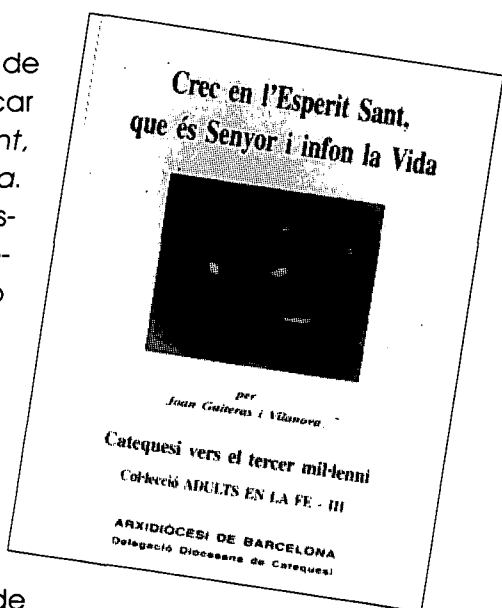
De moment no s'ha fet cap referència a la possibilitat que tinguí lloc una trobada entre el Papa i el patriarca de Moscou.

C.C.

NOVETAT PER A LA CATEQUESI D'ADULTS

La Delegació Diocesana de Catequesi acaba de publicar l'obra *Crec en l'Esperit Sant, que és Senyor i infon la vida*. Un text que, com l'any passat, segueix el programa preparatori per a la celebració del Tercer Mil·lenni de l'Encarnació assenyalat pel papa Joan Pau II. El llibre desenvolupa set temes (per a set o catorze sessions), seguits de referències al Catecisme de l'Església catòlica i de pistes de treball personal o en grup. Conté pregàries per a l'inici i el final de les sessions catequètiques. L'autor és el Dr. Joan Guiteras i Vilanova, delegat diocesà de Catequesi.

Es pot adquirir a la Delegació (Seminari Conciliar, Diputació, 231 - tel. 454 18 98), a la Formiga d'Or i a les llibreries religioses.

BRASIL

La secta Moon vol reconstruir el Jardí de l'Edèn

BRASÍLIA.— Fer realitat el Jardí de l'Edèn segons un model econòmic «dictat per Déu» és l'ambiciós projecte de la secta Moon. El lloc escollit per recrear el Paradís és la regió del Pantanal, al Mato Grosso del Sud. Per a la primera fase de construcció la secta farà una inversió de milions de dòlars. El servei de premsa Rápidas (Quito) ha informat que ja s'han adquirit 30.000 hectàrees a la ciutat de Jardim, que podrien arribar fins a les 100.000 a finals d'any, segons l'opinió de fonts immobiliàries locals. La secta també té previst estendre aquest projecte a tots els països del Mercosur (mercat comú llatinoamericà format per Argentina, Brasil, Paraguai i Uruguai) i a Xile i a Bolívia com a membres associats.

Durant aquests últims anys, la secta ha injectat milions de dòlars a Amèrica per tal d'assegurar el seu creixent poder, protegida per la indiferència de la classe política. (APIC)

EQUADOR

L'Església, preocupada per la situació política

QUITO.— La Conferència Episcopal equatoriana ha qualificat d'«inquietant» la situació política que viu el país. Els bisbes s'han reunit per analitzar la conjuntura política i social, i han constatat que «la majoria d'equatorians no percep cap millora de la seva situació», encara que reconeixen que el president Alarcón busca solucions per a la crisi. (APIC)

Espanya

«Els immigrants ocupen els llocs de treball que rebutgen els treballadors nacionals»

■ Conclusions de les jornades de delegats de Pastoral Obrera i de Migracions

MADRID.— El 10 i 11 de gener passats es van celebrar les primeres jornades conjuntes dels delegats diocesans de Pastoral Obrera i de Pastoral de Migraciones, amb el lema «El treballador immigrant», per reflexionar sobre els reptes que planteja el fenomen migratori i sobre les respostes que ha d'oferir l'Església davant d'aquesta realitat.

En les jornades es va analitzar la situació que viuen aquests treballadors a Espanya i es va confirmar que no hi ha una garantia d'estabilitat legal i sociolaboral. Aquest fet «dificulta la vida en família del treballador immigrant, i no permet fer un projecte personal».

Una de les conclusions de la trobada és que es constata una presència significativa de treballadors i treballadores immigrants, «que ni superen els índexs de tolerància ni són causa de l'atur, ja que ocupen els llocs de treball que, per la seva desestructuració i informalitat, els tre-

balladors nacionals rebutgen».

Per als delegats, l'ajut de les diferents comunitats no s'ha de reduir a una acollida solidària i a una tasca assistencial, perquè aquesta manera d'actuar convertiria els treballadors en persones «dependents, usuàries dels serveis socials». Els delegats diocesans aposten per una pastoral immigrant que «comporta la presència de l'Església que respecta la diversitat i valora la riquesa que això suposa; promou l'educació i creu en el protagonisme dels immigrants per generar processos d'alliberament». (SIC)

Mons. Cañizares denuncia la violació dels drets de la dona

GRANADA.— L'arquebisbe de Granada, Antonio Cañizares, ha condemnat les últimes agressions a dones i ha denunciat en una carta pastoral les contínues violacions dels seus drets més elementals.

Segons Mons. Cañizares, «és a les nostres mans fer el que sigui necessari per tornar a les dones el total respecte a la dignitat i el seu paper en la societat». Per a l'arquebisbe, cal promoure «iniciatives concretes que frenin aquestes formes de violència fins a la seva supressió», entre les quals destaca «la feina educativa i de promoció cultural». Mons. Cañizares també subratlla que «tots els éssers humans són iguals en dignitat, mereixen el mateix respecte i estan subjectes als mateixos drets i deures». (SIC)

L'Església, missatgera de la vida

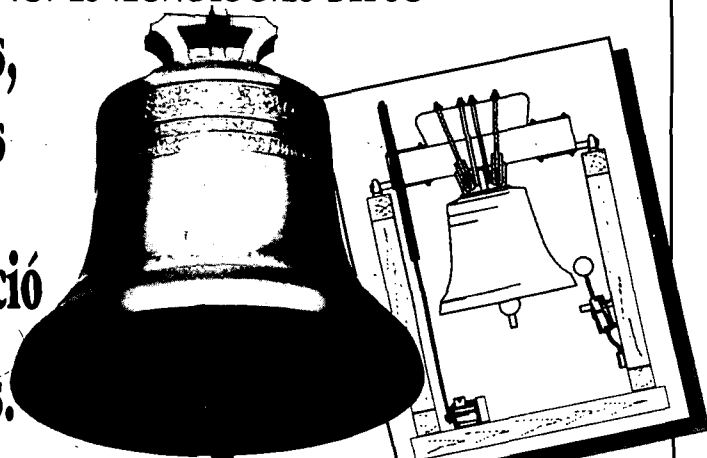
Estendre la cultura de la vida, una tasca de tots.

MADRID.— L'1 de febrer passat es va celebrar la Jornada per la Vida, amb el lema «La vida, un regal de l'Esperit». El missatge de la Subcomisión para la Familia y Defensa de la Vida de la Conferencia Episcopal española assenyalava la importància de promoure l'«Evangeli de la vida» associant-lo «indissolublement a l'Evangeli de l'amor i a l'Evangeli de la dignitat humana». El missatge dels bisbes recull les principals agressions contra la vida: la contracepció, la manipulació d'embrions, l'avortament provocat, l'eutanàsia i la pena de mort. Sobre les tècniques de fecundació artificial es destaca que «el cost de l'esforç tècnic es mesura per l'eficàcia i mai pel valor de les vides dels embrions que sucumbeixen en el procés tècnic». Pel que fa a l'avortament, la Subcomisión Episcopal para la Familia y Defensa de la Vida informa que «ja són més de 300.000 els espanyols i les espanyoles sacrificats». També demanen promoure la vida fins al final de l'existència i avisa el personal sanitari de cures intensives «contra qualsevol manifestació de falsa pietat, contra qualsevol tipus d'eutanàsia», i explica que «les pràctiques eutanàsiques no són una forma de medicina, sinó una forma d'homicidi». (SIC)

ROCAFER

NOVES TECNOLOGIES DEL SO

Campanes,
Rellotges
públics,
Electrificació
de
campanes.

FUSIÓ D'ARTESANIA I TECNOLOGIA

EQUIPS PER VOLTAR, BRANDAR I REPICAR
PROGRAMES ESPECIALS PER A TOCS A ELECCIÓ
CENTRALS HORÀRIES, TOCS PROPIS D'ESGLÉSIA

 NTS
NUEVAS TECNOLOGIAS DEL SONIDO
(Barcelona)

Real Eijsbouts
BELL'S FOUNDRY (HOLLAND)

Instal·lació i servei tècnic permanent a totes les províncies

Pg. Fabra i Puig, 39 - Àtic 2a. • Tels. 311 72 01 - 311 94 49
Fax 311 75 61 • 08030 Barcelona

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic C; ferial II)

Temps de durant l'any

(Salteri: setmana 2)

FEBRER

15. Diumenge

VI de durant l'any. Verd. Lectures: Jeremies 17:5-8 / Salm 1 / 1 Corintis 15:12.16-20 / Lluç 17:20-26

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Faustí i Jovita, germans mrs.; Claudi de la Colombière, S.J.; Sever, prev.; Quinidi i Decorós, mrs.; Santa Georgia, vg.

16. Dilluns

Fèria. Verd. Lectures: Jaume 1:1-11 / Salm 118 / Marc 8:11-13

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Onèssim i Faustí, bs.; Porfiri, mr.

17. Dimarts

Fèria. Verd. Lectures: Jaume 1:12-18 / Salm 93 / Marc 8:14-21. Si es vol: *els set sants fundadors dels Servents de Maria (Servites) (MLI) Blanc.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Ròmul i comps. mrs.; Policroni, b.; Silví, b.; Fintà, ab.; Julià de Capadòcia, mr.

18. Dimecres

Fèria. Verd. Lectures: Jaume 1:19-27 / Salm 14 / Marc 8:22-26

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Simeó, b. mr.; Eladi i Flavià, bs.; Santes, Prepedigna, mr.; Santa Bernadette Soubirous, vg.; Beat Joan de Fiésole (Fra Angèlic).

19. Dijous

Fèria. Verd. Lectures: Jaume 2:1-9 / Salm 33 / Marc 8:27-33
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Conrad, erm.; Gabí, prev. mr.; Auxibi i Barbat, bs. Mansuet, b.; Beat Àlvar de Còrdova, dom. *Dijous gras.*

20. Divendres

Fèria. Verd. Lectures: Jaume 2:14-24.26 / Salm 111 / Marc 8:34-9:1

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Nemesi i Potami, mrs.; Eleuteri, Tirani, Nil i Peleu, bs. mrs.; Sadot, b. mr.; Beat Maurici Proeta, agust.

21. Dissabte

Fèria. Verd. Lectures: Jaume 3:1-10 / Salm 11 / Marc 9:2-13. Si es vol: *Sant Pere Damia, bisbe i doctor (MLI) Blanc.*ALTRES CELEBRACIONS: *Festa de la Misteriosa Llum a Manresa.* Sants, Severià, b. mr.; Pateri, b.; Sèrvul i Vèrul, mrs.; Dositeu, mjo.

Festa Major: a Manresa.

Lectures bíbliques

Diumenge VI durant
l'any

Cicle C

Lectura primera

Jr 17:5-8

*Maleït el qui es refia d'un ajut humà;
beneït el qui es refia de l'ajut del Senyor*

Lectura del llibre de Jeremies

Això diu el Senyor: Maleït l'home que es refia de l'ajut humà, que busca un home per fer-ne el seu braç dret, mentre el seu cor s'allunya del Senyor. Serà com la pomera de Sodoma en el desert de l'Arabà, que no tasta mai un moment de bonança; viu en els indrets xardorosos de l'estepa, en una terra salada que no es pot habitar.

Beneït l'home que es refia de l'ajut del Senyor, i troba en el Senyor la seguretat. Serà com un arbre plantat ran de l'aigua, que estén les arrels vora el corrent; quan ve l'estiu, ell no té por, i el seu fullatge es manté fresc; en anys de secada no es neguiteja ni deixa de donar fruit.

Salm responsorial

1:1-2, 3, 4 i 6 (R.: 39:5a)

Feliç l'home

que no es guia pels consells dels injustos,
ni va pels camins dels pecadors,
ni s'asseu al ròdol burleta dels
[descreguts.

Estima de cor la llei del Senyor,
la repassa meditant-la nit i dia.

*R. Feliç l'home que té posada en el Senyor
la seva confiança.*

Serà com un arbre que arrela vora l'aigua
dóna fruit quan n'és el temps
i mai no es marceix el seu fullatge,
duu a bon terme tot el que emprèn. **R.**

No serà així la sort dels injustos;
seran com la palla escampada pel vent.
El Senyor empara els camins dels justos,
i els dels culpables, acaben malament. **R.**

Lectura segona

1C or 15:12, 16-20

*Si Crist no hagués ressuscitat, la vostra fe
no tindria objecte*

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint

Germans, si prediquem que Crist ha ressuscitat d'entre els morts, ¿com és que entre vosaltres alguns neguen la resurrecció dels morts? Perquè si fos veritat que els morts no ressusciten, tampoc Crist no hauria ressuscitat. I si Crist no hagués ressuscitat, la vostra fe no tindria objecte, encara estariu submergits en els vostres pecats. A més, els qui han mort creient en Crist estarien perduts sense remei; si l'esperança que tenim posada en Crist no va més enllà d'aquesta vida, som els qui fem més llàstima de tots els homes. Però la veritat és que Crist ha ressuscitat d'entre els morts, el primer d'entre tots els qui han mort.

Al·leluia

Lc 6:23ab

*Alegreu-vos i feu festa,
perquè la vostra recompensa
és gran en el cel.*

Evangeli

Lc 6:17.20-26

Feliços els pobres. Ai de vosaltres els rics

Lectura de l'evangeli segons sant Lluç

En aquell temps, Jesús amb els deixebles baixà de la muntanya i s'aturà en un indret pla on hi havia molts dels seus seguidors i una gentada del poble, que havia vingut de tot el país dels jueus, de Jerusalem i de la costa de Tir i de Sidó. Jesús alçà els ulls i digué mirant els seus deixebles: «Feliços els pobres: el Regne de Déu és per a vosaltres. Feliços els qui ara passeu fam: vindrà el dia que sereu saciats. Feliços els qui ara ploreu: vindrà el dia que riureu. Feliços vosaltres quan, per causa del Fill de l'home, la gent us odiarà, us esquivarà, us ofendrà i denigrarà el vostre nom: aquell dia alegreu-vos i feu festa, perquè la vostra recompensa és gran en el cel; igual feien els seus pares amb els profetes.

Però ai de vosaltres els rics: ja heu rebut el vostre consol. Ai de vosaltres els qui ara aneu tips: vindrà el dia que passareu fam. Ai de vosaltres els qui ara rieu: vindrà el dia que us doldreu i plorareu. Ai quan tota la gent parlarà bé de vosaltres: igual feien els seus pares amb els falsos profetes.»

La col·laboració dels laics en el ministeri (i 5)

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

La parròquia

«La comunió eclesial, àdhuc conservant sempre la seva dimensió universal, troba la seva expressió més visible i immediata en la parròquia... És necessari que tots tornem a descobrir, per la fe, el veritable rostre de la parròquia, o sigui, el "misteri" mateix de l'Església present i operant en ella... En definitiva, la parròquia està fundada sobre una realitat teològica per tal com és ella una comunitat eucarística. Això significa que és una comunitat idònia per celebrar l'Eucaristia, en què es troben l'arrel vivent de la seva edificació i el vincle sacramental del seu existir en plena comunió amb tota l'Església. Aquesta idoneïtat rau en el fet de ser la parròquia una comunitat de fe i una comunitat orgànica, és a dir, constituïda per ministres ordenats i pels altres cristians, en què el rector —que representa el bisbe diocesà— és el vincle jeràrquic de tota l'Església particular» (*Christifideles laici*, núm. 28).

Aquesta llarga cita de l'Exhortació

postsinodal del 1987 és molt apte per situar-nos en el concepte autèntic de parròquia: l'Eucaristia. Això té una conseqüència: tota parròquia ha de tenir un prevere que dirigeixi l'acció pastoral, àdhuc quan el bisbe diocesà concedeixi una participació en l'exercici de la cura pastoral a un diaca o a una altra persona o a una comunitat (vegeu *Codi de Dret Canònic*, canó 517, 2).

Laics i pastors a la parròquia: el Consell pastoral

«Els fidels cristians han d'estar cada vegada més convençuts del significat particular que assumeix el compromís apostòlic de llur parròquia... La parròquia ofereix un exemple lluminós d'apostolat comunitari, fonent en la unitat totes les diferències humanes que s'hi donen i inserint-les en la universalitat de l'Església. Els laics s'han d'habituar a treballar en la parròquia en íntima unió amb els sacerdots, a exposar a la comunitat eclesial llurs problemes i els del món i les qüestions que es refereixen

a la salvació dels homes, per tal que siguin examinats i resolts amb la col·laboració de tots: a donar, segons llurs pròpies possibilitats, llur contribució personal en les iniciatives apostòliques i missioneres de llur pròpia família eclesial» (mateix document, núm 27).

Una de les expressions d'aquesta col·laboració són els Consells pastorals parroquials. Tant el Codi com l'Exhortació *Christifideles laici* hi fan referència com a l'àmbit adequat per fomentar la comunió eclesial, i l'exercici de les responsabilitats pastorals que el pastor de la parròquia hagi volgut confiar als laics. És així com cal veure el Consell pastoral, necessàriament presidit pel rector, i autèntic només amb la seva convocatòria i decisió (vegeu Codi, canó 536).

El Consell pastoral té la seva identitat i la seva espiritualitat en la perspectiva de l'acció pastoral que fomenta amb la seva col·laboració. El cardenal Danneels ha escrit unes consideracions magnífiques sobre el tema:

«El prevere és el pastor propi de la comunitat parroquial. La presideix i hi

representa el Crist-Cap. La seva missió és suscitar el concurs de tots en l'edificació de la comunitat, "cadascú segons el do que ha rebut" i al servei de tots... Cal constantment recordar-se que només hi ha un Pastor, el Crist, i que només ell és bo. El Crist-Pastor és present d'una manera particular en el prevere, amb la seva força pastoral. És també present en els laics associats a la missió pastoral del prevere, però diferentment: no en tant que Crist-Cap, sinó en tant que Crist-Cos.

»El prevere no és millor que els altres, però té una significació i un paper particulars. Cal, doncs, acollir-lo en la comunitat com aquell que representa el Crist. No és idèntic al Crist, però fa present el Crist, bon Pastor. Cal, doncs, estimar-lo també. Els col·laboradors laics participen en l'actitud pastoral del Crist però d'una altra manera.

»El bon Pastor té cura de tothom. Ajudar el prevere a portar la comunitat és ajudar-lo a portar la càrrega pastoral total i integral. Això suposa un deseiement de si mateix, una real flexibilitat i una gran amplitud de percepció...»

La Bíblia a l'abast

La glòria capital del Crist

(1Co 15:12.16-20)

Josep M. Aragonès, rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

Si no hi ha resurrecció dels morts...

Després de proclamar el misteri de la resurrecció de Jesús, sant Pau surt al pas d'una dificultat en la fe dels corintis. Deixant-se endur per la filosofia grega que prenia l'esperit com l'essència de la personalitat humana tot menyspreant el cos, els corintis experimentaven una certa dificultat per admetre la resurrecció de Crist. Una de dues, o ressuscitem tots, els diu l'Apòstol, o no podem afirmar i creure que Jesús hagi pogut ressuscitar. «Si fos veritat que els morts no ressusciten, tampoc Crist no hauria ressuscitat» (v. 16). La frase vol remoure l'entranya de la fe dels corintis. És una mena d'absurd que esclata al cor mateix de la creença cristiana i, tot desvetllant la fe, treu la intel·ligència d'aquells creients de l'ensopiment del seu paganisme.

Si Crist no ha pogut ressuscitar, tot el que heu fet a partir de la vostra conversió, no tan sols ha estat inútil, sinó que ha constituït la més gran de les nícieses. La mateixa decisió de respondre afirmati-

vament a la crida de Déu acceptant la fe, hauria estat un acte totalment absurd, per inútil. Sant Pau presenta lligats en un mateix feix, mort, pecat i perdició. La resurrecció de Crist ha abolit per sempre aquesta amenaça. Per això la glòria del Crist és la resurrecció: vida per sempre, redempció, assoliment de la construcció total de la nostra personalitat. Vet aquí el fonament introntollable de la predicació de l'Apòstol —la predicació de l'Església— i de la fe dels cristians (v. 14s). Perquè tal com dirà sant Pau més endavant, «la veritat és que Crist ha ressuscitat d'entre els morts» (v. 20). L'argument, doncs, conclou amb la condemna del postulat de la filosofia grega —l'home no és una dualitat de forces en pugna sinó una unitat de persona— i amb l'obertura de la gran esperança: l'home enter, cos i ànima, és rescatat de la mort i dotat de vida nova definitiva per la resurrecció. Per això Déu ha ressuscitat l'home Jesús. Així no som uns pobres il·lusos, sinó que la nostra esperança és ferma, ja que, posada i fonamentada en Crist, va més enllà d'aquesta vida terrenal (v. 19).

La resurrecció de Crist no fou una realitat aïllada, l'única i irrepètible, de la resta de la humanitat. És el que podríem dir-ne el fet constitucional de la nova humanitat. Per això sant Pau presenta als corintis l'obra de Crist enfrontada amb l'obra d'Adam. Aquest va deixar-se seduir per la lluentor del llampec de l'orgull que el menava a intentar dominar Déu, a esmenar-li la plana del projecte de la realització de l'home. Crist, en canvi, amb la seva obediència amorosa, ha dut a terme en plena profunditat de realització el projecte autèntic de Déu. «Així com Adam porta tothom a la mort, igualment el Crist porta tothom a la vida» (v. 22). Per això la resurrecció de Crist és la *primícia*. En el nostre leccionari català se'n diu que Crist ha ressuscitat «el primer d'entre tots els qui han mort» (v. 20b). En la mentalitat de l'antic rabí Saule, la resurrecció de Crist apareix com l'ofrena dels fruits primencs a Jahveh i així parla de primícia. Capbussat fins al fons de la mort —l'obra destructora d'Adam— l'home nou Jesucrist ofereix al Pare la seva resur-

recció com el fruit primer de tots els qui havien estat arrossegats per Adam cap a la mort, i que ara, gràcies al seu *abaixament-exaltació*, sorgeixen com un nou esplet cap a la Vida. Estableix així un nou moviment que va de la mort a la vida, corrector del moviment de la primitiva humanitat que partint de la vida, feia caure tothom en la mort. Per això la resurrecció de Crist és capital: units al Cap de la Vida, els morts són enduts enlaire per la força de la resurrecció de Jesús (Cf. Rm 6:3ss, i 1Te 4:13ss). La força dinàmica de la Resurrecció de la humanitat ha estat iniciada per Jesucrist i presentada com una ofrena gloriosa al Pare: per Crist, amb ell i en ell, tots hem entrat en l'espiral de la vida. Hi som ja ara, caminem cap a la vida plena, en la qual desemboquem, «cadascú al moment que li correspon: Crist com a primícia; després, el dia que ell vindrà, els qui són del Crist. Llavors arribarà la fi, quan ell destituirà tota mena de potència, d'autoritat i de poder i posarà el regne en mans de Déu, el Pare... El darrer enemic destituït serà la mort... Així Déu serà tot en tots» (vv. 23ss).

«Déu t'estima, Crist ha vingut per a tu»

Joan Guiteras i Vilanova

saber escoltar

L'encapçalament d'aquest article es troba al document sinodal sobre *Els fidels laics*. Un anunci ben viu en tot moment però que adquireix una ressonància especial en la proximitat del Gran Jubileu del 2000.

«Déu t'estima, Crist ha vingut per a tu.» Expressió que no és nova, sinó que ens remet, en realitat, al Credo, on professem que Crist «es féu home per nosaltres i per la nostra salvació». El símbol de la fe lligat al baptisme no és una simple fórmula. És un sí a Déu. Engatja tota la vida d'una persona. La mou a viure segons els criteris de la revelació divina. Criteris que trobem, de manera excel·lent, en els quatre evangelis i que, en veritat, són la manera de fer i de

pensar del nostre Mestre i Salvador.

La breu frase inicial del nostre escrit ens remet a l'anunci bàsic de la predicació dels apòstols. Ells, després de la Pentecosta, proclamen arreu que Jesús és el Messies esperat, que passà fent el bé i anunciant el Regne de Déu; que estem en la plenitud dels temps i que calen tant la conversió com el baptisme per formar la comunitat de salvats i per assolir la salvació amb plenitud.

Moltes vegades uns i altres ens referim a la nostra evangelització. Què volem dir amb aquesta expressió? Que cal un anunci diàfan de Crist com a Redemptor dels homes; que s'ha de dir ben alt que el Pare és ric en misericòrdia i que l'Esperit Sant infon nova vida. S'ha d'actuar amb la llei de la catequesi: predicació fidel de la Paraula i,

sota la seva llum, mantenir la fidelitat a la persona humana. Sí, el Jubileu —ho ha dit i escrit el Papa— «vol ser una gran oració de lloança i d'acció de gràcies sobretot pel do de l'Encarnació del Fill de Déu i de la Redempció que ha vingut a dur als homes».

Heus aquí, doncs, la gran realitat: «Déu t'estima a tu, personalment.» Això no és només un dir, sinó una veritat. El Senyor és a la porta del cor i truca. Aquell que és el mateix ahir, avui i sempre, és el Fill de Déu fet home. Ell ens ha redimit. En Ell s'ha realitzat que l'amor gran ha donat la vida pels amics. I resulta que nosaltres som els amics de l'Espòs diví de la humanitat. Sabent això hem d'entrar al nou mil·lenni amb una gran esperança. Val la pena!

El blat i altres cereals

P-J Ynaraja, capellà del Montanyà

retrats bíblics
intencionats

El blat del qual he parlat tant era un element fonamental en l'alimentació de les tribus agrícoles de l'anomenat creixent fèrtil (i posteriorment també de les nòmades) per tant, ocupava un lloc important en el culte d'aquella gent. A Iahvè se li oferia pa perfumat amb grans d'encens que es col·locava a l'altar d'or i s'estava al santuari del temple durant uns dies. Recordo aquella deliciosa pel·lícula que tots vam veure fa uns anys: *Marcelino pan y vino*. Aquell noieta simpàtic oferia uns rosegons al Santcrist, com els israelites oferien al seu Déu el millor de la seva collita.

Un altre episodi pel que fa al pa és l'enigmàtica trobada d'Abraham, que encara s'anomenava Abram, que torna victoriós després de rescatar el seu nebot Lot de les grapes dels quatre reis, que van lluitar plegats i el tenien presoner amb Mequisedec, rei de Salem (la posterior Jerusalem) i sacerdot del Déu Altíssim.

La trobada és breu, el Gènesi ens descriu l'escena en set versicles del capítol 14. El text és antic i, fins i tot, ens pot semblar que només es tracta del regal fet a un triomfador per satisfer la seva gana i la seva set, però segurament, per altres implicacions, ens ho podem imaginar d'aquesta altra manera. El sacerdot abillat amb distintius pròpis del seu rang, saluda el victoriós cabdill, que torna polsós i cansat. Content del seu triomf, el convidava a donar gràcies a Déu i després aixeca una pedra (podem pensar en una mena de menhir), treu un tros de pa del seu sarró i el posa a la roca i buida un odre que es penja a l'espatlla, el contingut del qual és un vi que ho amara tot i s'escorre fins a terra. Aixeca els braços i la vista cap a dalt per donar sentit a la seva ofrenda amb la pregària. Abraham, satisfet, li ofereix els delmes del botí com a regal. Melquisedec desapareix sense piular. L'escena agradaria a Déu, a Ell que és misteri també li agraden els misteris, i per això, sense saber gaire el

perquè, se'ns torna a anomenar el personatge al salm 110 i encara, amb més deteniment, als capítols 5, 6 i 7 de la carta als Hebreus.

Durant molts segles l'Església llatina, que utilitzava en la missa com a única anàfora el cànon romà, recordava en la seva súplica aquest bon home. Avui dia aquesta anàfora està gairebé oblidada, encara que aquest no sigui el meu cas.

No he trobat cap referència dels comentaristes al lloc de l'escena. Segons les guies, al cim de la muntanya del Tabor, en l'Església dels ortodoxos, hi ha una capella que es diu que va ser el lloc d'aquesta trobada. Mai no he pogut visitar aquest recinte, sempre estava tancat. Però per al meu consol, una vegada que ho vaig comentar amb el superior del convent franciscà em va dir que, durant els tretze anys que estava allà, només hi havia entrat una vegada i que del lloc de què jo li parlava no en sabia res.

Tornant al començament. El pa

que feien els israelites no tan sols era de blat. El dels pobres estava fet d'ordi i en temps d'escassetat també es podia fer amb mill. L'ordi era un aliment essencial per als animals i la seva espiga era la primera que guarnia els camps dels agricultors. La seva aparició era el motiu de les primeres festes, de les primeres ofrenes, que duraven una setmana i que amb el temps es van fusionar amb les pròpies dels pastors, que celebraven en aquesta data el naixement dels xais. Així va néixer la Pasqua. La recollida de les espigues de blat, cereal que madura més tard, va ser l'origen de la festa de les setmanes, que els jueus grecs van anomenar la Pentecosta.

Si el blat actual dels nostres camps és una varietat híbrida, esmussada i lletja d'aspecte (segurament eficaç en el seu rendiment), la cibada continua sent esvelta, ufanosa i elegant. No us oblideu de recordar aquests fets bíblics, quan d'aquí a uns mesos la trobeu pels nostres paisatges.

Amics de Déu

Sant Joan de Mata, religiós, 8 de febrer

Els pirates musulmans assolaven la Mediterrània i una multitud de presoners cristians omplien les masmorres de l'Espanya àrab i del nord d'Àfrica. Com a represàlia, els exèrcits francesos feien el mateix amb els presoners berberiscos a Marsella i altres ports del sud. Joan de Mata, un noi que pertanyia a una distingida família provençal, contemplava espantat aquesta gran tragèdia.

Quan tenia vint anys, Joan va decidir consagrar la seva vida a mitigar una situació tan dramàtica. Convertit ja en doctor en teologia per la Universitat de París i ordenat de sacerdot, va viatjar a Roma per sol·licitar al papa Innocenci III l'autorització per fundar un orde religiós fonamentat en el misteri de la Santíssima Trinitat.

El Summe Pontífex, després d'una primera negativa, va proclamar la butlla d'aprovació el

desembre del any 1198. Des d'aleshores, Joan de Mata i els seus germans es van esforçar per redimir els captius cristians i musulmans de les injustes penalitats que sofrien. Joan va fundar nombrosos convents i centres d'estudis. L'orde de la Santíssima Trinitat responia a una necessitat greu i urgent: el perill dels pirates que assolaven la Mediterrània i l'Atlàntic oriental i atacaven les costes d'Espanya, França i Itàlia.

Joan de Mata va morir a Roma a finals de l'any 1213. La seva festa, que fins fa poc se celebrava el febrer, s'ha passat al 17 de desembre.

Un dels episodis més famosos de l'orde fundada per sant Joan de Mata és que l'any 1580 un pare trinitari, fra Juan Gil, va rescatar l'il·lustre escriptor Miguel de Cervantes, captiu a Alger des de l'any 1575, en què va ser pres per uns vaixells turcs mentre viatjava d'Itàlia a Espanya.

Fem Catequesi

La santedat

La santedat és el perfeccionament en la caritat, l'amor que ens ve de Déu, a qui lloem i proclamem tres vegades sant, és a dir, Santíssim. Tots els fidels de qualsevol edat, estat, cultura, llengua o nacionalitat són cridats a la plenitud de la vida cristiana i a la perfecció de la caritat. La perfecció cristiana no té límits, per això no podem dir mai en aquest món que ja hem arribat a ser del tot perfectes.

Jesús ens va dir: «Sigueu perfectes com el vostre Pare del cel és perfecte» (Mt 5,48). Recentment, el Concili Vaticà II ha tornat a remarcar la crida universal de tots els fidels a la santedat (Constitució *Lumen Gentium*, sobre l'Església, núm. 11).

El camí per créixer en la santedat és el seguiment de Jesucrist, que passa per la creu: «Si algú vol venir amb mi, que es negui a ell mateix, que prengui la seva creu i que em segueixi» (Mt 16,24).

Litúrgia

El dia dels sacraments

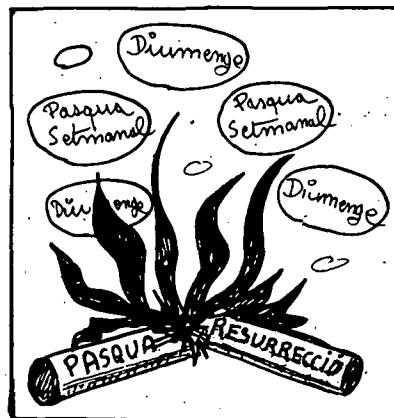
Potser aquest títol us pot semblar un xic estrany, i us pregunteu: hi ha algun dia especial per als sacraments? La resposta és que sí.

El primer de tots és Pasqua, i especialment durant la vetlla de la nit, on tot és nou per la força de l'Esperit Sant, com un anual començ de la història de la nostra salvació.

I des d'aquest dia principal, cada diumenge —la Pasqua setmanal— és el dia més adequat per a la celebració dels sacraments, ja que tots ells tenen el seu naixement, com ja hem vist en capítols anteriors, en la mort i la resurrecció de Crist.

Això no vol dir que cada dia no puguem celebrar l'Eucaristia, i que també els altres sacraments siguin celebrats si convé en altres dies, especialment aquells que són per guarir i consolar els cristians, com el de la penitència i el de la unció dels malalts.

Tot amb tot, no podem oblidar que cada diumenge —ressò de la Pasqua del Senyor— és el dia per excel·lència dels sacraments, el dia en el qual ells tenen un lloc de primer ordre en la vida dels batejats i de les comunitats cristianes.

Pels camins de la Bíblia

Batalla de Bet-Zacaries i aliança amb els romans

El rei va sortir a punta d'alba i va dirigir les seves forces cap el camí de Bet-Zacaries. Part de l'exèrcit del rei fou disposat a les muntanyes més altes, i part a la plana. I van començar a avançar amb seguretat i amb ordre. Era un exèrcit extraordinàriament gran i poderós.

Així que Judes i els seus es van acostar per presentar batalla, caigueren sis-cents homes del rei. Veient, però, els jueus la força de l'exèrcit del rei i l'empenta dels seus homes, es van retirar.

El rei va desplegar les forces per la Judea i per la muntanya de Sió. Primer va fer la pau amb els de Bet-Sur, els quals es van rendir perquè no tenien provisions per poder aguantar el setge. El rei va ocupar Bet-Sur i va

assenyalar una guarnició per custodiar-la.

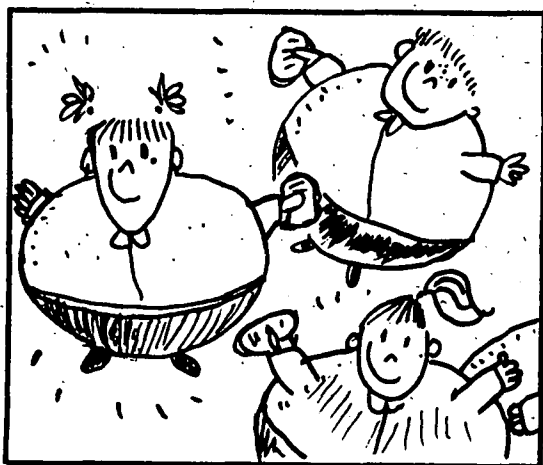
Després, aconsellat per Lisies, va dialogar amb els jueus per fer un tractat de pau. Els jueus el van acceptar i s'hi lligaren amb jurament.

Després d'aquest pacte va arribar a oïdes de Judes la fama dels romans, de la seva força i del seu poder. Aleshores, Judes, escollí Eupòlemn i Jàson i els va enviar a Roma per establir relacions d'amistat i una aliança; intentava treure's de sobre el jou dels grecs, perquè s'adonava que aquests anaven reduint Israel a l'esclavitud.

El viatge va ser llarg. Quan van entrar a la sala del Senat van parlar així: «Judes el Macabeu i els seus germans, junt amb el poble jueu, ens han enviat aquí per fer amb vosaltres un tractat d'aliança pacífica i perquè ens prengueu com a aliats i amics.»

La proposta els va semblar bé.

L'Oriol i la Laia
per Xesc

Un lloc per a la pregària i la meditació

Si bé hem de buscar per al descans de l'esperit llocs que convidin a la reflexió i la pregària, moltes vegades ens és impossible escapar de la ciutat per assolir aquest objectiu. El Centre d'Espiritualitat Maria Riquelme pot ser d'una gran ajuda en aquest sentit.

Abans era una guarderia infantil i ara és un centre d'espiritualitat. Al bell mig del barri de Gràcia de Barcelona es troba aquest centre que, amb incansable constància, ofereix tandes d'exercicis, cursets i recessos. Tot el que sigui necessari per mantenir el diàleg amb Déu que, de vegades, es perd en el brogit de la ciutat.

El centre disposa de diverses sales de diferents grandàries per donar cabuda a grups de més o menys persones. Té dues capelles per a petits grups i una església que és oberta des de dos

quarts de vuit del matí fins a les vuit del vespre. Diverses persones fan torns perquè pugui estar oberta tot el dia

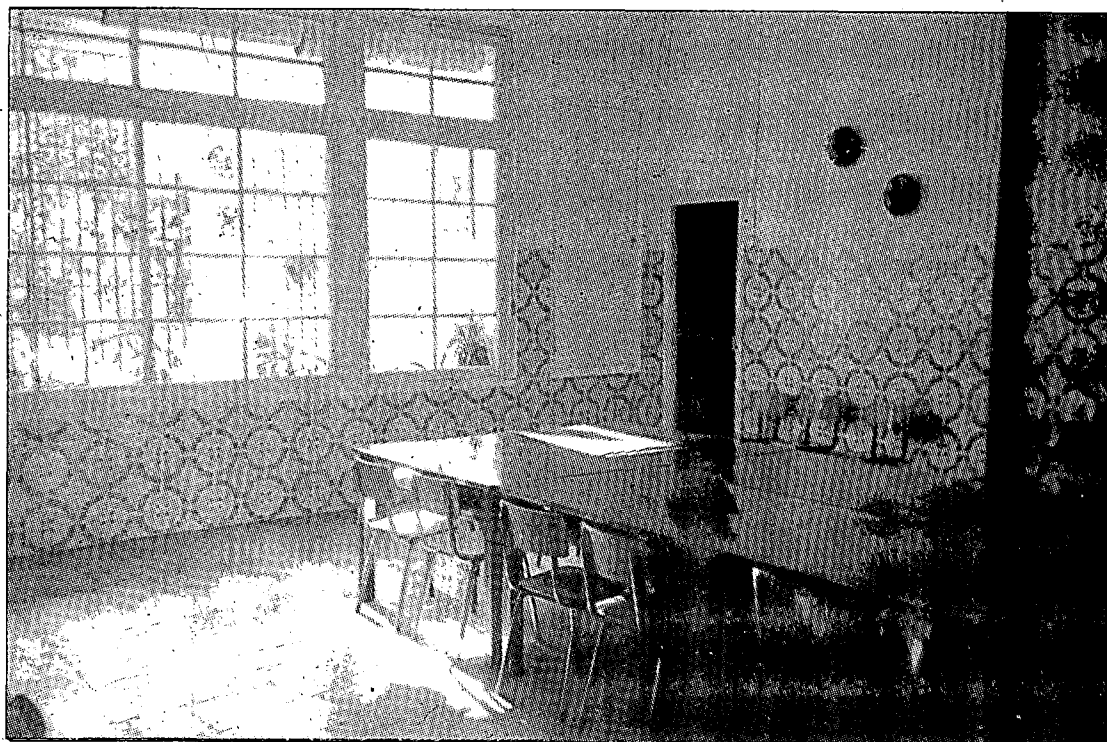
amb el propòsit d'oferir un lloc per a l'oració.

Un lloc per al recés i l'estudi

La lluminositat de la majoria de les sales fa del centre un lloc molt alegre, que convida a una vivència espiritual

deixar el menjar si s'hi ha d'estar tot el dia.

La casa també disposa d'un jardí interior, amb arbres, molt aprofitable sobretot a l'estiu per a trobades i reflexió en grups. Les monges tenen cura de les plantes i les flors perquè sigui més agradable i aporti més

Una de les sales del centre.

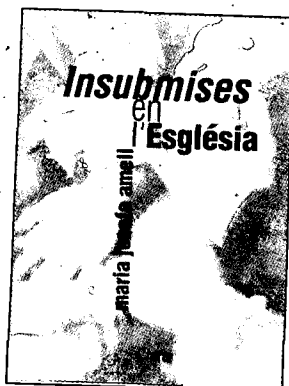
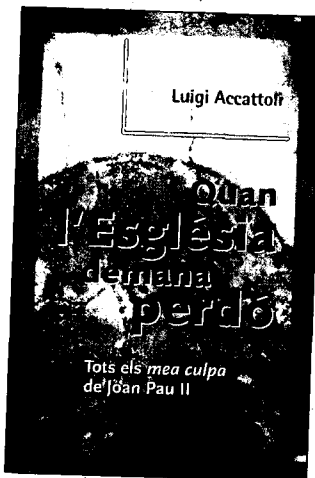
Claret

Luigi Accatoli

Quan l'Església demana perdó

Aquest volum recull noranta-quatre textos en els quals el papa Wojtyla reconeix culpes històriques de l'Església o demana perdó. I probablement no hi són tots. Constitueixen els textos més interessants del seu pontificat, les paraules més obertes al futur. I, certament, també les més personals.

L'ordit 1. 224 pàg. PVP: 1.900 ptes.

Maria Josefa Amell

Insubmises en l'Església

Vol desvetllar les dones de bona fe que esperen i confien en l'Església perquè es decideixin a cercar un major coneixement d'elles mateixes i de la situació en què es troben. I també ajudar els homes a entendre la situació de les dones perquè hi posin remei en la mesura que els correspongui.

Els daus 179. 128 pàg. PVP: 1.200 ptes.

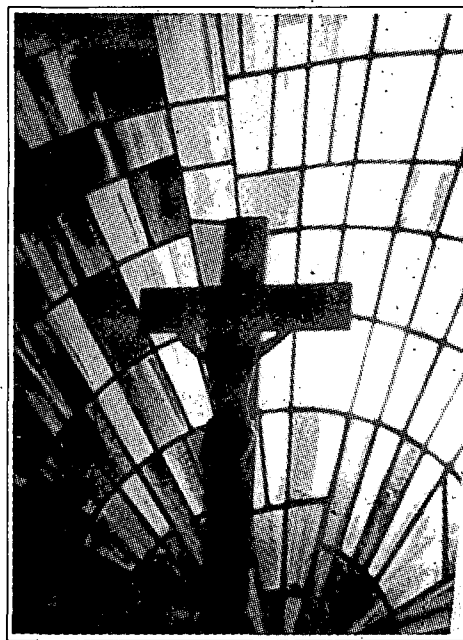
Oriol Xirinachs

I tan pobres com som...

"La lectura d'aquestes historietes curtes aparegudes a la publicació Aixeca't del Secretariat Diocesà per als Marginats, us ajudarà a mirar la vida —és a dir, els pobres i els rics que som tots— amb la mirada de Jesús, el nostre Mestre. Mirada plena de tendresa no exempta de crítica ironia."

(Del pròleg de Ricard. M. Carles, arquebisbe de Barcelona)

Els daus 180. 96 pàg. PVP: 925 ptes.

Detall de les dues capelles.

joiosa. Per oferir un servei complet a la persona que hi va per alguna de les activitats programades, el centre disposa de biblioteca, amb llibres d'espiritualitat i pregària, i d'un gran menjador amb refrigerador perquè hom pugui

serenitat a l'estada.

La casa és oberta per a grups o persones que necessitin un espai de silenci adient per a l'oració.

M.R.B.

CENTRE EUCARÍSTIC MARIA EMILIA RIQUELME
MISSIONERES DEL SANTÍSSIM SACRAMENT I MARIA IMMACULADA
C/ ENCARNACIÓ, 62 - 08024 BARCELONA
TEL. 93/ 213 14 97

Els arbres, font d'energia viva

■ L'associació Ars Natura et Mundi divulga la cultura de l'arbre

«Si no hi hagués terra i arbres al cel, més valdria que no hi hagués cel», aquesta frase de Fernando Pessoa defineix la filosofia de l'associació Ars Natura et Mundi. El projecte sorgeix d'un grup d'amics vinculats al món de l'art que proposen diverses activitats per conèixer, protegir i estimar la natura. El Club d'Amics dels Arbres per la Terra és una de les iniciatives la finalitat de la qual és la divulgació de la cultura de l'arbre a través de llibres, sortides i exposicions.

L'associació Ars Natura et Mundi es dedica a promoure treballs d'investigació i a la publicació de llibres que són un reclam a favor dels arbres, la natura i l'ésser humà. Després va sorgir el Club d'Amics dels Arbres per la Terra, vinculada amb l'associació, que realitza diverses activitats perquè la gent descobreixi els beneficis que aporten els arbres. El Club funciona gràcies a l'ajut d'uns 60 voluntaris que de forma desinteressada treballen a favor de la natura. Els voluntaris han de complir un decàleg: defensar els arbres i la seva bellesa; prendre consciència de la necessitat de la seva presència; ajudar a sobreviure qualsevol arbre en perill; afavorir la seva reproducció; treballar per la seva conservació i desenvolupament; respectar la seva vida i el seu entorn; inculcar la consciència del seu valor autèntic entre les persones que ens envolten; facilitar la formació de zones verdes sempre que sigui possible; plantar com a mínim un arbre per cada any de vida en reconeixement al servei que fan; i promoure la cultura de l'arbre (usos, virtuts i energia).

L'artista Monse Pla és una de les fundadores de l'associació. L'amor que sent per la natura la va impulsar a tirar endavant aquest projecte que no sempre ha estat fàcil: «Vaig deixar l'Empordà, on vivia, per dedicar-m'hi més a fons. Tots hi hem posat molta imaginació i ganes de treballar però fins ara només hem aconseguit que ens subvencionessin un llibre.» Pla pensa que tots podem fer més per respectar i

estimar la natura. «És una vergonya la destrucció del planeta. Nosaltres no som de cap religió ni ideologia política, només busquem l'harmonia de l'ésser humà amb la terra», afirma la pintora.

El que ens aporten els arbres

El primer llibre que van publicar, *El árbol, ese ser, esa energía*, és una llegenda entre la terra i els homes. El segon llibre descriu diversos arbres mediterranis. Monse Pla creu que «cada espècie arbòrea té i emet una energia concreta, amb capacitat de compensar les alteracions físiques i psíquiques que patim». Segons la teoria de l'equip Adras, autors del llibre, el xiprer és l'arbre del creixement espiritual i un dels més utilitzats com a medicina. L'olivera és l'arbre de la serenitat, que et fa sentir millor quan estàs inquiet o anguixat. La palmera, que es cultivava fa més de 4.000 anys a Babilònia i a Síria, és l'arbre de la independència, que t'ajuda si estàs col·lapsat pels problemes materials. L'alzina és el millor amic quan estàs baix de moral. La figuera, una espècie molt mediterrània, és l'arbre de l'expansió. També hi ha el lledoner, un arbre jove que difícilment es troba en els boscos sinó que creix distret enmig del camp; el pi marítim és un arbre que ajuda a fer circular l'energia; el pi piner, l'arbre del moviment estàtic; el tamariu, l'etern guardià de

costes i riberes; el llorer, considerat arbre màgic, etc.

Aviat esperen publicar un nou volum que descriu diverses espècies europees. També n'estan preparant un altre sobre arbres de llegenda que promet ser molt interessant. Parlarà del *coco de mer*, que només es troba a les illes Seychelles; la freixa; l'arbre sagrat dels Vikings; la cerba, de la selva centreamericana; i l'araucària, que prové de Xile i Argentina.

Precisament del coneixement del nivell energètic que desprenen els arbres sorgeix el *yugum*, una tècnica basada en moviments harmònics físics i mentals a través dels quals es reproduïen en l'organisme els mateixos beneficis energètics que proporcionen les diverses espècies d'arbres. Els dimarts a la tarda es fan unes classes a Barcelona per aprendre els moviments i es fa una sortida cada mes per practicar el *yugum* a la natura.

Una altra de les activitats que té molt bona acollida són les rutes que fan per Catalunya per «conèixer i viure els arbres com energies vives», explica

En les sortides es planten arbres.

Pla. El Club d'Amics dels Arbres per la Terra té una reserva de 60 arbres de tot el món a l'Empordà, on van sovint. A l'estiu organitzen viatges per descobrir altres espècies més llunyanes. Entre d'altres, han visitat els boscos de Laurasilva, de l'illa de la Gomera, declarats patrimoni mundial per la Unesco.

Monse Pla també imparteix conferències per explicar «d'una forma dolça i poètica» la relació entre els homes i els arbres. «Quan la gent coneix la nostra activitat primer se sorpren, però després ens anima a continuar perquè és molt reconfortant que et parlin de la natura enmig de tanta agressivitat», conclou.

Glòria Carrizosa

ARS NATURA ET MUNDI
HOTEL D'ENTITATS DE LA
GENERALITAT DE
CATALUNYA
C/ PROVIDÈNCIA, 42
08024 BARCELONA
TEL./FAX: 207 11 60

societat/cultura

El futur no es podrà construir d'esquena als pobres

■ La societat ha d'avançar cap a una cultura de la «no exclusió»

BARCELONA.— El 13 de gener passat va tenir lloc la vint-i-dosena edició del curs d'intervenció sociocultural en marginació de l'Institut de Formació de la Fundació Pere Tarrés. Romà Fortuny, fundador d'Engrunes, va ser l'encarregat de pronunciar la conferència inaugural, que portava per títol *Els nous perfils de la pobresa. Engrunes: una experiència social*.

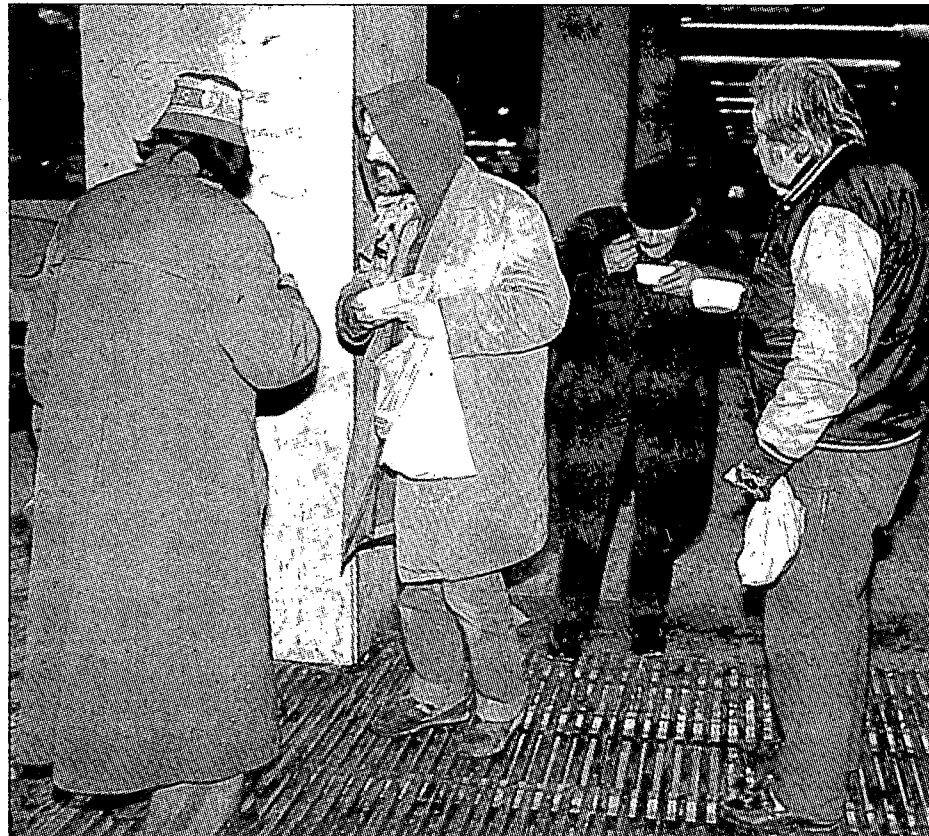
Romà Fortuny va reflexionar sobre la pobresa en l'actualitat, que va definir com «més jove i més estrident, per les manifestacions de les seves víctimes i per les diferències entre pobres i no pobres, exclosos i no exclosos». El ponent va proposar algunes pautes per avançar cap a una cultura de la «no exclusió».

Segons Fortuny, «la pobresa actual molesta, mentre que la d'abans no molestava tant». En aquest sentit, va explicar que fa uns anys l'actitud da-

vant de la pobresa era de caritat, la qual cosa feia que el pobre se sentís culpable i depenent. Ara, en canvi, «el pobre ja no se sent culpable» i, davant d'aquesta nova actitud, «la població exclosa desafia la resta».

Un protagonisme més gran dels pobres

El col·lectiu Engrunes assegura que aquesta manifestació estrident té un sentit molt positiu. La marginació ja no

L'actitud de la població marginada ha canviat avui dia.

constitueix un problema ni una desgràcia, sinó una possibilitat i un potencial. Com a alternativa, Fortuny va proposar la substitució de la cultura del «fer» per la del «ser». «Hem de deixar de pensar què fas o què has fet per preguntar qui ets. No hi ha ningú que no pugui respondre aquesta última qüestió, per tant no hi pot haver exclosos.»

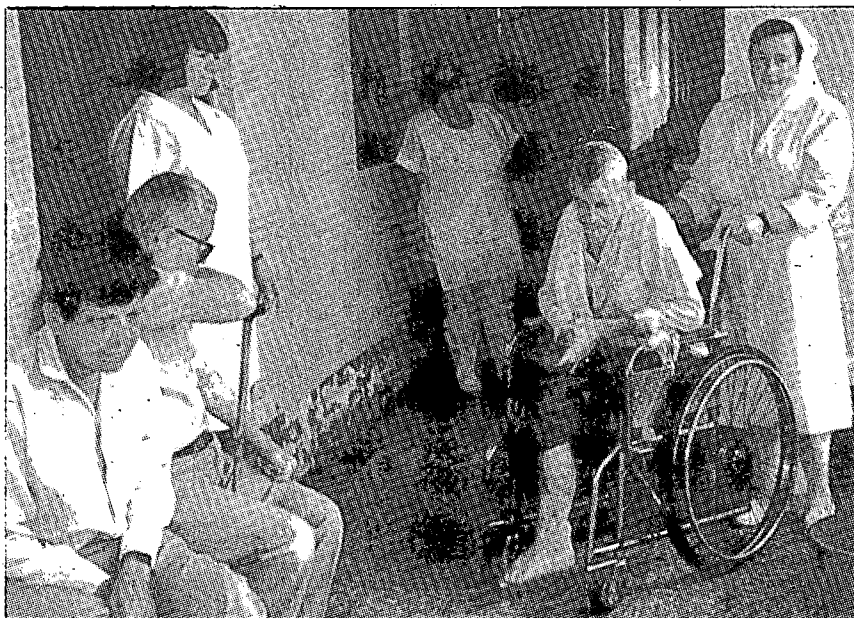
Fortuny va apostar clarament per un protagonisme més gran dels pobres, ja que «el futur no es podrà construir a la seva esquena». «Necessitem persones —va afirmar el conferenciant— que creguin en els pobres perquè ells creguin més en ells mateixos.»

Montse Girbau

L'esperança de curació presideix el Dia Mundial de la Lepra

BARCELONA.— El 25 de gener es va celebrar el Dia Mundial de la Lepra. L'organització no governamental Anesvad, que fa trenta anys que lluita per l'eradicació de la lepra, va organitzar un acte per conscienciar l'opinió pública d'aquest terrible mal que avui dia encara afecta set milions de persones al món. Una exposició fotogràfica i un gran mapamundi, on hi havia senyalats els vint països més afectats per aquesta malaltia, van ser algunes de les iniciatives que es van portar a terme. El 1997 els espanyols van destinar 625 milions de pessetes a la lluita contra la lepra.

Anesvad, que va néixer a Bilbao el 1968, es dedica a lluitar contra la lepra a nivell mundial, especialment a Filipines, on hi ha l'illa de Culió. El 1906 va ser declarada «reserva exclusiva per als leprosos», i així es va convertir en la leproseria més gran del món. En aquesta illa, que en l'actualitat té una població de 13.500 habitants, Anesvad ha desenvolupat un tractament pioner en la curació de la malaltia mitjançant l'aplicació del programa Multi Drug Therapy i a través del programa de prevenció Elisa.

Set milions de persones al món tenen lepra.

Curació i prevenció

El primer és un exitós tractament que aconsegueix la negativització, és a dir, la curació dels malalts en el 73% dels casos. El segon és un mètode que permet la detecció precoç de la lepra abans que apareguin els primers símptomes. S'ha aplicat per primera vegada a Culió, on s'ha tractat de manera periòdica tota la població presumiblement sana de l'illa.

Els bons resultats obtinguts a Culió han animat Anesvad a fer extensiva la seva lluita contra la lepra a altres leproseries filipines com la de Bicol i Cebú, i a altres països afectats com Birmània, la Xina, l'Equador, l'Índia, Nicaragua i Vietnam. L'acció d'aquesta organització no se centra

exclusivament en l'àmbit sanitari, sinó que es complementa amb programes d'educació i de rehabilitació socioeconòmica, tant per als malalts que ja estan curats com per als que estan en tractament i les seves famílies.

C.C.

Un sistema d'escriptura universal

■ L'autor, Mn. Josep Mas, es basa en signes relacionats amb els conceptes dels mots

LA SEUD'URGELL.—

Mn. Josep Mas i Bayès va presentar recentment a la sala de convencions del Consell Comarcal de l'Alt Urgell una publicació que porta per títol *Sofia*. La senzillesa és un dels trets que caracteritzen aquesta obra que estableix un sistema d'escriptura universal. Mons. Joan Martí Alanis, bisbe de la diòcesi, va presidir l'acte. El prelat va parlar de la importància actual dels mitjans de comunicació i de la seva evolució al llarg de la història.

El mètode de Mn. Josep Mas dona a conèixer una escriptura no fonètica, apta per a totes les llengües i basada en signes relacionats amb els conceptes dels mots. La novetat d'aquest sistema consisteix en què es fonamenta en pictogrames i en l'estilització de les lletres. Es podria dir que l'autor ha aconseguit un resultat molt semblant a la funció que tenen els números. Uns signes que poden ser entesos per tothom. El llibre, de 85 pàgines, conté

Mn. Mas, Mons. Martí Alanis i la presidenta del Consell Comarcal de l'Alt Urgell.

vuit-centes paraules. L'autor va informar durant l'acte de presentació que prepara un diccionari que tindrà quatre mil mots.

Josep Mas, natural de Sant Hilari Sacalm, va cursar estudis de sagrada escriptura i teologia a Roma. En els anys seixanta s'incardinà al Bisbat d'Urgell. Actualment és canonge lec-

toral del Capítol Catedral. Ha impartit classes de sagrada escriptura al Seminari Diocesà i de religió i història a l'Institut Joan Brudieu de la Seu d'Urgell. Durant els darrers anys ha estat capellà del santuari de Núria.

Antoni Mirabet

⌘	toro / toro
⌘♀	vaca / vaca
⌘↓	vedell / ternero
⌘	elefant / elefante
⌘	peix / pez
⌘	gat / gato
⌘	ocell / pájaro
⌘	serp / serpiente
⌘	camell / camello
⌘	girafa / jirafa

Pictogrames d'animals.

Barcelona, per la pau a Algèria

■ Amnistia Internacional i la comunitat de Sant Egidí van convocar actes simultanis a cinc ciutats europees

BARCELONA.— Amnistia Internacional i la comunitat de Sant Egidí van convocar concentracions silencioses per la pau a Algèria a cinc ciutats europees simultàniament el 22 de gener passat. A Barcelona es van aplegar a la plaça de Sant Jaume més d'un miler de persones. Les altres ciutats on va tenir lloc el mateix acte van ser Roma —amb 50.000 participants—, Londres, París i Brussel·les.

L'acte va comptar amb la presència del president de la Generalitat, Jordi Pujol, l'alcalde de la ciutat, Joan Clos, el bisbe auxiliar de Barcelona Mons. Joan Carrera i el líder històric de la independència algeriana Said Amed. L'actriu Sílvia Munt va presentar els participants, entre els quals hi havia el periodista Antoni Bassas, que va llegir una carta adreçada a tots els homes i dones algerians. Bassas va assegurar que Algèria havia de tornar «en pau al lloc que li pertoca entre els pobles del Mediterrani», i va encoratjar els alge-

rians a superar la crisi sagnant que els colpeja. Miquel Osset, president d'Amnistia Internacional a Catalunya, va llegir un manifest de l'organització en el qual demanava una actuació ràpida de la comunitat internacional per fer front a la degradació dels drets humans al país magribí.

Jaume Castro, responsable de la comunitat de Sant Egidí a Barcelona, exigí la fi d'una guerra que ja ha costat més de vuitanta mil morts i recordava el paper de mediador que ha jugat la comunitat, amb seu central a Roma, en la crisi algeriana. El 1995 diversos partits polítics van signar, a la capital italiana i sota l'hospitalitat de la comunitat de Sant Egidí, un document històric pel país nord africà que proposava una solució pacífica a la crisi. El govern algerià va refusar aquell text que, no obstant això, resta com un exemple de com es podrien afrontar i resoldre les causes de la tragèdia.

Josep M. Calvet

Pla d'acollida dels immigrants no comunitaris

GRANOLLERS.— La comarca del Vallès Oriental, igual que la resta de Catalunya, compta amb una nombrosa població d'immigrants, dels quals una part important són d'origen no comunitari, és a dir, que no pertanyen als països membres de la Unió Europea. De la població immigrant en aquesta zona, que es calcula en més de 8.000 persones, un percentatge molt elevat troben dificultats per incorporar-se a la societat que els acull per raons molt diverses.

Amb la finalitat de contribuir a la plena integració d'aquest col·lectiu en la vida social de la comarca, potenciant la convivència i la igualtat d'oportunitats, el Consell Comarcal, el Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya i els ajuntaments de Granollers, Mollet, Sant Esteve de Palautordera, les Franqueses i la Garriga han firmat un protocol de col·laboració per dur a terme un pla d'acollida i promoció dels immigrants no comunitaris del Vallès Oriental.

Aquest pla té com a finalitat endegar una acció de caràcter preventiu per localitzar les necessitats i problemàtiques que tenen els immigrants per incorporar-se amb normalitat a la col·lectivitat. D'aquesta manera es pretén crear els mecanismes i les xarxes d'atenció, des dels recursos normalitzats, per garantir l'atenció i l'acollida dels nousvinguts i evitar l'aparició posterior de problemàtiques i conflictes.

C.C.

Mor l'escriptor Jaume Fuster als 52 anys

■ Consternació en el món literari català

BARCELONA.— L'escriptor Jaume Fuster moria el 31 de gener passat a Barcelona. La mateixa ciutat que l'havia vist néixer el novembre de 1945. I una ciutat de la qual en coneixia els racons més populars i carismàtics. Va morir víctima d'un càncer de pulmó que li havien diagnosticat poc abans de Nadal. President de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC), va conrear l'assaig, la novel·la i els guions per a cinema i televisió. El seu estil literari era viu i directe. Aferrissada i sentida era la seva defensa de la cultura catalana.

El dilluns 26 de gener havia ingressat a l'Hospital de Bellvitge, però el càncer ja estava molt avançat i va morir abans d'una setmana. Estava casat amb la també escriptora Maria Antònia Oliver, a qui darrerament li havien fet un trasplantament de cor.

Amb només 22 anys ja va escriure *Breu història del teatre català* (1967). La seva aportació al panorama teatral català, però, no s'esgota amb aquesta obra d'assaig, ja que juntament amb els germans Lucchetti, els Teixidor i Jordi Bordas va crear el grup de teatre El Camaleó.

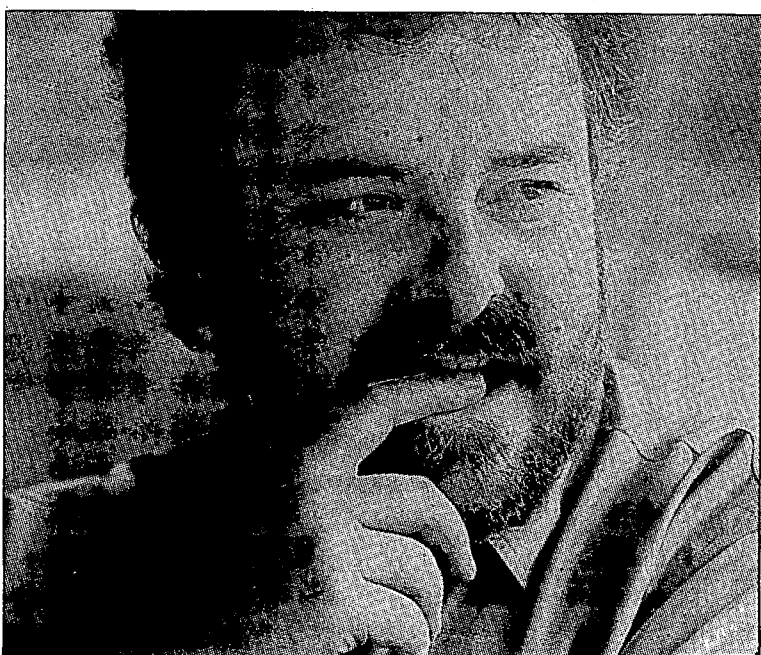
L'èxit comercial li va arribar amb *De mica en mica s'omple la pica* (1972), una novel·la que bevia de les fonts del gènere policíac nord-americà i gràcies a la qual va vendre prop de dos-cents mil exemplars. Va començar escrivint el que a ell li agradava llegir. Fuster actualitzava així la novel·la

policíaca a casa nostra amb un estil popular i planer, per tal que així arribés al gran públic.

Prenent com a model la literatura fantàstica de Tolkien, va escriure una trilogia formada per *L'illa de les tres taronges* (1983), *L'anell de ferro* (1985) i *El jardí de les palmeres* (1993). Una altra de les seves tasques com a escriptor va ser formar part del col·lectiu Ofèlia Dracs —amb la seva dona Maria Antònia Oliver, Quim Monzó i altres escriptors—, una opció lúdica de la literatura catalana de les darreries dels anys setanta. Fuster va ser un membre destacat de la generació dels setanta —successora de la de Maria Aurèlia Capmany i companyia— i es va comprometre en la lluita contra el franquisme.

Va ser un activista de la cultura catalana. Així, el 1977 era el delegat de l'àmbit de cultura del Congrés de Cultura Catalana i recentment va participar en la celebració del vintè aniversari del congrés. Des del 1995 era el president de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, des d'on va impulsar infinitat de propostes i va lluitar per la professionalització dels escriptors.

Com a guionista va col·laborar en diverses sèries per a TV3 i quant al cinema va escriure, conjuntament amb Antoni Verdagué, Jaume Cabré i Vicenç Villatoro, els

Una imatge de Jaume Fuster.

guions de *La teranyina* i *Havanera* (totes dues de Verdagué).

L'acte fúnebre de caràcter laic es va celebrar el diumenge 1 de febrer; Guillem-Jordi Graells va intervenir-hi amb unes emotives paraules i el músic Toti Soler va acomiadar Jaume Fuster amb el so de la seva guitarra. Ens ha deixat un gran escriptor i un gran home que va demostrar que valia la pena lluitar pel país.

Meritxell Cucurella Jorba

Un escriptor prolífic

Breu història del teatre català (1967)
Abans del foc (1971)
De mica en mica s'omple la pica (1972)
Tarda, sessió contínua, 3,45 (1976)
El Congrés de Cultura Catalana (1978)
La corona valenciana (1982)
L'illa de les tres taronges (1983)
Les cartes d'Hèrcules Poirot (1983)
Les claus de vidre (1984)
L'anell de ferro (1985)
La matèria dels somnis (1986)
Sota el signe de Sagitari (1986)
Per quan vingui un altre juny (1987)
Quan traslladeu el meu fèretre (1987)
Vida de gos i altres claus de vidre (1989)
El jardí de les palmeres (1993)
Anna i el detectiu (1993)
Micmac (amb Antoni Lloret) (1993)
La guàrdia del rei (1995)
Mort de Guillem (1996)

Un cop molt fort...

«La mort de Fuster és un cop molt dur per a la literatura catalana perquè és un dels escriptors més importants que ha donat la Catalunya actual. He patit un cop molt fort, però no es tracta de parlar de mi sinó de les lletres catalanes.»

AVEL·LI ARTÍS-GENER, TÍSNER
Escriptor

«La globalitat de l'escriptura de Fuster, com a traductor o com a creador és i serà un referent de l'obra ben feta.»

MANUEL VÁZQUEZ MONTALBÁN
Escriptor

«El col·lectiu d'escriptors perd un representant admirat i estimat per tots sense excepcions, i que ha estat sempre un eficaç interlocutor entre els autors i autores del nostre país, i les institucions públiques.»

JOAN MARIA PUJALS
Conseller de Cultura

«El que en destacaria, i el vaig conèixer força en la llarga nit del franquisme, és que donava una imatge de coratge tranquil·la i sempre irradiava serenitat.»

TERESA PÀMIES
Escriptora

«La literatura catalana acaba de perdre un element molt important, encara que el més important per a mi és la pèrdua d'un amic, d'una persona que era amiga de molta gent.»

PEP ALBANELL
Escriptor

«Era una persona d'unes qualitats humanes extraordinàries. Aquests últims anys, com a president de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, va tenir actituds intel·ligents i admirables.»

GABRIEL JANER i MANILA
Escriptor

«Ara, aclaparats per la notícia, commoguts pel silenci que deixa obert davant nostre, malgrat el pes dolorós de l'absència, l'AELC ha d'esforçar-se perquè els ideals que inspiraven la seva labor com a president continuïn orientant el nostre compromís en favor de la literatura catalana i d'aquells qui, arreu dels Països Catalans, han decidit arrelar la seva vida en la paraula.»

CARLES DUARTE i MONTSERRAT
Tresorer de l'AELC

«La vella de la dalla se'ns ha endut en Jaume i tots els seus projectes de futur; però queda el seu record, per als seus i per als seus amics; i per a tothom, queda la seva obra, tant la literària, com la institucional i la política.»

JAUME CABRÉ
Escriptor i guionista

CENTRO DE RELACIÓ I ORIENTACIÓ MATRIMONIAL

Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Dirigit per una psicòloga col·legiada amb 23 anys d'experiència. Servei opcional de vídeo.

COSM, Balmes, 64, 3r 2a - Barcelona
Tel. (93) 487 71 80

Girona i Tarragona: (902) 11 38 12

Homenatge al P. Anselm Viola, un gran musicòleg

MONTSERRAT.—L'1 de febrer va tenir lloc a la basílica un concert de l'Escolania de Montserrat amb motiu dels 200 anys de la mort del P. Anselm Viola (1738-1798), insigne monjo, músic i pedagog. Hi van participar l'Escolania de Montserrat, l'Orquestra Barroca Catalana i la Coral d'Antics Escolans de Montserrat, sota la direcció del germà Jordi-Agustí Piqué. En el concert s'hi va executar la

missa *Alma Redemptoris Mater*, una de les obres més notables del P. Viola.

Perè Viola (el seu nom de bateig) va néixer a Torroella de Montgrí, on adquirí els seus primers coneixements musicals. Després de formar part de l'Escolania de Montserrat durant set anys, va ingressar com a monjo al monestir de Montserrat, on va adoptar el nom monàstic d'Anselm. Dotat de veritables aptituds musicals, es va tras-

lladar al monestir de Nuestra Señora de Montserrat de Madrid, on completà i perfeccionà els seus estudis musicals. El 1767 va retornar a Montserrat. Poc després va ser nomenat mestre musical de l'Escolania i de la capella de música, càrrecs que ocuparia durant trenta anys, fins a la seva mort.

C.C.

Un concurs que aposta per la tolerància

BARCELONA.—El Taller d'Espectacles de Barcelona, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú i diverses organitzacions no governamentals, ha convocat un concurs de narrativa breu en favor de la tolerància i contra el racisme, la xenofòbia i l'antisemitisme. El concurs està obert a la participació d'autors novells, que hauran de presentar narracions d'una extensió màxima de sis fulls DIN A4 i mínima

de dos, a doble espai i per una sola cara. L'obra ha de ser inèdita.

Els originals es poden lliurar fins al 30 de març a la Conselleria de Joventut i Plans Integrals de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú, o bé al Taller d'Espectacles, c/ Ferreria, 12 - Barcelona. Per a més informació: tel. 93/ 296 99 68.

C.C.

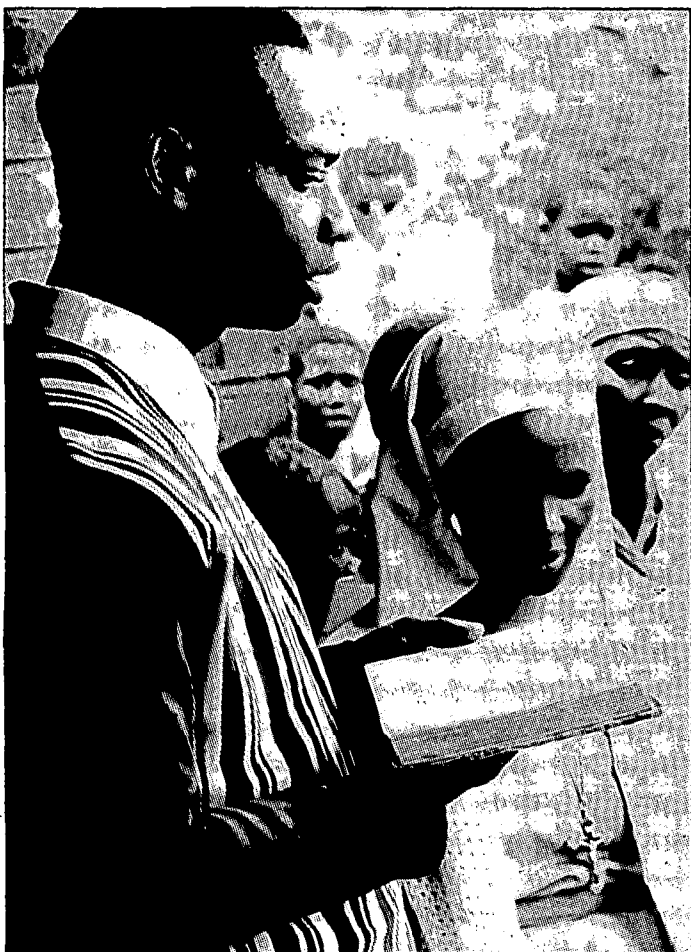
FILATÈLIA per Enric Graupera

Maximilià I, emperador

En la Jornada del Segell de 1957, Bèlgica va dedicar aquest segell, obra de Burgkmaier, a Maximilià I. La seva numeració Yvert és la 1.011. Maximilià I, arxiduc d'Àustria i emperador romanogermànic, va néixer a Wiener-Neustadt el 22 de març de 1459 i va morir a Wels el 12 de gener de 1519. Era molt afeccionat a les ciències i les arts. Al llarg de la seva vida va estar enfrontat amb els francesos, els húngars, els turcs i els suïssos.

EL CLERGAT NADIU PROMOU LA IMPLANTACIÓ DE L'ESGLÉSIA ALS PAÏSOS DE MISSIÓ

AJUDEM ELS SEMINARISTES NADIS I DIGUEM BEN ALT QUE...

...la llavor ha arrelat i el Clergat Nadiu és el fruit d'unes Terres que necessiten l'ajut de l'Església.

...els missioners passen el testimoni a mans de Bisbes i Sacerdots Nadius.

...el Clergat Nadiu és el futur de la nostra Església i ara més que mai aconseguirem que les vocacions no es perdin per manca de mitjans.

...89.000 seminaristes joves es preparen per servir els seus pobles ajudats per les OBRES MISSIONALS PONTIFÍCIES. També ajudem els noviciats femenins i masculins de Missions.

Enguany aquests Cinc Seminaris majors depenen especialment de la nostra col·laboració per garantir el futur de l'Església en aquests països.

Seminari Sant Josep	Ikot Ekpene (Nigèria)	580 alumnes
Seminari Interdiocesà	Taegu (Corea del Sud)	268 alumnes
Seminari Sant Pau	Tabora (Tanzània)	215 alumnes
Seminari Sant Antoni	Sao Luis do Maranhao (Brasil)	73 alumnes
Seminari Sant Francesc de Sales	Huaraz (Perú)	64 alumnes

Constatem que l'ajuda als Seminaris és la millor inversió en favor de les Esglésies joves de Missions

- ☐ UNA BECA de 300.000 ptes. facilita 6 anys d'estudi
- ☐ MITJA BECA de 150.000 ptes. facilita 3 anys d'estudi
- ☐ UN CURS SENCER per 50.000 ptes.

PER A INFORMACIÓ I DONATIUS adreceu-vos a les Delegacions Diocesanes de Missions de Catalunya:

08002 BARCELONA
C/ Bisbe, 5
Tel. (93) 270 10 14

43003 TARRAGONA
Pla de Palau, 2
Tel. (977) 23 34 12

25002 LLEIDA
Plaça de Sant Josep
Tel. (973) 26 76 39

17004 GIRONA
C/ Albareda, 15
Tel. (972) 20 32 97

25700 SEU D'URGELL
Bisbat
Tel. (973) 35 00 54

25280 SOLSONA
Bisbat
Tel. (973) 48 06 19

43500 TORTOSA
C/ Cruera, 5
Tel. (977) 44 07 00

08500 VIC
C/ Santa Maria, 1
Tel. (93) 883 26 55

El planeta Terra i la seva història

Francesc Nicolau

Professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

ALLÒ QUE DÉU TÉ D'INVISIBLE, COM EL SEU PODER ETERN I LA SEVA DIVINITAT, DES DE LA CREACIÓ DEL MÓN ES FA VISIBLE A LA INTEL·LIGÈNCIA HUMANA A TRAVÉS DE LES SEVES OBRES

(Rom 1,20)

49. L'Era Terciària: primer període, el Paleogen

La Terciària és l'edat moderna de la història geològica del nostre planeta. El seu nom es deu a Giovanni Arduino (1714-1795) que el 1759 anomenà *montes tertiaris* els sediments del nord d'Itàlia que eren distints, per més recents, dels que ja s'anomenaven secundaris. El nom d'Era Quaternària va ser introduït molt posteriorment: el 1846, per l'alemany Hannes B. Genitz; i per cert amb una terminació estranya, perquè després de Primària, Secundària i Terciària calia posar Quartària i no Quaternària. Així i tot, el nom s'ha conservat, si bé ara Quaternari vol dir l'últim període de l'Era Terciària. Aquesta Era correspon estratigràficament al grup Cenozoic (de la vida recent), anomenat així des del 1840.

Ara bé, el 1833 el britànic Charles Lyell dividí la Terciària en tres períodes: *Eocaenum*, *Miocaenum* i *Pliocaenum* (Eo-, aurora; Mio-, menys; Plio-més; caenum —kainón, en grec— recent, nou), segons el percentatge d'espècies de mol·luscs presents en els estrats. En català diem: Eocè, Miocè i Pliocè. L'alemany Henrich B. Beyrich col·locà entre l'eocè i el miocè el període *Oligocaenum* (Oligo-, poc), oligocè, i el 1874 Wilhem P. Schimper separà la part més antiga de l'eocè posant-li el nom poc afortunat de *Pala-eocaenum* (Palaeo-, antic), paleocè, que ve a dir antic recent.

Avui dia hom ha decidit dividir la Terciària en només tres períodes: *Paleogen*, d'origen antic (que comprèn les èpoques: paleocè, eocè i oligocè), *Neogen*, d'origen nou (amb miocè i pliocè) i *Quaternari* (que també ha estat dividit en dues èpoques: *Plistocaenum*, Plistocè (Pleisto-, el més) i *Holocaenum*, Holocè (Holo-, tot).

Característiques generals del Paleogen

Aquest primer període de la Terciària va començar fa uns 65 milions d'anys (m. d'a.) i en va durar uns 41, és a dir en la comparança que fem de la història de la Terra amb un any, hem de dir que s'inicia el migdia del 26 de desembre per acabar a mitjanit del 29. El neogen i el quaternari ocupen no-

més els dos últims dies. Durant el paleogen la configuració geogràfica de la superfície de la Terra es va acostant molt a l'actual. Els fons dels oceans segueixen la seva expansió i les plaques continentals continuen amb el seu moviment. Amèrica s'aparta cada vegada més d'Europa i Àfrica, mentre que el continent de l'Índia s'atansa fins a Lauràsia bo i comprimint el mar de Tetis, que acabarà desapareixent, amb la contribució de la placa africoaràbiga que es desplaça cap al nord-oest. Austràlia que es trobava unida a l'Antàrtida, se'n separa i fa un lliscament cap al nord. Aquests moviments de les plaques són els principals causants de la formació de les grans serralades actuals. És el que s'anomena orogènia alpina, per haver originat, a més d'altres formacions, els Alps. Els sediments «s'arruguen» a causa de la pressió dels continents que es traslladen.

El clima d'aquest període comença essent més càlid que l'actual. La mitjana supera clarament els 20°C. Les regions polars es troben amb poc gel i la diferència de temperatura entre els pols i l'equador és força inferior a la que tenim ara. Després la terra es va refredant gradualment, però no d'una manera uniforme, sinó més aviat fluctuant.

Les tres èpoques del Paleogen

El *Paleocè*, d'una durada d'uns 11 m. d'a., és un període que té molt poca representació en els països circummediterranis. Els sediments que hi pogué deixar devien ser erosionats i transportats posteriorment. Allà on n'hi ha restes es veu una clara ruptura faunística amb els terrenys del període anterior. La mort dels grans rèptils ha fet que l'expansió dels mamífers augmenti es-

pectacularment. Hi hagué també una gran abundor de forminífers, els *nummulits* principalment, que demostren que el clima havia de ser càlid. La flora podem dir que ja ha entrat en la seva edat moderna, que va iniciar al cretaci amb l'aparició de les plantes angiospermes.

L'*Eocè*, d'uns 18 m. d'a. de durada, mostra també gran profusió d'animals marins, que es poden desenvolupar gràcies a la temperatura encara bastant càlida. Per això els nummulits, foraminífers que recorden la forma de moneda (*nummus*, en llatí); són tan nombro-

és petit com un gos, amb quatre dits a les extremitats, però que anirà evolucionant, tot al llarg de la Terciària fent-se cada cop més gran, fins arribar, a través de les formes *Orohippus*, *Mesohippus*, *Meryhipus* i *Equus* a ser el cavall actual. D'aquesta època també són els primers pro-simis i les rates pinyades. Augmenten també les espècies de rosegadors. Un detall interessant d'aquesta època és que Amèrica del Nord se separa de la del Sud, i a partir d'aquest moment els seus animals evolucionen independentment. Mentrestant, l'orogènia alpina ha fet aixecar, en la seva fase pirenaica, grans masses de conglomerats; com per exemple, a casa nostra, el Montsant, el Montserrat, Sant Llorenç del Munt i el Boumort.

L'*Oligocè*, d'uns 12 m. d'a. de durada, ja presenta un clima no tan càlid. Es veu com els boscos propis de clima tropical van sent substituïts pels de països temperats, de coníferes principalment. Els nummulits encara són relativament abundosos i les seves distintes formes serveixen per caracteritzar aquesta època. La flora presenta poques novetats. De la fauna és digne d'esmentar-se l'*Aegyptopithecus* (simi d'Egipte) de l'oligocè inferior, i per tant d'uns 34-32 m. d'a.

Els moviments de les plaques continentals són els principals causants de la formació de les grans serralades actuals.

sos que arriben a formar enormes masses de roques. I els decàpodes marins (artròpodes del mateix ordre que els crancs) presenten multitud de noves espècies. Als continents la flora és tropical. Les angiospermes fan retrocedir les gimnospermes. Els mamífers cada vegada més abundosos augmenten les seves formes. N'hi ha que tornen a la vida aquàtica: els sirenis (com els manatís) i els cetacis (dofins). I de les formes terrestres n'hi ha que acabaran extingint-se, com els anomenats *lofodonts*, i d'altres que són clarament els avantpassats dels actuals. Concretament és interessant l'*Eohippus*, que

d'antiguitat, probable avantpassat comú dels gorilles i ximpanzés. S'observa també en aquesta època, en general, la tendència, entre els mamífers sobretot, d'originar formes cada vegada més grans. Entre els cetacis apareixen els misticets, o sigui les balenes, entre els herbívors terrestres els rinoceronts, els proboscids i d'altres. Finalment diguem, com a cosa important d'aquest moment, que l'Índia ja ha topat amb el continent asiàtic i està pressionant en el lloc on hi havia els sediments del mar de Tetis, i continuarà pressionant fins a provocar l'aixecament del gran Himàlaia.

El llibre de la setmana

Homilies per arribar millor fins a Déu el 1998

Assumint com a títol uns versos de León Felipe, el pare Javier Gafo acaba de publicar uns excel·lents comentaris homilètics, corresponents als textos del cicle actual dels calendari litúrgic, el cicle C.

Javier Gafo és un home que uneix, a la seva preparació científica notable, la seva preocupació pastoral, tenint present l'home i la dona d'avui, que intenta viure la fe en una realitat concreta, sense allunyar-se'n, sense cap mena d'escapisme. Per això, cadascuna de les homilies d'aquest interessant text és una referència a la creença en totes les seves dimensions, i al mateix temps una constant aproximació al pensament actual.

Si és veritat, com afirmava Proud-hom, que darrere de cada revolució hi ha una teologia, Javier Gafo ha apostat per desvetllar la teologia que hi ha en qualsevol esdeveniment i en qualsevol situació humana. I, al mateix temps, sap desvetllar allò que hi ha de viu i transformador en els textos sagrats per

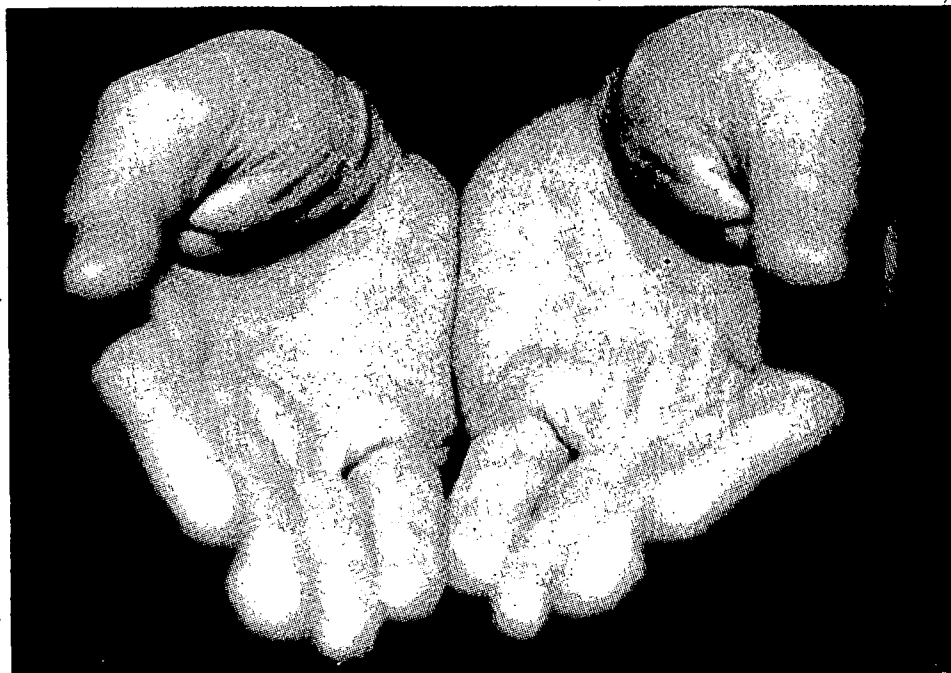
als homes i dones que han volgut fer de la Paraula de Déu la guia i l'estímul de la seva pròpia realitat el 1998.

I és conscient, a més, que es necessita molta força de l'Esperit per tal que el missatge de Déu sigui el que tingui el valor d'última determinació en el constant discerniment a què estem sotmesos els homes i les dones d'avui. L'eficàcia de la Paraula de Déu, «viva, amant i operant»; suposa moltes hores d'escolta, molts esforços de reflexió, una gran quantitat de renúncies si es vol ser coherent amb la fe que es professa. I és en aquesta línia

d'aproximació seriosa al missatge del Pare, amb el bagatge de ciència i de teologia que el caracteritza, que Javier Gafo va intentant fer palès en les seves homilies el perfil del cristià de finals del segle xx.

Està convençut que, tot i la nit obscura de l'home d'avui, «cada home en la seva nit», és possible seguir construint un món millor amb la gran esperança que, finalment, tot serà recapitu-

Javier GAFO,
Un camino virgen... Dios.
Mensajero. Bilbao 1997,
299 pàg.

Cáritas continua comptabilitzant 8 milions de pobres a Espanya.

lat en Crist, i «Déu serà tot en tots». Com a biòleg i teòleg, com a home de fe, creu fermament que si avui vivim en un món en el qual sembla existir una lluita còsmica entre una cultura de la vida i una cultura de la mort, l'última paraula és de Déu, i la lluita que han d'emprendre els cristians en el dia a dia és la que té el suport i la fortalesa de l'Evangeli, que és missatge de vida.

I baixa a la crònica de la història quotidiana, per recordar als que escolten en les seves homilies que hi ha molta injustícia, i molta pobresa, i moltíssima misèria... «Ens ha de coure —diu— que Càritas continuï comptabilitzant vuit milions de pobres a Espanya... i que es mantingui l'abisme de la divisió Nord-Sud... amb el gran escàndol

de la humanitat el 25% de la qual consumeix prop del 80% de la riquesa que hauriem de repartir entre tots.»

Un camino virgen... Dios és un volum d'homilies que pot ajudar els que enguany han de preparar allò que els demana la seva activitat pastoral, i és també un llibre que pot ser molt útil per a aquells que desitgin apropar-se a la Paraula de Déu seguint el curs de l'Any Litúrgic.

Una petita reserva: ¿per què s'han omès les referències als textos que es comenten pertanyents a cadascun dels diumenges? Encara que només s'haguessin inclòs les sigles, hauria estat molt pràctic per a la meditació personal de qui no té a mà un Missal.

Cristóbal Sàrrias

La sardana i la dansa

Inici de temporada

El 8 de febrer passat es va celebrar el divuitè Aplec de la Sardana de Navarcles i va ser el punt de partida de la temporada sardanista d'enguany. Les cobles Lluïsos de Taradell, Marinada i Jovenívola de Sabadell van ser els encarregats d'interpretar el programa.

A partir d'aquesta data i fins al 20 de desembre se celebraran uns 160 aplecs de la sardana a Catalunya, segons recull la guia publicada per la comissió de les comarques barcelonines. Generalment els aplecs es desenvolupen en sessions de matí i tarda, encara que el de Santa Coloma de Gramanet inclourà sessió nocturna.

Dels seixanta aplecs de les comarques barcelonines, 44 comptaran amb l'actuació de tres cobles, quinze tenen contractades quatre cobles i l'aplec de Calella en tindrà cinc.

Concerts, botifarrades, balls populars i, especialment, concursos de colles improvisades són els actes complementaris de la temporada dels aplecs.

Els aplecs més joves són el Segon Aplec Nadalenc de Barcelona, el Tercer Aplec de Castell Ciuró, a Molins de Rei, i el cinquè Aplec de la Sardana de la Llagosta. Durant aquest any se celebra el Setè Aplec de la Sardana d'Igualada, la quarantena edició de l'Aplec de Manlleu i també la trentena edició de l'Aplec de Cornellà de Llobregat i del barceloní Parc de la Guineueta.

Josep Ventura

EDITORIAL REGINA, S.A.

EDICIONS D'INTERÈS:

MISSAL FERIA

EDICIÓ DE FORMAT MANUAL, PER ALS DIES NO FESTIUS

HIMNARI LITÚRGIC CATALÀ

REPERTORI D'HIMNES PER A LA CELEBRACIÓ CANTADA DE LA LITÚRGIA DE LES HORES

LA VEU DELS PARES DE L'ESGLÉSIA EN LA LITÚRGIA DE LES HORES

ELS AUTORS DE LES LECTURES PATRÍSTIQUES DELS OFICIS DE LECTURA

SEGUIM JESÚS

Col·lecció de 3 volums amb estoig

ELS MANAMENTS DE DÉU - LES BENAURANCES -

LES OBRES DE MISERICÒRDIA

TEXTOS CATEQUÍSTICS PER ALS INFANTS

Mallorca, 87-89 Tel. 322 17 11 Fax 322 53 69 - 08029 Barcelona

Llibres

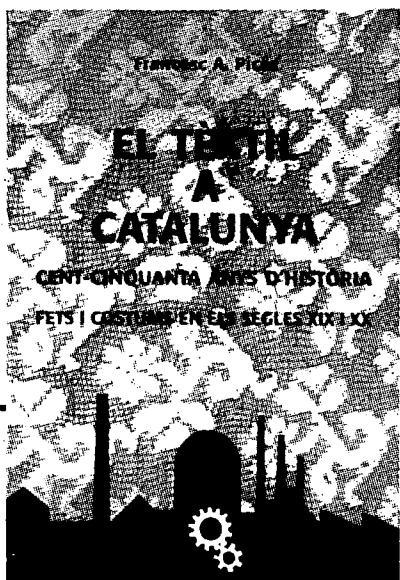
La indústria tèxtil a Catalunya

En aquest llibre Francesc A. Picas fa un ampli recorregut per les diverses zones tèxtils de Catalunya. L'autor explica el progrés tecnològic que hi ha tingut lloc, però també tracta sobre qüestions socials, econòmiques, culturals, polítiques i religioses, de fets i costums, així com de les èpoques d'esplendor i crisi. Són unes pàgines inesborrables de la història de la Catalunya tèxtil durant els segles XIX i XX. Constitueixen un homenatge a aquelles generacions d'homes i dones que, durant cent-cinquanta anys, s'han guanyat honradament el pa de cada dia filant i teixint roba.

Actualment a moltes fàbriques tèxtils del nostre país regna un silenci paorós. A moltes indústries ja no s'escolta el so de la sirena i les altes i esveltes xemeneies fa temps que van deixar de treure fum. Són el testimoni de l'esforç empresarial i de la suor d'uns abnegats treballadors que, amb esforç, il·lusió i també amb desenganys, van ajudar al progrés i a la riquesa de Catalunya.

C.C.

Francesc A. Picas, *El tèxtil a Catalunya. Cent-cinquanta anys d'història*. Edicions La Formiga d'Or, Barcelona 1997, 186 pàg.

Testimoni de caritat i alegria

En el pròleg d'aquest volum l'abbé Pierre afirma que en el crepuscle de la seva vida té tres necessitats imperioses. Una és la de «confiar el que crec que ha estat l'essencial de la meua existència, deixant que en el record s'uneixin fets antics i recents». Una altra és la d'agrair tot el que ha rebut, fonamentalment «les tres fonts que han regat la meua vida interior: el poble jueu, que a través del seu llibre sant, la Bíblia, em va ensenyar a creure en el Déu únic, just i misericordiós; l'Església, que em va donar la certesa que l'Etern és Amor i que no cessa de manifestar-se entre nosaltres, i Emmaús, on, vivint entre els més desfavorits de la vida, m'he trobat més íntimament unit a Jesucrist.» I, finalment, la seva aspiració a aconseguir la reconciliació i la pau.

«Aquest llibre és fruit d'una conversa amb una persona desesperada que m'interrogava sobre les meves raons de viure. Gràcies a ell, em vaig veure conduït a recordar tot allò que, al llarg de la meua vida, ha suposat el nucli de la meua fe i de la meua esperança. Espero que pugui aportar respostes a aquest desconegut i a tots aquells que avui més que mai es pregunten sobre el sentit de la vida», manifesta l'abbé Pierre.

C.C.

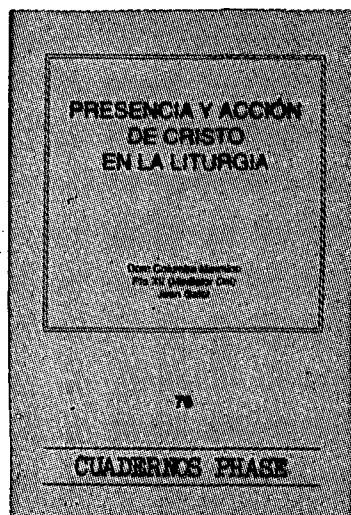
Abbé Pierre. *Mis razones para vivir. Memoria de un creyente*. Editorial PPC, Madrid 1997, 167 pàg.

El Jubileu del 2000

A *Presencia y acción de Cristo en la liturgia* s'apleguen tres tipus de textos que es complementen i que poden ajudar el lector en l'itinerari de preparació al gran Jubileu de l'any 2000. En primer lloc, es troben els textos de les dues conferències de dom Columba Marmion, que constitueixen la introducció a la seva obra *Jesucristo en sus misterios*. Conjuguen els tons d'exhortació i vivència espiritual amb els més directament doctrinals. En segon lloc, es reproduïxen els fragments que més es refereixen a aquesta temàtica en l'encíclica *Mediator Dei et hominum*, de Pius XII. Un document magisterial bàsic al voltant de les diverses qüestions sobre la litúrgia. Finalment, s'ofereix el treball del P. Jean Galot, sj, amb motiu del vint aniversari de la *Sacrosanctum Concilium*, que ajudaran a llegir, en clau cristològica, aquesta constitució conciliar del Vaticà II.

C.C.

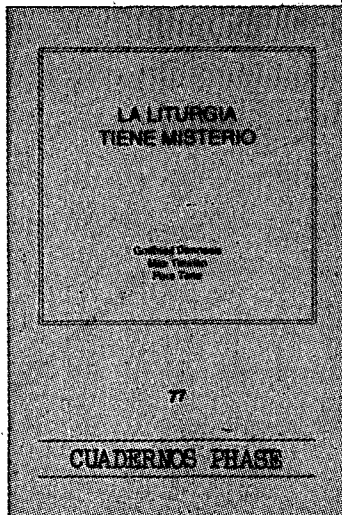

AA.DD., *Presencia y acción de Cristo en la liturgia*. Centre de Pastoral Litúrgica, Col·lecció Cuadernos Phase, Barcelona 1997, 59 pàg.

Formació litúrgica

Els treballs que es recullen en aquesta obra —del cardenal Godfried Danneels, de Max Thurian i de Mons. Pere Tena— tenen en el seu conjunt un objectiu i un denominador comú: fer-nos penetrar en el cor de la litúrgia i recordar-nos de quina manera hem de procurar viure totes les seves dimensions. Com participem en la litúrgia i com la vivim és certament delicat. Cal acostar-s'hi des d'una perspectiva i una comunió eclesial adients, així com amb una particular i cuidada sensibilitat espiritual. Sintonitzar amb la vida litúrgica de l'Església per assolir tots els seus fruits és una cosa senzilla i complexa alhora.

C.C.

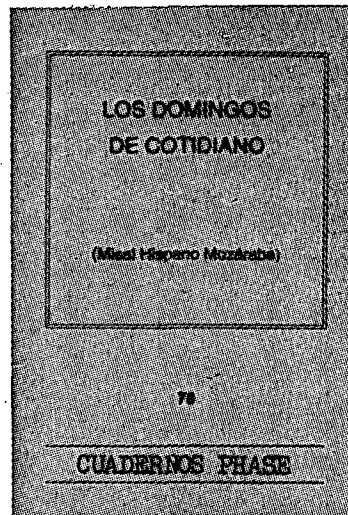

AA.DD., *La liturgia tiene misterio*. Centre de Pastoral Litúrgica, Col·lecció Cuadernos Phase, Barcelona 1997, 58 pàg.

Missal hispano-mossàrab

Els diumenges que en la litúrgia hispanomossàrab s'anomenen *De Cotidiano* s'inicien el primer diumenge després de l'Aparició del Senyor (6 de gener), s'interrompen el Diumenge I de Quaresma i prossegueixen després de Pentecosta fins al Diumenge I d'Advent. Es corresponen als que en la litúrgia romana reben el nom de diumenges *per annum*. Els textos per als diumenges *De Cotidiano* compren lectures bíbliques per a trenta-tres diumenges. Pel que fa als escrits eucològics, tan sols comprenen disset sèries de textos —amb unitat pròpia per a cada diumenge— i, a partir del diumenge XVIII, es repeteixen aquests formularis començant pels del diumenge I.

C.C.

Los domingos de cotidiano. Misal hispano mozárabe. Centre de Pastoral Litúrgica, Col·lecció Cuadernos Phase, Barcelona 1997, 83 pàg.

Cinema

Meritxell Cucurella Jorba —

L'etèria i elegant Marisa Paredes

L'actriu madrilenya Marisa Paredes va estar recentment a Barcelona per presentar el cicle que li va dedicar la Filmoteca de Catalunya. Així, a la sala de l'antic cinema Aquitània es van exhibir alguns dels títols indispensables de la seva carrera artística. Es van poder veure *Tacones lejanos* i *La flor de mi secreto*, de Pedro Almodóvar; *Profundo carmesí*, d'Arturo Ripstein; *Mientras haya luz*, de Felipe Vega; *Tres vidas y una sola muerte*, de Raoul Ruiz; o *Tras el cristal*, d'Agustí Villaronga, entre d'altres.

Quan Marisa Paredes tenia vint anys ja triomfava al teatre. Pels volts dels quaranta li va arribar l'èxit al cinema. Ara en té cinquanta i s'ha convertit en la diva sobèrbia i serena del cinema espanyol. Va ser dues vegades *chica Almodóvar* —Becky del *Paraíso* i Leo en els noms dels seus personatges almodovarians— i des que va rodar *La flor de mi secreto* no ha treballat en cap més producció espanyola. Però no s'ha estat de braços plegats.

L'any 1996 va rodar *Profundo carmesí* amb el director mexicà Arturo Ripstein. El mateix any va treballar amb Raoul Ruiz en la

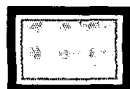

pel·lícula *Tres vidas y una sola muerte*, on compartia pantalla amb Marcello Mastroianni. Va ser un dels últims treballs del mític actor italià. Va ser també una experiència que va permetre a Paredes observar la manera entre provocativa i innocent que Mastroianni tenia de mirar.

L'any passat va fer un esplèndid paper de *mamma* refinada en una agredolça comèdia italiana; ens referim a *La vita è bella*, una cinta dirigida i protagonitzada pel còmic Roberto Benigni. Id'Itàlia passem a França. La seva última pel·lícula ens arriba de la mà del director novell Alain Guesnier i és la dona de ficció de Jean Rochefort.

Entre alguns dels seus nous projectes n'hi ha un que es rodarà a l'Argentina; serà el debut cinematogràfic del músic Fito Páez i treballarà al costat de Cecilia Roth.

Per bé que és difícil trobar papers de la seva edat, li plouen les propostes. Continuarà en el món del cine, no li ve de gust fer televisió i qui sap si ben aviat la podrem veure dalt d'un escenari. Sempre inconfusible, l'etèria i elegant Marisa Paredes no s'atura.

Crònica televisiva

Miquel Àngel Codina

L'Índia: entre la tradició i el progrés

El programa *La noche temática*, coincidint amb el cinquantè aniversari de la mort de Mohandas K. Gandhi, va dedicar un monogràfic a l'Índia. Un país de gairebé mil milions d'habitants, dividits en un total de quatre mil castes, que professen set religions i que parlen divuit idiomes oficials. Un autèntic marmàngum humà i espiritual. Es van emetre tres reportatges i la pel·lícula *La reina de los bandidos*, basada en la dramàtica biografia de Phoolan Devi, actual defensora dels drets del poble indi.

En la dècada dels noranta, aquest colós asiàtic ha pres Occident com a referent d'estil de vida —capitalisme salvatge, menjar ràpid [tot i que les hamburgueses són de pollastre i no de vedella, ja que la vaca és considerada un animal sagrat], boom de les xarxes de comunicacions, etc. Amb un creixement anual del 7% i una inflació estancada del 9%, hi ha actualment 350 milions de persones que pertanyen a la

classe mitjana. El turisme interior va en augment; per exemple, el 75% dels visitants del Taj Mahal són nacionals.

Això no obstant, la població majoritària de l'Índia viu en el medi rural. Aquest país, tan extens com la Unió Europea, pateix els efectes negatius d'una sobrecàrrega accelerada dels equipaments existents. Un gran nombre d'habitants no té les seves necessitats bàsiques cobertes. L'educació, la sanitat o l'habitatge són encara una assignatura pendent per a l'Índia.

Seguint l'esperit del *mahatma* Gandhi, l'apòstol de la pau, fa uns anys que uns joves bramans van desafiar les prohibicions de la seva casta i van decidir voluntàriament en-

senyar a escriure i llegir a infants «intocables» —el grup social més desfavorit del sistema de castes—, amb el risc d'esdevenir ells mateixos uns des-

Gran part de la població de l'Índia viu en el medi rural.

classats. Avui dia estan organitzats en associacions amb l'objectiu d'eradicar l'analfabetisme, una tasca titànica i mai no acabada, malgrat el camí

recorregut des que l'Índia va assolir la independència de la Gran Bretanya.

El 1947 només el 16% de la població (uns cinquanta milions de persones) estava alfabetitzada. El 1997 la xifra de gent que sap llegir i escriure és del 54% (prop de 525 milions d'individus). El país ha viscut en els últims anys profundes transformacions econòmiques però també socials. Cal recordar que el 15 de juliol de 1997 Kocherli Ramán Narayanana va ser elegit onzè president de la República de la Unió Índia. Ell havia estat un d'aquests nens «intocables». Un fet que palesa els canvis d'una societat ancorada en la tradició ancestral, però alhora oberta al progrés i al desenvolupament. Gandhi, que volia renovar la societat des del seu cor, l'ésser humà, n'estaria satisfet.

RÀDIO

De dilluns a divendres:

- de 8 a 8.30 *El Primer Cafè*
- de 8.30 a 21.00 *Radiofórmula musical*: Butlletins cada quart d'hora amb informacions generals, de serveis, Església i culturals. Informacions esportives durant les tardes del cap de setmana. Comentari de l'Evangeli a les 7.30 i a les 15.30.

Cada dia:

- de 5 a 8 *Radiofórmula musical*
- de 2 a 5 *Comentari de l'Evangeli, Espurna d'Alba, Música instrumental*

Dilluns

- 21.00-21.30 *Vet aquí que...; En un dia com avui; Punt i coma*
- 21.30-22.00 *Música. (programa d'economia en preparació)*
- 22.00-23.00 *Nit d'estels*
- 23.00-24.00 *Galàxia esport*
- 24.00-1.00 *Estima la vida - La font del gat*
- 1.00-1.30 *So de cine*
- 1.30-2.00 *Cova de jazz*

Dimarts

- 21.00-21.30 *Vet aquí que...; En un dia com avui; Punt i coma*
- 21.30-22.00 *Créixer amb els anys*
- 22.00-23.00 *Nit d'estels*
- 23.00-24.00 *Viure el dia dia*
- 24.00-1.00 *Versió original - Com un tros de vida*
- 1.00-1.30 *Dos quarts de nit*
- 1.30-2.00 *Cova de jazz*

Dimecres

- 21.00-21.30 *Vet aquí que...; En un dia com avui; Punt i coma*
- 21.30-22.00 *L'enigma*
- 22.00-23.00 *Nit d'estels*
- 23.00-24.00 *L'excusa*
- 24.00-1.00 *Bojos per la ciència - Panorama cultural*
- 1.00-1.30 *Mentides de bolero*
- 1.30-2.00 *Diccionari de cinema*

Dijous

- 21.00-21.30 *Vet aquí que...; En un dia com avui; Punt i coma*
- 21.30-22.00 *Els veïns de l'escala*
- 22.00-23.00 *Nit d'estels*
- 23.00-24.00 *En família*
- 24.00-1.00 *Agora*
- 1.00-2.00 *Estels de colors*

Divendres

- 21.00-21.30 *Vet aquí que...; En un dia com avui; Punt i coma*
- 21.30-22.00 *Un país a la motxilla*
- 22.00-23.00 *Nit d'estels*
- 23.00-24.00 *Temps d'acció*
- 24.00-1.00 *Amb llum pròpia*
- 1.00-2.00 *Obladi obladà*

Dissabte

- 8.00-8.30 *On tu em diguis*
- 8.30-21.00 *Radiofórmula musical*
- 21.00-21.30 *Des de Nashville*
- 21.30-22.00 *La veu del campanar*
- 22.00-23.00 *La porta del temps*
- 23.00-24.00 *Panorama de cinema*
- 24.00-2.00 *Fila 7 - Les novetats a cau d'orella*

Diumenge

- 8.00-8.30 *On tu em diguis*
- 8.30-9.00 *Cova de clàssics*
- 9.00-10.00 *Tot sardana*
- 18.45 *Eucaristia*
- 21.00-21.30 *Els noms de la música*
- 22.00-23.00 *Contraatac*
- 23.00-24.00 *La vigília*
- 24.00-1.00 *Temps de paraula - Tornar a creure*
- 1.00-2.00 *A cel obert*

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres) - Cada dia a les 20.40h *Rosari*: en llatí des del Vaticà. A les 22.10h *Noticiari*.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE BARCELONA

CATALUNYA MÚSICA (FM 101.5) - Diumenge a les 11.00h: Retransmissió en directe de la missa conventual des del monestir de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8) - Diumenge a les 07.30h *Paraules de vida*: conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe (director: Oriol Llop).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 783) - De dilluns a divendres, a les 5.58h *Reflexió matinal*. Cada dia, a les 12.00h *Angelus*. De diumenge a divendres, a les 15.00h *El espejo*. De dilluns a dijous, a les 15.30h *Los decanos*. De dilluns a divendres, a les 14.30 i 19.00h *Línea Cope*. Dissabtes, a les 7.20h *Santoral*. Diumenges, a les 7.20h *Guia dominical*. 9.00h *Santa Misa*. 9.45h *Informativo diocesano*. 10.00h *Iglesia noticia*. 14.30h *Letra y música*. 22.00h *La linterna de la Iglesia*.

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3) - Diumenge a les 08.15h: *La Misa de España* (des de Madrid).

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503) - Divendres a les 17.38h: *Fets i criteris*.

RÀDIO BARCELONA (OM 666) - Diumenge - De 22.05 a 23.00h.

Objectiu, l'home: programa de valors humans. El cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista a Enric Calicó i Bosch que ha donat la volta al món 15 vegades i és autor del llibre *Momentos de una vida*; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles (edita i presenta: J.M. Alimbau).

RÀDIO Cerdanyola (FM 92.4) - Diumenge a les 10.30h *Momentos de vida*: programa cultural religiós; director: Josep Angel Saiz.

RÀDIO CIUTAT DE BADALONA (FM 94.4) - Diumenge a les 09.45h: *Vida i esperit*.

RÀDIO DESVERN (FM 98.1) - Dimecres a les 20.05h *Veus de la Parròquia*: programa d'informació i formació religiosa i humana.

RÀDIO ESPAÑA CATALUNYA (FM 94.9) - Dissabtes i diumenges, de 7.00 a 8.30h, *Los jóvenes hablan de Dios*: programa religiós que inclou el Sant Rosari, l'Evangeli comentat, testimonis, entrevistes i actualitat.

RÀDIO MARICEL (Sitges FM 107.7) - Divendres a les 20.00h: *La punta* (director: Jordi d'Arquer i Terrasa).

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2) - Dissabte a les 09.00h *Obrim camins*: programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez).

RÀDIO RUBÍ (FM 96.0) - Diumenge a les 09.00h *Presència cristiana*: programa realitzat entre la comunitat catòlica i evangèlica (responsable: Isidre Rubio).

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE GIRONA

ESGLÉSIA VIVA: programa setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. Té les seccions: *La Paraula del Bisbe*; *Costumari cristià*; *Dels joves per als joves*; *Notícies i El significat de l'Evangeli*. També, cada mes, hi ha una crítica cinematogràfica. Presenta: Àngel Rodríguez.

L'emeten **Cope Figueres AM** (1269 AM) diumenge 9.45h. **Cope Costa Brava** (90.3 FM) diumenge 9.45h. **Nova Ràdio Lloret** (90.2 FM) dissabte 8.00h. **Ona Jove Riudellots** (104.0 FM) dissabte 20.00h. **Onda Rambla Girona** (89.9 FM) dijous 14.10h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Arenys de Munt** (107.0 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Canet de Mar** (107.6 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Castelló** (107.5 FM) divendres 19.30h. **Ràdio L'Escala** (107.6 FM) divendres 13.30h. **Ràdio La Vall (Les Preses)** (107.6 FM) diumenge 9.05h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) diumenge 8.30h. **Ràdio Pineda de Mar** (106.0 FM) diumenge 14.00h. **Ràdio Salt** (97.7 FM) dissabte 9.30h. **Ràdio Shalom de Palau** (107.9 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Sant Joan Les Fonts** (107.0 FM) diumenge 18.30h. **Ràdio Santa Coloma** (91.6 FM) diumenge 9.00h. **Top Gironès (Cassà)** (92.2 FM) dissabte 19.30h.

EL CAFÈ INTERNACIONAL: programa setmanal de 30 minuts de durada que recull els grans artistes i grups de la música melòdica i lleugera. Es combina amb frases, missatges humans i paraules de reflexió. Presenta: Àngel Rodríguez. L'emeten **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) dissabte 20.30h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) dissabte 18.30h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) divendres 20.00h. **Ràdio Cap de Creus (Cadaqués)** (90.0 FM) dijous 19.15h. **Ràdio Castelló** (107.5 FM) dimecres 19.30h. **Ràdio L'Escala** (107.6 FM) dissabte 14.30h. **Ràdio La Vall (Les Preses)** (107.6 FM) diumenge 15.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) dilluns 23.00h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) dijous 14.30h. **Ràdio Shalom de Palau** (107.9 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Sant Joan Les Fonts** (107.0 FM) diumenge 17.30h. **Ràdio Santa Coloma** (91.6 FM) dijous 23.30h. **Ràdio Tordera** (107.1 FM) dimarts 13.30h. **Ràdio Vilafant** (107.3 FM) de dilluns a divendres 15.30h.

LA COVA DEL COUNTRY: espai setmanal de 30 minuts de durada amb la col·laboració de l'Associació Europea de Música Country, que fa un repàs a la música country cristiana, godspell blanc i country en general. Presenta: Rafel Corbí. L'emeten **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) dissabte 18.00h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) divendres 20.30h. **Ràdio Cap de Creus**

(Cadaqués) (90.0 FM) dimarts 19.15h. **Ràdio Canet de Mar** (107.6 FM) dilluns 21.00h. **Ràdio Castelló** (107.5 FM) dimarts 19.30h. **Ràdio L'Escala** (107.6 FM) dissabte 14.00h. **Ràdio La Vall (Les Preses)** (107.6 FM) diumenge 15.30h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) dissabte 19.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) divendres 23.00h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) dilluns 14.30h. **Ràdio Shalom de Palau** (107.9 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Tordera** (107.1 FM) dijous 13.30h. **Ràdio Vilafant** (107.3 FM) dissabte 9.00h.

LA PARAULA DEL BISBE: microespai de 5 minuts de durada presentat pel bisbe de Girona, Mn. Jaume Camprodon i Rovira. L'emeten **Ona Girona** (95.1 FM) diumenge 8.55h. **Ràdio Calella** (107.9 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) diumenge 8.45h. També s'inclou en els programes parroquials locals de **Llagostera Ràdio** (105.7 FM) *La veu de la parròquia* diumenge 10.00h. **R.Dos.84 Hostalric** (105.8 FM) *Antena familiar* dissabte 14.00h. **Ràdio Tordera** (107.1 FM) *La veu de la parròquia* dissabte 9.05h. **Ràdio Vilafant** (107.3 FM) *La veu de la parròquia* diumenge 9.45h.

PUNT DE TROBADA: magazine setmanal d'una hora de durada que analitza temes d'actualitat de la nostra Església. Té les seccions *Dels joves per als joves* i el *Costumari cristià*. L'últim divendres de mes inclou el programa *Tots els camins porten aroma*. Dirigeix i presenta Carles Sánchez. L'emet **Cope Figueres AM** i FM (1269 AM) i (88.0 FM) divendres 15.05h.

TOTS ELS CAMINS PORTEN AROMA: programa mensual que dura 30 minuts i tracta temes d'interès. Presenten i moderen: Anna Estartús i Josep Casellas. L'emeten **Cope Figueres AM** (1269 AM) últim divendres 15.05h. **Cope Figueres FM** (88.0 FM) últim divendres 15.05h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) últim divendres 21.00h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) últim dimecres 14.30h. **Ràdio Vilafant** (107.3 FM) últim divendres 14.00h.

Retransmissió en directe de la Missa dominical. L'emeten **Catalunya Música (Girona)** (96.7 FM) diumenge 11.00h. **Catalunya Música (Maresme)** (101.5 FM i 96.4 FM) diumenge 11.00h. **Cope Figueres AM** (1269 AM) diumenge 9.00h. **Cope Costa Brava** (90.3 FM) diumenge 9.00h. **Ona Jove Riudellots** (104.0 FM) dissabte 20.30h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Shalom de Palau** (107.9 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio 1 de RNE (Girona)** (738 AM i 93.3 FM) diumenge 8.15h. **Ràdio 1 de RNE (Maresme)** (738 AM i 88.3 FM) diumenge 8.15h. **Top Gironès (Cassà)** (92.2 FM) dissabte 20.00h.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE LLEIDA

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224) - Dissabte a les 13.40h *Iglesia es noticia*: entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE SOLSONA

RÀDIO MUNICIPAL DE BELLPUIG (FM 107.3) - Dissabte a les 14.00h i diumenge a les 12.00h *Temps Obert*: inclou la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO LA VEU DE NAVAS (FM 107.9) - Diumenge a les 10.00h *Església viva*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO PUIG-REIG (FM 107.3) - Diumenge a les 09.30: *Conversa setmanal* del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO LA VEU DE TÀRREGA (FM 107.5) - Dissabte a les 09.00h *Magacín*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE TARRAGONA

EL MIRALL: programa de comentaris, notícies i entrevistes. Inclou *Paraula i Vida*. L'emeten diverses emissores locals.

ESGLÉSIA VIVA: programa de comentaris, notícies i l'espai *Les lectures d'aquest diumenge*. L'emeten diverses emissores locals.

PARAULA I VIDA: glosses setmanals de Mons. Lluís Martínez Sistach. L'emeten diverses emissores locals.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE TORTOSA

FE I VIDA: (es publica al full «Vida diocesana»). L'emeten diverses emissores locals.

COM RÀDIO (OM 882) - Dissabte a les 11.00h *La veu de la parròquia*: inclou temes d'actualitat, notícies, «Els amics de Jesús», un comentari de cara al Jubileu de l'any 2000, l'Evangeli del diumenge, etc.

PRODUCCIÓ AL BISBAT D'URGELL

RÀDIO PRINCIPAT (FM 105.0).

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2) - De dilluns a divendres a les 07.05h: *Déu vos guard!* Santoral, reflexió i agenda. Diumenges i festius a les 09.00h: Santa Missa.

Als nostres lectors

El setmanari publicarà la informació que ens feu arribar sobre les diferents emissions religioses de ràdio i televisió de la vostra població.

Adreceu-vos a Rosa Peraire. Tel. 93/ 490 59 88 - Fax: 93/ 490 20 35

BARCELONA

• **HOMENATGE A MN. BATLLES.**— Mn. Joan Batlles i Alerm va fer l'any passat vuitanta anys. Per celebrar-ho, entre d'altres mostres d'adhesió i simpatia, es van aplegar amb ell a Montserrat, el 13 de desembre, un grup d'unes dues-centes persones (sobretot antics joves dels moviments AC, ACI i JIC). Juntament amb els monjos, van participar a l'Eucaristia conventual. Després va tenir lloc un dinar i un breu recital musical.

GIRONA

• **MOR EL P. MANUEL VILAR I BASSAS.**— El 26 de desembre va morir el P. Manuel Vilar i Bassas, missioner del Cor de Maria (claretia), que pertanyia a la comunitat de Girona. El P. Vilar havia nascut a Torelló (Osona), el 3 de març de 1920. Era, per tant, de la «lleua del biberó». Acabada la guerra, va ingressar a la congregació dels Missioners del Cor de Maria i hi va professar el 24 de setembre de 1942. Fou ordenat sacerdot el 16 de juliol de 1949. Nomenat director del Col·legi Claret de Valls (Alt Camp), el 1958 se li confià la direcció del Col·legi Claret de Barcelona. Elegit conseller d'ensenyament en el Consell Provincial dels Claretians de Catalunya, de 1972 a 1978 fou superior major (provincial) dels claretians. En acabar el seu provincialat, va residir successivament, i

sempre amb diferents càrrecs, a les comunitats claretianes de Sabadell, Tarragona i, des de 1990, a Girona.

TARRAGONA

• **JOAN MARIA PEDRELL, ORDENAT DIACA.**— L'1 de febrer el jove Joan Maria Pedrell va rebre de mans de l'arquebisbe de Tarragona, Lluís Martínez Sistach, l'orde del diaconat a la catedral metropolitana de la ciutat. La celebració va ser seguida per nombrosos fidels. Joan Maria Pedrell té 28 anys, viu a Tarragona i va estudiar biologia fins que va ingressar al seminari, on va cursar la carrera de teologia. Ha treballat com a ajudant en les tasques pastorals de les parròquies Sant Joan Baptista i Sant Jaume d'Uldemolins, de Tarragona. Després va fer la prestació social al Centre Català de Solidaritat i, darrerament, va ser destinat a la parròquia del Vendrell. El nou diaca va afirmar que «un cop prens aquesta decisió, tot és més fàcil perquè et poses a les mans de Déu».

URGELL

• **MOR LA GERMANA DE MN. JESÚS CASTELLS I SERRA.**— El 12 de desembre va morir a Barcelona Carme Castells i Serra, de 75 anys, natural de Vilamorat de Mú i casada amb Jaume Torm. Era germana de Mn. Jesús Castells, canceller-secretari del Bisbat d'Urgell. Ens unim al dol dels familiars i a la pregària de sufragi per Carme Castells, a.c.s.

TORTOSA

• **UN CENTENARI MOLT ENTRANYABLE.**— Carme García Blasco ha complert cent anys. Per celebrar-ho, es va reunir amb tots els seus fills, néts i besnéts a la parròquia de l'Assumpció de la Vall de l'Alba. Un dels seus fills és Mn. J. A. Martínez, rector de la parròquia de Sant Jaume, a Tortosa. A la fotografia la veiem signant en el llibre d'honor de l'Ajuntament de la Vall de l'Alba. Encara avui escriu, prega, llegeix, broda... tot amb lucidesa de cor i d'esperit.

MULTIFESTIVAL DAVID / 1998

Del 2 al 6 de juliol de 1998 al Monestir de les Avellanes (Lleida)

Cinc dies de trobada amb l'art i la fe. Més de 30 tallers. Cantautors i grups musicals de tot el món en dos grans concerts diaris. Seminàries sobre valors per a adolescents, joves i adults. Exposicions d'arts plàstiques. Celebrem la festa de la pluralitat en un ambient vibrant.

Aquest any repetirem l'èxit de Ràdio David FM, i estrenarem el David Virtual. Reserva els teus dies.

Més informació:

Rivadeneyra, 6, 3r - 08002 Barcelona
Tel./Fax: (93) 412 24 24

TELEVISIÓ

La 2

Diumenge 15

08.45 *Tiempo de creer*

09.30 *Pueblo de Dios*: «Los niños rotos de Manila».

10.00 *Últimas preguntas*: «Herrera Oria, de periodista seglar a cardenal»

10.25 *Testimonio*

10.30 *Santa Missa*: amb la participació del Grup Musical Amici de Sabadell (Vallès Occidental, arquebisbat de Barcelona), sota la direcció de la Gna. Teresa Aguilera (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).

11.15 *Santuaris de Catalunya*

Dilluns 16

17.15 *Pueblo de Dios*

C 33

Dissabte 14

09.20 *Signes dels Temps*: proposa «Reptes pastorals de Catalunya camí del Tercer Mil·lenni». Una entrevista a Josep M. Rovira Belloso que farà un repàs

de la situació de l'Església, en el nostre temps i el nostre país.

També oferirem el costumari, amb Joan Baburés; l'espai de música; la cultura, amb Marta Nadal; l'actualitat; l'agenda; i el comentari de l'evangeli per Mn. Josep M. Ballarín. (Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou.)

Dissabte 21

09.20 *Signes dels Temps*: estarà dedicat a «Quaresma temps d'interiorització». Les tradicions d'un temps anomenat Quaresma, on el més important és l'oportunitat de fer un cop d'ull a l'interior d'un mateix. Unes imatges fetes pels alumnes de l'escola de FP Sant Ignasi completaran l'entrevista a Josep Enric Parellada, monjo de Montserrat.

També oferirem espais d'actualitat, amb els 150 anys de les missioneres Cor de Maria; l'agenda; l'espai obert, de Jaume Reixach; i el comentari de l'evangeli per Mn. Josep M. Ballarín. (Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou.)

Signes dels Temps repeteix l'emissió: el dissabte, a les 23.30h, pel Canal TVC Internacional (Astra); i el diumenge, a la 1.45h, pel Canal 33.

TV de Mataró (Canal 64)

Divendres 13

20.30 *Creure avui*: les nostres parròquies. Una entrevista d'Emili Vinagre a dues de les parròquies de l'arxiprestat, per tal de conèixer les seves característiques i serveis. (Dirigit per Ramon Safont-Tria.)

Dilluns 16

13.30 *Creure avui* (repetició del programa emès divendres).

Tarraco Visió (Televisió de Tarragona)

Cada dijous

21.40 *Paraula i vida*: glosses setmanals de Mons. Lluís Martínez Sistach.

Cada divendres

13.40 *Paraula i vida* (repetició del programa emès dijous).

CTV (Centre Televisiu Vaticà)

Retransmissió via satèl·lit europeu Eutelsat II-16° E. 37V. freq. 11.575 GHz, 6.60 italià, 7.50 anglès.

Diumenge 12.00-12.30 *Angelus* (directe)

Dimecres 11.00-12.30 *Audiència general* (directe)

De dilluns a divendres 18.10-18.25 *Informació*

Dissabte 18.10-18.25 *Speciale Lumen 2000*

Barcelona

• **FUNDACIÓ JOAN MARA-**
GALL.— El 16 de febrer, a les 19.30,
col·loqui sobre *L'actualitat cultural i*
religiosa, a càrrec de Francesc Valls,
periodista d'*El País*, a l'auditori de la
fundació, c/ València, 244, 1r - Bar-
celona.

• **ATENEU BARCELONÈS.**— Dins del cicle «Pàrula i ensenyament», el **16 de febrer** tindrà lloc la conferència *El lèxic de la natura i el color de Verdaguer*, amb Rosa Victòria Gras, filòloga i traductora. El **18 de febrer**, acte d'homenatge a Ferran Canyameras (1898-1964). El **19 de febrer**, presentació del llibre *Las tres Españas del 36*, de Paul Preston, a càrrec de Manuel Vázquez Montalbán. El **21 i 22 de febrer**, recull de poesia de Ferran Canyameres. Tots els actes començaran a les 19.30. Ateneu Barcelonès, c/ Canuda, 6 - Barcelona, tel. 93/ 318 86 34.

• **BALMESIANA.**— El 18 de febrer, a les 19.30, tindrà lloc la conferència *Puso Dios doctores en la Iglesia: santa Teresa del Niño Jesús y su mensaje espiritual*, a càrrec del Dr. Francisco Canals Vidal, membre de la Pontificia Acadèmia Romana de Sant Tomàs. Fundació Balmesiana, c/ Duran i Bas, 9 - Barcelona, tel. 93/ 302 68 40.

• **UNIÓ ESPIRITUAL DE MARES.**— El 18 de febrer, a les 17.30, tindrà lloc la conferència *On ens porta*

la fe?, a càrrec d'Aureli Ortín, diaca,
dins del curs «La fe com a do de Déu».
Unió Espiritual de Mares, c/ Riera de
Sant Miquel, 1 bis - Barcelona.

• **CENTRE CRISTIÀ DELS UNIVERSITARIS.**— El **19 de febrer**, a les 20.00, tertúlia sobre *La cimera de Kioto sobre el canvi climàtic*, amb Antoni Matabosch, teòleg i periodista. El **20 de febrer**, a les 19.30, projecció de *Leaving Las Vegas*, un film de Mike Figgis dins del cicle «Les addiccions socials», què tracta la qüestió de l'alcoholisme. El **21 de febrer**, d'11.00 a 13.00, trobada al voltant del tema *La realitat llatinoamericana*. El **22 de febrer**, al matí, excursió a la serra de Ravella. CCU, c/ Villarroel, 81 - Barcelona, tel. 93/ 323 33 68, fax 93/ 454 68 90.

• **FUNDACIÓ LLUÍS ESPINAL.**—
Curs *Una Església simfònica: un sol esperit, molts carismes*, els dies **19 i 26 de febrer, 5, 12 i 26 de març i 2 d'abril**, de 20.00 a 21.30. Eides, c/ Roger de Llúria, 13, 1r - Barcelona, tel. 93/ 301 23 50.

• **PARRÒQUIA NOSTRA SENYORA DE LOURDÈS DE BADALONA.**— El 20 de febrer, a les 20.45, ponència sobre *Constitució del cervell segons la ciència actual i visió de l'Església*, per: Mn. Francesc Nicolau. C/ Sant Bru, 87-91 - Badalona.

• **RENOVACIÓ CARISMÀTICA CATÒLICA.**— El 20 de febrer, a les 21.00, se celebrarà una vigília amb

VINE A CANTAR AMB MN. JOSEP SOLER

Et convidem a cantar amb Mn. Josep Soler. Al llarg de tres dimarts consecutius, assajarem dotze de les cançons recopilades del seu cantoral *Una veu exultant*.

T'obsequiarem amb un petit dossier amb les 12 cançons en català i castellà perquè després les facis cantar a la teva comunitat o parròquia.

Acte gratuït obert a tothom. No cal saber música per participar-hi.

ASSAJAREM CANÇONS DE PASQUA I QUARESMA

Els dimarts 17 i 24 de febrer i 3 de març de 19.30 a 20.45h.
a la nova sala Claret, c/ St. Antoni M. Claret, 45 - Barcelona (xamfrà
Nàpols).

Si pots, confirma la teva assistència al tel. 93/ 490 59 88, srta. Magda.

Organitzat per **CATALUNYA+ CRISTIANA**

Nostra Senyora del Sagrat Cor.

Eucaristia i una exposició del Santíssim amb motiu de la preparació del Jubileu del 2000. Santuari de Nostra Senyora del Sagrat Cor, c/ Rosselló, 175 - Barcelona, tel. 93/ 419 63 55 i 93/ 384 60 89.

• **«MORT INFANTIL, ADOLESCENTI JUVENIL».**— Seminari pràctic els dies **20 i 21 de febrer**, a la Fundació Pere Tarrés, c/ Entença, 157 - Barcelona, tel. 93/ 410 16 02.

• **MOVIMENT CRISTIÀ DE MESTRES I PROFESSORS.**— El 21 de febrer, de 10.30 a 17.30, trobada sobre *La irrupció de les noves tecnologies en el camp educatiu*, a càrrec de Josep Rueda, tècnic de telecomunicacions i responsable de la xarxa informàtica de l'Escola Joan Pelegrí. C/ Rivadeneyra, 6, 4a - Barcelona, tel. 93/ 412 55 67.

• **JORNADES DE REFLEXIÓ PER A JOVES A MONTSERRAT.**— Sota el lema pastoral «L'Esperit, penyora de la nostra esperança», els dies **21 i 22 de febrer** es tractarà el tema *La pregària, diàleg entre Déu i l'home*, per a joves de 18 a 31 anys. Per a més informació: tel. 93/ 835 02 51 (P. Josep-Enric Parellada i P. Joaquim Coll).

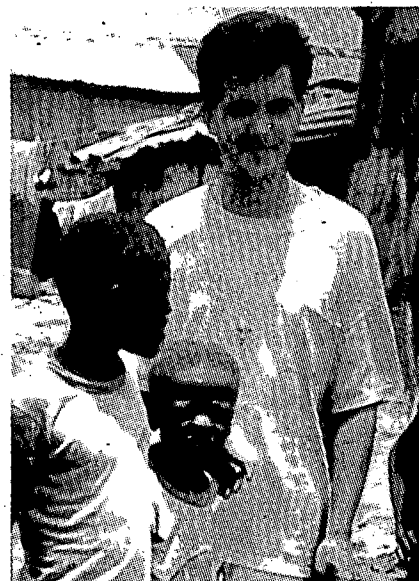
• CONGREGACIÓ DELS COOPERADORS PARROQUIALS DE CRIST REI.— Exercicis espirituals per a sacerdots, homes i joves, del **23 al 28 de febrer**. Casa Nostra Senyora de Montserrat, plaça del Lleó, 21 - Caldes de Montbui, tel. 93/ 865 44-96.

• «L'ANIMADOR MISSIONER DE LA COMUNITAT».— Trobada organitzada per les Delegacions de Missions de Catalunya i les Illes Balears;

AJUDA'NS I AJUDA'LS

Subscriu un missioner a «Catalunya Cristiana»

*Més de 300 missioners
reben «Catalunya
Cristiana» a tot el món.
La resta, esperen
un padrí.*

☐ P. JOSEP GRAU
Convento PP. Franciscanos
Lavalle, 325
4600 Jujuy
ARGENTINA..... 26.884 ptes.

☐ RAMON CLAPES FARGAS
Escolapios -Apartado 3-
Guanabacoa 11/00
CIUDAD HABANA
CUBA..... 26.884ptes.

(Marqueu amb una "x" el missioner que desitgeu apadrinar)

Nom i cognoms

Adreça

Població Província C.P.

Banc / Caixa

Entitat
 Oficina
 DC
 C/C o Llibreta

CATALUNYA†≡CRISTIANA

c/ Puiggari, 5-7 - 08014 Barcelona - Tel. 490 59 88 - Fax 490 20 35

Des del carrer

«És difícil donar la vida cada dia»

Fa quatre anys que un incendi va destruir el Liceu. En aquell moment, molts mitjans de comunicació van dir que s'havia cremat el cor de Barcelona. Mercè de la Torre afirma que va pensar: «El Liceu potser és un cor artístic, però no el cor de Barcelona, ja que aquest és humà i batega en milers de persones del Raval.» Quinze dies després es constituïa l'entitat Per l'altre Cor Cremat de Barcelona —ajut al Quart Món— de la qual n'és presidenta.

—Com es va gestar l'entitat?

—En cremar-se el Gran Teatre del Liceu va sorgir una extraordinària solidaritat, tant a nivell humà com a nivell econòmic. A partir d'aquest fet, nosaltres vam pensar que era necessari portar a terme la reconstrucció del Liceu, perquè forma part del nostre entorn cultural, però també creiem que caldria construir o reconstruir la vida d'aquells que malviuen al Raval, el barri del malaguanyat Liceu. Per aquest motiu, a través d'un cicle de concerts recaptem fons per a les famílies més necessitades del barri del Raval.

—Ajudar el Quart Món no està de moda?

—El Tercer Món és molt conegut malgrat que està molt lluny i no el podem tocar. En canvi, el Quart Món el trobem a qualsevol carrer de la ciutat en els captaires, els marginats... etc. És la realitat que ens envolta, i, paradoxalment, sovint és la més desconeguda. La televisió per una vegada que parla del Quart Món en parla dues del Tercer. Afortunadament, moltes ONG actuen en els dos camps i entenen que la solidaritat és universal.

—Com es pot ser solidari?

—Amb temps, diners o amb idees per engegar un motor que permeti fer accions concretes. Fins

i tot, una persona que físicament no pugui fer res pot contribuir, ja que la solidaritat és una tasca basada en la informació. La teva veu és un vehicle solidari quan diu que algú té problemes.

—Tothom pot aportar un gra de sorra?

—Moltes vegades la gent em pregunta com poden ser solidaris i es queixen perquè no tenen estudis, possibilitats o diners. Tots, inconscientment, tendim a posar excuses basades en el fet que no tenim res per oferir als altres. Però ser solidari és molt senzill, es pot ajudar a algú a travessar el carrer, llegir una carta a una persona que no hi veu, etc. La llista és interminable.

—La solidaritat necessita coherència?

—Sí, la solidaritat ha de formar part de la nostra vida diària. La capacitat d'acollir va lligada a la solidaritat, s'ha de saber escoltar quan t'expliquen una proposta, un desig o un neguit. S'ha de ser coherent i quan una persona truca a la teva porta li has d'obrir el cor, el pensament, els ulls, les orelles. Com diu Fèlix Martí, director del centre Unesco de Catalunya, el que és difícil és donar la vida cada dia, i la manera de fer-ho és donar-nos als altres.

Marta Puyol

Ara mateix

Joan Carrera Planas

Bisbe auxiliar de Barcelona

Una enquesta inquietant

Una enquesta recent revela l'existència d'actituds racistes entre els joves estudiants espanyols. Un 10 per cent d'una mostra de sis mil alumnes de 144 centres de les 17 autonomies de l'Estat es pronuncia en aquest sentit i estarien disposats a votar un partit en la línia del Front Nacional francès. Entre un 24 i un 27 per cent dels enquestats es mostren favorables a expulsar els gitanos i els nord-africans. Són unes dades que, com ha dit el secretari d'Estat d'Educació, Eugenio Nasarre, «deixen un gust agre».

Ja sabem que sempre cal donar a aquest tipus de consultes un marge de relativitat, però és el cas que el resultat de l'enquesta coincideix amb altres fenòmens inquietants, observables a simple vista: El de les anomenades «tribus urbanes», per exemple, de frontera imprecisa amb la marginació i la delinqüència, d'una banda, i amb la reivindicació social, de l'altra. També en un tema diferent d'aquest, però que fàcilment s'hi barreja, el de la pena de mort, trobem posicions juvenils de molta duresa. M'explicava un mestre que, l'endemà de l'execució de Karla Faye Tucker, la majoria dels seus alumnes l'aproven decididament. Més encara, alguns deien que calia haver fet patir més la condemnada...

Fets com aquests ens escandalitzen. Pel que signifiquen i pel que, tal vegada, presagien. El doctor Buezas, catedràtic d'antropologia social, ha remarcat, comentant l'enquesta esmentada i comparant-la amb altres d'anys anteriors, la dificultat de reduir, a l'Estat espanyol, el «nucli dur» de persones amb sentiments xenòfobs.

Però també encondalitzen i produeixen perplexitat per una altra raó: la presumpció generalitzada i acrítica que la societat avança espontàniament cap a la tolerància i la solidaritat. Especialment molts que van viure el clima social d'oposició al règim anterior en la seva última etapa, quan semblava que només hi havia dues opcions, la de la dictadura i la de la terra promesa de la democràcia on tots els valors serien recuperats, experimenten una certa decepció. La veritat és que aquell engrescament i aquella simplificació afavorien preses de posició positives amb una facilitat una mica enganyosa. Avui no podem confiar en un progrés ètic per inèrcia. L'Estat democràtic no assegura, pel simple fet d'existir, les conviccions democràtiques dels ciutadans. Cal reiniciar contínuament processos educatius a partir de la situació real, sempre canviant. Una situació en la qual els joves, especialment, respiren una sèrie de contravalors que deriven de la cultura predominant i que sovint viatgen en el carro d'un progressisme beneït en bloc, sense discerniment.

El clima cultural postmodern, tan al·lèrgic a reconèixer una veritat que el depassi i a acceptar un criteri de conducta que no derivi immediatament del lliure albir, té alguna cosa a veure amb els resultats de l'enquesta comentada. Com hi té a veure la crisi religiosa que es tradueix en una manca de referents vitals bàsics. Caldrà reflexionar-hi.

Impromptu

Oriol Camps

Pena de mort

Són molts els Estats on encara és vigent la pena de mort. Miro un mapa en què figuren en negre els països que mantenen aquesta vigència i és francament esfereïdor. Em pregunto per què la mantenen.

És per defensa? Això podria admetre's, i molt discutiblement, en cas de guerra. Però en temps de pau és inadmissible, i em sembla que la millor defensa és educar i, quan cal, corregir. Mai eliminar. Això és un baix medievalisme amb tots els agreujants de sàdica morbositat, impossible de justificar.

Si no, qui pot explicar aquesta execució a Texas, meticulosament preparada al més mínim detall, després de catorze anys des que es va pronunciar la sentència, que s'han recorregut totes les instàncies possibles, i quan tot depenia en l'últim moment de la possible clemència del governador de l'Estat?

Si el governador Bush no s'ha volgut indisposar amb els reticents partidaris de la pena de mort perquè pensa presentar-se com a candidat a la presidència dels Estats Units i potser la clemència li hauria restat uns miserables vots, ha donat certament una trista imatge de la seva personalitat. No ha pensat que la consciència és l'única que no perdona?